

T.C.
KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİMİ BİLİM DALI

**ÖRTÜK PROGRAM UYGULAMASI OLARAK ÖĞRETİMSEL OKUL
SOKAĞI UYGULAMASININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Ethem ERBAŞ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KIRŞEHİR-2021

2021-Ethem ERBAŞ

T.C.
KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI

**ÖRTÜK PROGRAM UYGULAMASI OLARAK ÖĞRETİMSEL OKUL
SOKAĞI UYGULAMASININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE
DEĞERLENDİRİLMESİ**

**THE EVALUATION OF INSTRUCTIONAL SCHOOL STREET
ACCORDING TO TEACHERS' OPINIONS AS AN APPLICATION OF
HIDDEN CURRICULUM**

Hazırlayan
EthemERBAŐ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Prof.Dr. Hüseyin ŞİMŞEK

KIRŞEHİR-2021

KABUL VE ONAY

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi, Ethem ERBAŞ tarafından hazırlanan “Örtük Program Uygulaması Olarak Öğretimsel Okul Sokağı Uygulamasının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi” adlı tez çalışması 20/08/2021 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından oybirliği/oyçokluğu ile **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof.Dr. Hüseyin ŞİMŞEK (İmza)

Üye: Doç. Dr. Ömer Faruk İSLİM (İmza)

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Gül ÖZÜDOĞRU (İmza)

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

20/08/2021

(İmza)

Prof. Dr. Hüseyin ŞİMŞEK

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim sadece Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

20/08/2021

Ethem ERBAŞ

ÖZET

ÖRTÜK PROGRAM UYGULAMASI OLARAK ÖĞRETİMSEL OKUL SOKAĞI UYGULAMASININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan: Ethem ERBAŞ

Danışman: Prof. Dr. Hüseyin ŞİMŞEK

2021 – 86 + XII sayfa

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü

Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalı

Jüri

Üye: Prof. Dr. Hüseyin ŞİMŞEK

Üye: Doç. Dr. Ömer Faruk İSLİM

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Gül ÖZÜDOĞRU

Bu araştırmanın amacı, son yıllarda okullarda sıkça rastladığımız öğretimsel okul sokağı uygulamasının yabancı dil öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlendirilmesidir. Örtük program kapsamında yer alan öğretimsel okul sokağı uygulamasını hazırlayan, düzenleyen ve öğrencilerine bu konuda rehberlik eden yabancı dil öğretmenlerinin bu konudaki görüşlerinin alınması bu uygulama konusunda farkındalık oluşturacağı düşünülmektedir. Genel amaçlar doğrultusunda on yabancı dil öğretmeni ile gerçekleştirilen nitel görüşmeler neticesinde elde edilen bulgular ile öğretimsel okul sokağı uygulaması değerlendirilmiştir. Bu araştırma nitel bir araştırma olup veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilmiş yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yapılan görüşmelerden elde edilen bulgular incelendiğinde araştırmaya katılan tüm yabancı dil öğretmenleri öğretimsel okul sokağı uygulamasının Örtük program kapsamında öğrencilerin yabancı dil öğrenimine katkı sağladığı, yabancı dil derslerine yönelik motivasyonlarını artırdığı, yabancı dil derslerindeki öğrenci akademik başarısına katkı sağladığı ve yabancı dil ders sürecini olumlu etkilediğini ifade etmişlerdir. Ayrıca yabancı dil öğretmenleri bu uygulama ile yabancı dil öğretimini ders dışına aktardıklarını, öğrencilerin birbirleri ile olan etkileşiminin arttığını, farkında olmadan hedef dile yönelik bilgi ve beceri kazandıklarını ve resmi öğretim programında yer alan kazanımlara ulaşılmasında kolaylık sağlandığını belirtmişlerdir. Yabancı dil öğretmenleri bunlara ek olarak öğretimsel okul sokağı uygulamasını hazırlarken öğrencilerinden, okul idaresinden ve öğrenci velilerinden hem destek hem de olumlu tepkiler

aldıklarını, öğrencilerin ilgi, istek, seviye ve ihtiyaçlarına yönelik resmi programdaki kazanımlar ile örtüşen, öğrencileri motive eden hazır ve el yapımı materyaller ve öğrenci çalışmalarını kullandıklarını ve öğretimsel okul sokağı uygulamasında yer alan materyal ve çalışmalarını genelde her ünite sonunda güncellediklerini ve bu süreçte zaman, maddiyat ve programlama gibi sorunlarla karşılaştıklarını ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Öğretimsel okul sokağı, Örtük öğrenme, Örtük program, Yabancı dil öğretimi, Yabancı dil öğretiminde materyal kullanımı.

ABSTRACT

THE EVALUATION OF INSTRUCTIONAL SCHOOL STREET ACCORDING TO TEACHERS' OPINIONS AS AN APPLICATION OF HIDDEN CURRICULUM

M.Sc. Thesis

Prepared by: Ethem ERBAŞ

Advisor: Prof.Dr. Hüseyin ŞİMŞEK

2021 – 86 + XII Pages

Kırşehir Ahi Evran University, Graduate School Of Social Sciences

Education Programs And Teaching Department

Jury

Üye: Prof. Dr. Hüseyin ŞİMŞEK

Üye: Doç. Dr. Ömer Faruk İSLİM

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Gül ÖZÜDOĞRU

The aim of this study is to evaluate the instructional school street application, which is within the scope of the hidden curriculum, which we have frequently encountered in schools in recent years, according to the views of foreign language teachers. It is thought that taking the opinions of foreign language teachers who prepare and organize the instructional school street application and guide their students on this subject will create awareness about this practice. instructional school street application was evaluated with the findings obtained as a result of qualitative interviews conducted with ten foreign language teachers in line with general purposes. This research is a qualitative research and a semi-structured interview form developed by the researcher was used as a data collection tool. When the findings obtained from the interviews were examined, all the foreign language teachers participating in the study stated that the instructional school street application contributed to the foreign language learning of students within the scope of the hidden curriculum, increased their motivation for foreign language lessons, contributed to the academic success of students in foreign language lessons and positively affected the foreign language course process. In addition, foreign language teachers stated that with this application, they transferred foreign language teaching outside the classroom, the interaction of students with each other increased, they unwittingly gained knowledge and skills for the target language, and it was facilitated to reach the gains in the official curriculum. In addition to these, foreign language teachers have received both support and positive responses from their students, the school administration and students' parents while preparing the instructional school street application, ready-made and hand-made materials that motivate students and that coincide with the acquisitions in the official program for students' interests, wishes, levels and needs They stated that they used student studies and generally updated the materials and studies in the instructional school street

application at the end of each unit and encountered problems such as time, materiality and programming in this process.

Keywords: Instructional school street, Hidden curriculum, Foreign language teaching, Use of materials in foreign language teaching

ÖN SÖZ

Bu tez, Türkiye’de yabancı dil öğretiminde örtük program kapsamında kullanılan öğretimsel okul sokağı uygulamasını öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlendirmeyi amaçlamıştır. Tez, beş ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, problem durumu, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sayılılar, sınırlılıklar ve tanımlar yer almaktadır. İkinci bölümde, örtük program ve öğretimsel okul sokağı uygulaması konularında alanyazın taraması sonucunda oluşturulan kuramsal çerçeve yer almaktadır. Üçüncü bölümde, araştırmanın yöntemi, dördüncü bölümde bulgular, beşinci bölümde, sonuç ve tartışma ve öneriler yer almaktadır.

Bu tezin hazırlanma sürecinde yönlendirmeleri ile bana destek olan danışmanım Prof. Dr. Hüseyin Şimşek’e ve yüksek lisans eğitimimim başından beri yanımda olan ve her türlü desteği veren eşim Hatice Erbaş’a teşekkür ederim. Çalışma koşullarını zorlaştıran pandemi (Covid-19) sürecinde yoğun çalışma saatlerine rağmen bana vakit ayırıp araştırmam için görüşmeyi kabul eden ve değerli düşünce ve fikirlerini benimle paylaşan yabancı dil öğretmeni meslektaşlarıma ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Ayrıca tezimi yazdığım zaman boyunca bana desteğini ve yardımını esirgemeyen değerli arkadaşım ve meslektaşım Gürsel Bayındır’a teşekkür ediyorum.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
BİLDİRİM.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT	v
ÖN SÖZ.....	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
TABLolar LİSTESİ	xii
BÖLÜM 1	1
I. GİRİŞ	1
1.1.Problem Durumu	2
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.3. Araştırmanın Önemi	4
1.4. Sayıtlar.....	4
1.5. Sınırlılıklar.....	5
1.6. Tanımlar.....	5
BÖLÜM 2	6
II. KURAMSAL ÇERÇEVE.....	6
2.1. Eğitim nedir?	6
2.2. Öğrenme nedir?	6
2.3. Eğitim-Öğretim Programları.....	7
2.4. Yabancı Dil (İngilizce) Programlarının Tarihsel Gelişimi	8
2.5. Yöntem ve Tekniklerin Yabancı Dil Öğretiminde Önemi	9
2.6. Yabancı Dil Öğretiminde Öğretmenin Rolü.....	10
2.7. Yabancı Dil Eğitiminde Okul Ortamı.....	11
2.8. Yabancı Dil Öğretiminde Materyalin Önemi	13
2.9. Yabancı Dil Öğretiminde Motivasyonun Etkisi	15
2.10. Ders Dışı Yabancı Dil Öğretimi	16
2.11. Örtük Program	18
2.12. Örtük Programın Kapsamı.....	20
2.13. Örtük Programın Önemi	21
2.14. Örtük Programın Özellikleri.....	22
2.15. Örtük Program Etkinlikleri.....	22
2.16. Örtük Programın akademik başarıya etkisi	23
BÖLÜM 3	25

III. YÖNTEM.....	25
3.1. Araştırmanın Deseni.....	25
3.2. Çalışma Grubu.....	27
3.3. Veri Toplama Araçları.....	27
3.3.1. Kişisel Bilgiler Formu.....	27
3.3.2. Çalışma Grubunun Okul Sokağı Uygulaması Konusundaki Özellikleri	28
3.4. Verilerin Analizi.....	29
3.5. Geçerlilik ve Güvenirlilik.....	29
BÖLÜM 4	31
IV. BULGULAR.....	31
4.1. Öğretimsel Okul Sokağı Uygulamasının Anlamına İlişkin Bulgular.....	31
4.2. Öğretimsel Okul Sokağı Uygulamasının Hazırlanış Sürecinde Paydaşların (Öğrenci, Okul İdaresi ve Veli) Tutumuna İlişkin Bulgular.....	34
4.3. Öğretimsel Okul Sokağında Yer Alan Materyaller ve Hazırlanmasına İlişkin Bulgular.....	37
4.4. Okul Sokağı uygulamasında kullanılan materyallerin İngilizce dersi öğretim programındaki kazanımlar ile uyumuna İlişkin Bulgular.....	43
4.5. Öğretimsel Okul Sokağı uygulamasının düzenlenme aralığına İlişkin Bulgular.....	45
4.6. Öğretimsel Okul Sokağı uygulaması hazırlanırken karşılaşılan problemlere İlişkin Bulgular.....	47
4.7. Öğretimsel Okul Sokağı uygulamasının Öğrencilerin Yabancı dil dersine yönelik motivasyonlarına etkisine İlişkin Bulgular.....	50
4.8. Öğretimsel Okul Sokağı uygulamasının öğrencilerin Yabancı dil dersindeki akademik başarılarına etkisine İlişkin Bulgular.....	52
4.9. Öğretimsel Okul Sokağı uygulamasının Yabancı dilin ders dışı öğretimine etkisine İlişkin Bulgular.....	54
4.10. Öğretimsel Okul Sokağı uygulamasının ders sürecine etkisine İlişkin Bulgular.....	58
4.11. Daha etkili bir Öğretimsel Okul Sokağı uygulaması nasıl olmalı? Sorusuna İlişkin Bulgular.....	61
BÖLÜM 5	67
V. SONUÇ VE TARTIŞMA.....	67
5.2. Sonuçlar ve tartışma	67
5.2.1. Okul sokağı uygulamasının eğitsel açıdan anlamına ilişkin sonuç ve tartışma.....	67
5.2.2. Öğretimsel Okul Sokağı Uygulamasının Hazırlanış Sürecinde Paydaşların (Öğrenci, Okul İdaresi ve Veli) Tutumlarına ilişkin sonuç ve tartışma.....	68
5.2.3. Öğretimsel Okul Sokağı uygulamasında kullanılan materyallerin türü, hazırlanmasında ve seçiminde dikkat edilen hususlara ilişkin sonuç ve tartışma.....	69

5.2.4. Okul Sokağı uygulamasında kullanılan materyallerin İngilizce dersi öğretim programındaki kazanımlar ile uyumuna ilişkin sonuç ve tartışma	70
5.2.5. Öğretimsel Okul Sokağı uygulamasının düzenlenme aralığına ilişkin sonuç ve tartışma.....	70
5.2.6. Öğretimsel Okul Sokağı uygulaması hazırlanırken karşılaşılan problemlere ilişkin sonuç ve tartışma.....	71
5.2.7. Öğretimsel Okul Sokağı uygulamasının Öğrencilerin Yabancı dil dersine yönelik motivasyonlarına etkisine ilişkin sonuç ve tartışma	72
5.2.8. Öğretimsel Okul Sokağı uygulamasının öğrencilerin Yabancı dil dersindeki akademik başarılarına etkisine ilişkin sonuç ve tartışma	72
5.2.9. Öğretimsel Okul Sokağı uygulamasının Yabancı dilin ders dışı öğretimine etkisine ilişkin sonuç ve tartışma.....	73
5.2.10. Öğretimsel Okul Sokağı uygulamasının ders sürecine etkisine ilişkin sonuç ve tartışma.....	74
5.2.11. Yabancı dil öğretmenlerine göre etkili bir Öğretimsel Okul Sokağı nasıl olmalıdır? sorusuna ilişkin sonuç ve tartışma	75
VI. ÖNERİLER.....	77
KAYNAKLAR.....	78
EKLER	83
ÖZGEÇMİŞ	86

TABLolar LİSTESİ

<u>Tablolar</u>	<u>Sayfa</u>
Tablo 2.1. Örtük Programın Tanımları.....	19
Tablo 3.1. Çalışma grubundaki öğretmenlerin demografik bilgileri.....	27
Tablo 3.2. Çalışma Grubunun Okul Sokağı Uygulaması Konusundaki Özellikleri	28
Tablo 4.1. Okul Sokağı uygulamasının katılımcılara göre eğitsel açıdan anlamı.....	31
Tablo 4.2. Öğretimsel okul sokağını oluştururken paydaşların (öğrencilerinizin, kurum yöneticilerinizin ve velilerin) yaklaşımı.....	34
Tablo 4.3. Okul Sokağında kullanılan materyal türleri, materyal hazırlama ve seçiminde dikkat edilen hususlar.....	37
Tablo 4.4. Okul sokağındaki materyaller (Poster, Yazı, Afiş, Öğrenci Çalışması v.b) İngilizce dersi öğretim programındaki kazanımlar ile tutarlılığı.	43
Tablo 4.5. Okul Sokağını düzenleme aralığı.....	45
Tablo 4.6. Okul Sokağı hazırlama konusunda yabancı dil öğretmenleri tarafından karşılaşılan problemler ve türleri.....	47
Tablo 4.7. Okul sokağı uygulamasının öğrencilerin yabancı dil dersine yönelik motivasyonlarına etkisi.	50
Tablo 4.8. Okul Sokağı uygulamasının öğrencilerin Yabancı Dil dersindeki akademik başarısına etkisi.	52
Tablo 4.9. Okul Sokağı uygulamasının Yabancı Dilin ders dışı öğretimine etkileri.	54
Tablo 4.10. Okul Sokağı uygulamasının ders sürecine etkileri.....	59
Tablo 4.11. Daha etkili bir Okul Sokağı uygulaması konusunda yabancı dil öğretmenlerinin düşünceleri.	61

BÖLÜM 1

Bu bölümde, araştırmanın problemini oluşturan kavramsal çatı, amaçlar, önem, sınırlılıklar ve tanımlar kısımları sırasıyla ele alınmıştır.

I. GİRİŞ

Çağımızda yaşanan gelişmeler hayatımızın birçok alanını etkilemektedir. Etkilenen alanlardan bir tanesi de eğitim hayatımızdır. Hızla gelişen teknoloji ve buna bağlı olarak artan insan ihtiyaçları eğitimde de yeni gelişmelerin, yöntemlerin ve uygulamaların gerekliliğini ortaya koymaktadır. Posner'a (2004) göre; eğitim programlarını resmi program, uygulamadaki program, ihmal edilen program, örtük program ve ekstra program olarak sınıflandırmıştır. Bu program türleri içerisinde en derin ve kalıcı etkisi olduğu ifade edilen örtük program yalnızca resmi bir eğitim kurumunda var olmaktan öte, hayatın her alanında yer alır.

Günlük zamanının çoğunluğunu okulda geçiren bireyler ihtiyaç duyduğu bilgi ve beceriyi sadece resmi program ve bu programda yer alan etkinliklerle elde edemez. Bireyler ilk olarak eğitimlerini aile ve sonra da okuldan ve çevreden alır. Çevreden elde edilen bu eğitim örtük program ile gerçekleşir. Özasan'a (2019) göre; öğrencilerin okul yaşamı boyunca öğrendikleri, okulda neyi nasıl öğrendikleri ve öğrenecekleri ve bunlara kimin, nasıl karar verdiği sorularını örtük program yanıtlar.

Örtük program okul içerisindeki tüm öğrenmeleri kapsamaktadır. Bu çerçevede örtük program öğretmen, öğrenci ve okul idaresinin birbirleri ile olan etkileşimleri neticesinde ortaya çıkmaktadır. Her ne kadar resmi programdan farklıda olsa da genel itibari ile resmi programla örtüşmektedir. Bazen örtük program ve içerisinde barındırdığı uygulamalar resmi programa göre kazanımların elde edilmesinde bireye daha fazla katkı sağlayıcı olabilmektedir.

Bireyin eğitiminde önemli bir yere sahip olan öğretmen sadece resmi programda yer alan bilişsel bilgi ve becerilere yönelik kazanımları elde etmelerinde yardımcı olmakla kalmaz aynı zamanda resmi program dışında kalan aktivite, uygulama v.b etkinliklerin hazırlanışı, yenilenmesi ve öğrencinin bunlardan istifade etmesinde onlara rehberlik eder. Bu sebeplerden dolayı öğretmenlerin örtük program kapsamında yer alan bireyin eğitimine katkı sağlayacak etkinliklere yer vermesi beklenir.

1.1. Problem Durumu

Örtük program, çeşitli araştırmacılar tarafından farklı şekillerde tanımlanmıştır. Ancak örtük program ile ilgili yapılan tanımlamaların ortak özelliği, öğrencilerin devam etmeleri beklenen öğrenme ve öğretme sürecinde yazılı olmayan ve örtük bilgi, fikir ve uygulamalar olarak ortaya çıkan bir program olmasıdır. Yurt ve Kurt (2012) tarafından yapılan araştırmada örtük program, gizli müfredat, belirtilen amaç ve etkinlikler dışında öğretme-öğrenme sürecinde gerçekleşen bilgi, fikir ve uygulamalar sonucunda öğrencilerin kazandıkları nitelikler şeklinde tanımlanmıştır. Örtük programın bir başka tanımlaması ise; Tuncel (2007) tarafından okulda geçerli olan yazılı olmayan bir program ve sosyal düzenlemeler, bu düzenlemelerin neden olduğu öğretiler (doktrinler) ve örgün eğitimde meydana gelen tüm eğitim deneyimlerinin gizli etkileri şeklinde tanımlanmıştır. (Akt. Akran & Koyuncu, 2018). Örtük program kapsamında yer alan örtük öğrenme kavramı hakkında birçok tanım bulunmaktadır. Örtük öğrenme ile ilgili olarak yapılan tanımlardan bazıları şunlardır.

Ellis (2009) yaptığı bir çalışmada; örtük öğrenme esnasında bireylerin verdikleri tepkilerden birtakım şeyler öğrendiklerinin aşikâr olduğundan ancak bireylerin bu bilgileri nasıl öğrendiklerine ilişkin farkındalıklarının mevcut olmadığından söz eder. Yine bu konuda Rebuschat (2015) örtük öğrenme ile ilgili olarak “belli bir gaye olmaksızın elde edilen bilinçdışı bilgi edinebilme yetisidir” şeklinde bir açıklama yaparak örtük öğrenme (implicit learning) kavramının ilk olarak 1967’de Arthur Reber tarafından ortaya atıldığı bilgisini de vermektedir (Akt. Kolukisa & Kulamshaeva, 2015). Dolayısıyla, bireyin farkında olmadan öğrendiği bilgi ve beceriler örtük öğrenme kapsamında yer almaktadır.

Örtük öğrenme çoğu zaman bilinç dışı ya da farkında olmadan öğrenme şeklinde adlandırılmasının en temel nedenlerinden birisi bireyin bu öğrenme sürecinde özel bir çaba sarf etmemesi ve odaklanmamasıdır. Birey bu öğrenme sürecinde fiziksel olarak beynini aktif bir şekilde kullanıp konu ve kavram üzerine eğilmesi söz konusu değildir. Öğrencilerin öğrenmelerine katkı sağlayan ve örtük program kapsamında yer alan öğretimsel okul sokağı uygulaması da bireye kazandırılması istenen istendik davranışların, bilgi ve becerilerin elde edilmesi konusunda öğrencilere destek olacak bir uygulamadır. Bu uygulama ve içerdiği materyal, öğrenci çalışmaları vb. etkinlikler bireyi farkında olmadan hedef dile maruz bırakıp onun hedef dildeki kazanımlarını elde etmesine katkı sağlamaktadır.

Bu bağlamda bu araştırmanın problem cümlesi “Örtük program kapsamında yer alan öğretimsel okul sokağı uygulamasının öğrencilerin yabancı dil derslerindeki motivasyonlarına

ve akademik başarılarına katkısı konusunda yabancı dil öğretmenlerinin görüşleri nedir? olmuştur.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı örtük program uygulaması olarak öğretimsel okul sokağı uygulamasının yabancı dil öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlendirilmesidir. Araştırma kapsamında aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- 1- Okul sokağı uygulamasının eğitsel açıdan anlamı nedir?
- 2- Öğretimsel okul sokağının oluşturulmasında öğrencilerin, kurum yöneticilerinin ve velilerin yaklaşımı nasıl ve Okul sokağı hazırlama konusunda ne tür problemlerle karşılaşmaktadır?
- 3- Okul Sokağında ne tür materyallere yer veriliyor, materyal hazırlama ve seçiminde nelere dikkat ediliyor ve kullanılan materyallerin İngilizce dersi öğretim programındaki kazanımlar ile tutarlılığı nedir?
- 4- Okul sokağı ne sıklıkla düzenlenmektedir?
- 5- Okul sokağı uygulamasının öğrencilerin Yabancı Dil dersine yönelik motivasyonlarına ve akademik başarılarına etkisi var mı?
- 6- Okul sokağı uygulamasının Yabancı Dilin ders dışı öğretime ve ders sürecine etkisi nedir?
- 7- Etkili bir okul sokağı uygulaması nasıl olmalıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Okullarda uygulanan resmi programların yanı sıra genelde ihmal edilen örtük program ve örtük programın kapsamı içerisinde yer alan örtük öğrenmeye katkı sağlayan uygulamalar ve etkinliklerin önemi gün geçtikçe daha iyi anlaşılmaktadır. Bu uygulamalar öğrencilere bilgi ve beceri aktarımında öğretmenlere yardımcı olmaktadır. Beydoğan'a (2012) göre; bazı durumlarda resmi programdan daha çok etkiye sahip olabilen örtük programın öğrenciler üzerindeki etkilerinin incelenerek, eğitim programlarında var olan örtük program boşluğunun doldurulması önem arz etmektedir.

Bu araştırmada örtük program kapsamında yer alan öğretimsel okul sokağı uygulaması hakkında elde edilecek olan verilerin okullarda yabancı dil eğitim-öğretim faaliyetlerini yürüten öğretmenlerin bu uygulamanın yabancı dil öğretimine etkisi bakımından görüşlerinin incelenmesi açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Aynı zamanda okullarda eğitim-öğretim faaliyetlerinin koordinasyonunu sağlayan okul idaresinin ve öğrenci velilerinin öğretimsel okul sokağı uygulaması hakkında tutumlarının ne olduğu yine yabancı dil öğretmenlerinin görüşleri çerçevesinde değerlendirilmesi açısından da önemli olduğu varsayılmaktadır. Ayrıca bu araştırma ile okul idaresinin ve öğrenci velilerinin öğretimsel okul sokağı uygulamasının öneminin kavranması noktasında farkındalık sağlayabilir.

Diğer yandan, yabancı dil öğretmenlerinin öğretimsel okul sokağı uygulaması hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi ileriki süreçlerde yabancı dil öğretiminde örtük program ve uygulamaları dikkate alınarak resmi programın bir parçası haline getirme noktasında yol gösterebilir. Ayrıca bu çalışmanın, Türkiye'de bu alanda yapılmış ilk çalışma olduğu düşünüldüğünden özgün bir nitelik taşımaktadır.

1.4. Sayıtlar

Araştırmanın yürütülmesinde şu sayıtlara dayanılmıştır.

- 1- Öğretmenlerin görüşme sorularına içtenlikle cevap vermişlerdir.
- 2- Araştırmaya katılan Yabancı dil öğretmenlerinin öğretimsel okul sokağı uygulaması hakkında bilgileri yeterlidir.
- 3- Araştırmacı tarafından hazırlanan veri toplama aracı, araştırmanın amacını gerçekleştirmek için yeterlidir.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma 2020-2021 Eğitim-öğretim güz döneminde İç Anadolu bölgesinin çeşitli illerinde görev yapmakta olan 10 (on) yabancı dil öğretmeninin “Örtük program kapsamında Öğretimsel Okul Sokağı Uygulamasına” ilişkin görüşleri ile sınırlıdır.

Bu araştırma yapılan görüşmelerden elde edilen bulguların üç kişi tarafından kodlanması ve kodların temalara dönüştürülmesi ile sınırlıdır.

Yine bu araştırma katılımcılara araştırmacı tarafından yöneltilen sorular ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Örtük Program: Genel anlamı ile resmi programda yer almayan fakat gizil bir şekilde okullardaki programlarda ve uygulamalarda yer alan program türüdür.

Öğretimsel Okul Sokağı: Resmi program dâhilinde yer almayan öğretmenler tarafından sınıf dışı alanlarda (koridor, bahçe, merdiven vb.) yerlerde bulunan ve içerisinde hazır ve el yapımı materyallerin (öğrenci çalışmaları, projeler v.b) kullanıldığı öğretimi desteklemek amacı ile hazırlanan öğrenme alanlarıdır.

BÖLÜM 2

II. KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde araştırmanın kuramsal çerçevesi oluşturulmuştur. Bu kapsamda eğitim, öğrenme, eğitim ve öğretim programları, yabancı dil (İngilizce) programın gelişiminin tarihçesi, farklı yöntem ve tekniklerin yabancı dil öğretiminde önemi, yabancı dil öğretiminde öğretmenin rolü, yabancı dil eğitiminde okul, yabancı dil öğretiminde materyalin önemi, yabancı dil öğretiminde motivasyonun etkisi, ders dışı yabancı dil öğretimi ve örtük program gibi tanım ve kavramlar açıklanmıştır.

2.1. Eğitim nedir?

Eğitim; kişinin zihnî, bedenî, duygusal, toplumsal yeteneklerinin, davranışlarının en uygun şekilde ya da istenilen doğrultuda geliştirilmesi, ona birtakım amaçlara dönük yeni yetenekler, davranışlar, bilgiler kazandırılması yolundaki çalışmaların tümüdür. Eğitim, hayat boyu sürer; plânlı ya da tesadüfî olabilir (Akyüz, 2016). Ulusoy'a (2010) göre ise eğitim; doğumdan ölüme kadar süren, aileden başlayarak okul ve sonrasında kültürel, sosyal boyutlarıyla tüm yaşamımızda birlikte olduğumuz bir kavramdır. Kısaca "Eğitim, yaşamın ta kendisidir" diyebiliriz. Kişinin gelişmesi, tecrübe sahibi olması ya da tekâmül etmesi gibi olgular eğitimin amacıdır. Ülkemizde ve dünyada eğitimin genel amacı bireyleri istedik doğrultuda geliştirmek onlara hayat boyu gerekli olacak bilgi ve becerileri aktarmaktır.

2.2. Öğrenme nedir?

Günümüzde "öğrenme" kavramı için birçok tanım yapılmaktadır. Gagne (1985), öğrenmeyi, bir süre boyunca devam eden ve basit bir büyüme süreci olmayan insan eğiliminde veya kabiliyetinde bir değişiklik şeklinde açıklar. Mayer'e (2003) göre, öğrenme, bir insanın bilgisinde veya deneyim nedeniyle hareket etmede nispeten etkili bir değişikliktir. Bu, değişim sürecinin kısa vadeli değil uzun vadeli olması olarak tanımlanabilir. İkincisi ve daha da önemlisi, değişimin ana kısmı hafızadaki bilginin içeriği ve yapısı veya öğrencinin davranışlarıdır. Değişimin nedeni, öğrencilerin ortamdaki deneyimleridir (Akt. Yüksel,2021).

Orkun ve Bayırlı (2019), öğrenme kavramının tanımına ve özelliklerini şöyle ifade etmişlerdir:

Bir davranışın öğrenme olarak kabul edilmesi için şu özelliklere sahip olması beklenmektedir.

1. Davranışın gözlenebilir olması,

2. Öğrenilen davranışın süreklilik göstermesi,
3. Davranışın yaşantı ve deneyimler yoluyla elde edilmesi,
4. Davranıştaki değişimin yorgunluk, hastalık, ilaç alma vb. etkenlerle geçici bir biçimde meydana gelmemesi,
5. Davranışın sadece büyümeye dayalı gerçekleşmemesi.

Öğrenme ile ilgili kavramları incelediğimizde, öğrenmenin öğrenenin davranışının değişmesi ile sonuçlandığı, meydana gelen değişikliğin bireyde kalıcı olduğu, diğer bir ifade ile refleks ya da yorgun olma ve ilaç alma durumlarına bağlı olmadığı, bireyin çevresiyle kurduğu etkileşim sonucu oluştuğu anlaşılmaktadır.

Fakat “öğrenme” ifadesi duyulduğunda ya da okunduğunda insanları akıllarına ilk olarak bir sınıf, bir öğretmen ve onu dinleyen öğrenciler gelmektedir. Oysaki insanlığın ilerlemesi ve teknolojinin gelişmesi bu algıyı yıkmıştır. Çünkü öğrenme artık her yerdedir. Birey öğrenme ihtiyacını günümüz şartlarında sahip olduğu imkanlar sayesinde birçok yerde gerçekleştirebilmektedir. Öğrenmenin sınıf dışına aktarıldığı bu çağda öğrenmenin daha aktif, kalıcı ve kolay olması için sınıf dışı ortamlarda da öğrenme ortamları oluşturulmakta ve öğrenmeyi sağlayacak bazı yeni uygulamalar kullanılmaktadır.

2.3. Eğitim-Öğretim Programları

Hemen hemen her ülkede Eğitim Bakanlıkları tarafından o ülkenin ekonomik, siyasi, bilimsel ve inanç sistemine göre öğrenciler yetiştirilmek üzere eğitim programları tasarlanarak eğitim kurumlarında uygulanmaktadır. Eğitim programı; istendik hedef ve davranışların kazanılması için stratejilerin belirlendiği yazılı doküman ya da eylem planı olarak tanımlanır. (Demirel, 2012). Eğitim programları içerik olarak çok zengin olduğu için bazı eğitimciler eğitim programlarının muhtevasını daha geniş tutmuşlardır. Oliver (1965), Saylor ve Alexander (1968) eğitim programlarını geniş anlamda ele alarak programların öğrencilerin okulun rehberliğindeki okul içi ve dışı tüm yaşantıları içermesi gerektiğini savunmaktadır (Akt.Erden,1998). Öğrenciler okul içerisinde çevreleri ile arkadaş ve öğretmenleri ile iç içe oldukları için öğrencilerde pek çok konuda öğrenim gerçekleşir. Eğitim programı ile elde edilen öğrenimler, öğrencilere bir plan dahilinde verilmeye çalışılmaktadır. Yüksel'e (2012) göre; okullarda uygulanmak üzere geliştirilen programlarda resmî ideolojiyi yansıtan planlı bir şekilde belirlenmiş amaç ve konular yer alır. Bu programlar doğrultusunda öğrenciler

yetiştirilir. Okullarda uygulanan resmi program ile donanımlı bireyler yetiştirmek hedeflenmektedir.

Öğretim programı eğitim programının kapsadığı bir program türüdür. Genelde eğitim programı ya da öğretim programı denildiğinde insanların zihninde aynı şeyler çağrışmaktadır. Oysaki bu iki kavram birbirinden farklıdır. Demirel'e (2012) göre; Eğitim programı; konular listesi, ders içerikleri, çalışmaların programlanması, öğretim materyallerinin listesi, derslerin sıralanması, hedef davranışların grubu, okul içinde ve dışında öğretilen her şey ve okul personeli tarafından planlanan her şeydir. Genel anlamda eğitim programı; öğrencilerin yaşantılarını düzenleme olarak tanımlanır. Öğretim programı ise; Varış ve diğerlerine (1998) göre; belli eğitim kademelerinde öğrenilmesi istenen ders konularının, zaman ve süre öğeleri dikkate alınarak, belli eğitim kademesinin ve okul tipinin amaç ve ilkeleri doğrultusunda düzenlenmesidir (Akt. Çetin,2010). Öğretim programı eğitim programı içerisinde yer alan ve öğretme-öğrenme süreçleri ile ilgili tüm etkinlikleri kapsadığını belirtir. Öğretim programı, eğitim programı içinde ağırlık taşımakta, genellikle, belli bilgi kategorilerinin bir sistem dâhilinde düzenlenmesiyle oluşmaktadır (Demirel 2012).

2.4. Yabancı Dil (İngilizce) Programlarının Tarihsel Gelişimi

Cumhuriyetin ilanından sonra birçok alanda olduğu gibi eğitim alanında önemli değişiklikler yaşanmıştır. Yaşanan değişikliklerden bir tanesi de yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti Devletinin vatandaşlarına sunduğu yabancı dil (İngilizce) eğitiminin yaygınlaştırılmasıdır. Özellikle NATO'ya üye olduktan ve Avrupa Birliği ile müzakerelere başladıktan sonra Türkiye'de İngilizce eğitimi büyük önem kazanmıştır. 1955'te İngilizce bilen bireyler yetiştirmek amacıyla Maarif Okulları açılmıştır. Anadolu Liseleri beş yıllık ilkokuldan sonra "hazırlık" adı altında bir yıllık yoğun İngilizce programı olan ve sonrasında ise sekiz yıl eğitim veren okullardı. Hazırlık eğitimi verilen Anadolu Liselerinde İngilizce öğretimindeki amaç, öğrencileri İngilizce işlenecek olan matematik ve fen bilgisi gibi dersleri anlayabilecek bir kapasiteye ulaştırmak olmuştur (Şahin, 2013. Akt. Sak, 2019). 1997-1998 eğitim-öğretim yılında, sekiz yıllık zorunlu ve kesintisiz ilköğretim reformuyla, Anadolu Liselerinin ortaokul bölümleri kapatılmış ve doğal olarak hazırlık sınıfı uygulaması lise düzeyine kaydırılmıştır. Hazırlık sınıflarının ortaokul düzeyinden kaldırılmasıyla birlikte ilkokul düzeyinde de İngilizce öğretiminde çeşitli değişikliklere gidilmiştir. 1997 yılında yapılan düzenleme ile beraber yabancı dil dersi ilköğretim okullarının dördüncü sınıfından başlamak üzere zorunlu hale getirilmiştir. 2013 yılından itibaren ilkokul 2. Sınıflarda haftada 2 saat İngilizce eğitimi vermeye başlandı. Yabancı dil eğitimiyle ilgili en önemli değişikliği getiren reformlardan bir

diğeri, kamuoyunda 4+4+4 olarak bilinen ve zorunlu eğitimi 12 yıla çıkaran kanundur. Bu kanunda yabancı dil eğitimiyle ilgili en önemli değişiklik, bu derslerin 2. sınıftan itibaren okutulmaya başlamasıdır. Bu değişiklikle öğrencilerin daha erken bir yaşta yabancı dille tanışmaları amaçlanmıştır (Demirpolat,2015).

2.5. Yöntem ve Tekniklerin Yabancı Dil ğretiminde nemi

Güzel ve Barın'a (2013) göre; bir konunun, davranışın ğretimi söz konusu olduğunda öğretilecek olanın nasıl öğretileceği de söz konusu olmaktadır. Eğitimde "Nasıl öğreteceğim?" sorusunun cevabını yaklaşımlar, yöntemler ve teknikler vermektedir. Bir başka deyişle, eğitimde belirlenen her amacın hedef kitleye aktarımında yaklaşım, yöntem ve tekniklerden yararlanılmaktadır (Akt. Gen, 2020). Yabancı dil öğreniminin giderek önem kazandığı günümüzde İngilizce ğretim programlarının da işlevsel olması ve yapısal kalıplardan kurtulması, eleştiriye, proje hazırlamaya, daha fazla ğrenci katılımına ve evrensel kültür bilincini geliştirmeye yönelik tasarlanması gerekmektedir. Bilgiye ulaşmanın çok hızlı ve kolay olduğu çağımızda bireyler sahip oldukları ya da elde ettikleri bilgileri bir başkası ya da başkaları ile paylaşmak için çeşitli yöntemler kullanmaktadırlar. Okullarda ğretmen ve öğrencilerin sahip oldukları bilgileri diğer okul bireyleri ile paylaşırken kullandıkları çeşitli yöntemler vardır. Bu bilgilerin paylaşıldığı ortamlarda farklıdır. Genelde okullarda sınıf ortamında olsa da sınıf dışında da bilgilerin paylaşıldığı ve edinildiği ortamlar yer almaktadır. Bu durumda programların, dil ğretiminde kullanılan yöntem-teknik ve materyallerin bilim alanındaki değişiklikler doğrultusunda geliştirilmesi yabancı dil eğitiminin kalitesini artıracaktır.

Gen'e (2020) göre; yabancı dil ğretim sürecinde, yöntemlerin hangi dil ğretim yaklaşımlarıyla ilgili olduğunu fark etmek, yöntem hakkında bilgi sahibi olmak yöntemlerin sınıf ortamına aktarılması için önemlidir. Bunlar, dil ğretim süreci içinde ne zaman, hangi yönteme başvurulacağı konusunda da bir dil öğretmenine yol gösteren özellikler arasındadır. Bununla birlikte, sınıf ortamında yapılacak uygulamalar için öğretmenlerin dil ğretim yöntemlerindeki ğretmen ve ğrenci rollerinin neler olduğunu anlaması ve dil ğretim yöntemlerinin olumlu ve olumsuz taraflarının farkında olması bir gerekliliktir. Yabancı dil öğretmeninin yabancı dil öğretme sürecinde kullandığı yöntem ve teknikler bireyin o yabancı dili öğrenme hızını, kalıcılığını ve isteğini etkilemektedir. Yabancı dili öğretmek için yabancı dil öğretmenleri tarafından kullanılan çeşitli yaklaşımlar bulunmaktadır. Yabancı dil ğretmeni aralarından birini konu ve ğrenci düzeyine göre seçmeli ve kullanmalıdır. Geleneksel yöntemler de genellikle öğretmenler, öğrencilerin yaşına, düzeyine veya notlarına bakmaksızın aynı ğretim metodolojilerini kullanır. Bu yöntemlerde yabancı dil öğretme sürecinde ğretmen

daha aktif konumdadır. Ders kitapları en temel kullanılan ve neredeyse tek kaynak ve materyaldir. Öğrencilerin derse aktif katılımı, proje, performans v.b çalışmalar yapma gibi ders sürecinde ve ders dışında etkin olma ve yabancı dili daha iyi kavrayabilme ve geliştirmesine yardımcı olacak ek faaliyetler yoktur. Fakat, günümüz eğitim-öğretim faaliyetlerine baktığımızda bireyin daha aktif olduğu öğretmenin yabancı dil eğitiminde bir rehber olduğunu ders içi ve ders dışında çeşitli yöntemlerin kullanıldığı ve öğrencinin yabancı dil öğretim sürecine etkin katılmasını sağlayan yöntemlerin yabancı dil öğretmenleri tarafından sıkça kullanıldığını görmekteyiz. Yabancı dil öğretmenleri tarafından kullanılan yeni öğretim yöntemleri sadece öğrencileri eğitmek değil aynı zamanda onların yeteneklerinin geliştirilmesine, yabancı dili içselleştirmesine ve kendilerine özgüven sağlamalarına yardımcı olmaktadır. Dolayısıyla bu yöntemler öğrencilerin yabancı dile olan ilgilerini artırmaktadır.

Yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin barındırdığı aktiviteler ve materyallerde dil öğreniminde etkili araçlardır. Bireyin eğitimi için kullanılan materyallerin kullanılması bireyin öğrenmesi için gerekli ortam ve koşulların hazırlanması yabancı dil öğretiminde önemli bir yer tutmaktadır. Nitekim eğitim ve materyali bir arada kullanmanın amacı, öğrenme-öğretme ortamında verimliliği ve etkinlikleri ve sonucunda da hedeflenen kazanımlara ulaşmayı kolaylaştırmaktadır. Materyallerin sınıf ortamında ve özellikle sınıf dışı ortamlarda kullanılması eğitimin kalitesini artırmaktadır. Bireylerin yabancı dil ile olan ilişkisi sınıf dışına yani kendisini daha özgür ve rahat hissettiği ortamlara aktarırsa bireylerdeki değişim daha hızlı ve kalıcı olacaktır. Coşkun (2016) tarafından yapılan çalışmada ders dışı dil öğrenme fırsatlarının öneminin altını çizen Lightbown ve Spada (2003) sınıf dışındaki ortamlarda yabancı dilin doğal olarak öğrenildiğini savunuyorlar. Benzer şekilde, Stoller (2002) sınıf dışı dil öğrenmenin iş birliğini ve motivasyonu artırdığını ve böylece öğrencilerin özgüvenini ve benlik saygısını artırdığını belirtmektedir. Aynı şekilde, Hyland (2004) yabancı dillerin sınıf bağlamı dışında herhangi bir yerde ve herhangi bir zamanda öğrenilebileceğini ve uygulanabileceğini öne sürmektedir.

2.6. Yabancı Dil Öğretiminde Öğretmenin Rolü

Archana ve Usharani'ye (2017) göre; eğitim çeşitli şeylerden sadece biridir ve bir öğretmen öğrenciyi eğitmek için tüm bu çeşitli şeyleri yapmak zorundadır. Öğretmen, sınıftaki genç öğrencileri eğitmek için gerekli yeterliliğe, araçlara ve bilgiye sahip olan bireydir. Hızla büyüyen bu dünyada, öğrenme stratejilerinin yanı sıra öğretim yaklaşımlarında da çok sayıda değişiklik var. Ebeveynlerin yanı sıra, öğretmenler bir çocuğun bir konuya veya dille ilgisini geliştirmede çok önemli bir rol oynar. Günümüz bilgi toplumunda bireyler bilgiye çok hızlı bir

şekilde ulaşmaktadırlar. Özellikle teknolojinin gelişmesi, imkanların artması ve okuldaki eğitim öğretim ortamlarının, kullanılan araç ve gereçlerin, materyallerin hızlı bir şekilde değişmesi ve güncellenmesi bireyin ihtiyacı olan bilgiye ulaşmasında ona kolaylık sağlamaktadır. Tabii bu bilgiye ulaşmada özellikle okullarda bireylere rehberlik eden ve onlara bilgiye ulaşmada en çok yardımcı olan kuşkusuz öğretmenlerdir. Çünkü öğretmen, bilgi ve iletişim teknolojilerin kullanıldığı günümüz çağdaş toplumların rehberidir. Öğrenciyle beraber öğrenen, onlara model olan çağdaş öğrenci profillerine uygun öğretim yapan ve toplumların kalkınması için nitelikli bireyler yetiştiren eğitimin vazgeçilmez ögesidir (Akran, 2020). Yabancı dil öğretmenlerinin öğrencilerin yabancı dil öğrenimindeki rolleri gün geçtikçe artmaktadır. Örneğin; öğrencilerin yabancı dil öğreniminde daha bağımsız olmalarını sağlamak ve yardımcı olmak, yeni yabancı dil öğrenme stratejileri geliştirme, öğrencilerin yabancı dil öğreniminde planlama, dil öğrenme yöntemleri, yabancı dili günlük hayata aktarma ve öz değerlendirme gibi becerilerinin gelişimine katkı sağlamak gibi. Taylor (2004) özerk öğrenmenin öğrencinin öğrenmesi için kendi sorumluluğu vardır, ancak bu, bir öğretmenin organize etme ve düzenleme hakkından vazgeçmesi gerektiği anlamına gelmez. Aoki'ye (2000) göre; öğretmenin ikinci görevi, öğrencilerin öğrenme programını yapmalarına ve uygulamalarına, etkinliği değerlendirmelerine ve gerekli olanı elde etmelerine yardımcı olmaktır (Akt.Zhuang,2010). Aynı zamanda öğretmen iyi bir dil öğrenimini teşvik etmeli ve bu konuda öğretmenliğin gerektirdiği bilgiye sahip olmaları gerekmektedir.

2.7. Yabancı Dil Eğitiminde Okul Ortamı

Kaliteli bir eğitim için öğrenci ve okul faktörleri önemlidir. Gardner ve Miller (1999) öğrenci profilini “öğrenenler ile ilgili bir dizi bilgi” olarak tanımlar. Diğer bir yandan öğrencinin profili, öğrenme durumu ve gelecekteki hedefleri öğrenme açısından önemlidir. Çünkü, öğrenci; öğrenmeye istekli, araştırmaya meyilli ve başarıyı arzulayan ülke ve toplumun gelişmesi çağdaş medeniyetler seviyesine ulaşmasını sağlayacak olan o ülkenin ve insanları umududur. Sonuçta okullarda verilen eğitim ve öğretimden etkilenen ilk kişilerdir. Kısacası; öğrenci, eğitim sisteminin girdisi ve bu topluma kazandırdığı çıktısıdır (Akran, 2020). Öğrenciler artık pasif bir alıcı ya da sessizce ders dinleyen bir birey değiller. Öğrenme ve öğretme süreçlerinde aktif, katkı sağlayıcı ve ilgili katılımcılardır. Dil öğretim yöntem ve metotları da onların ihtiyaçları, ilgi ve istekleri ve beklentileri doğrultusunda şekillenmektedir. Öğrencinin aktif olarak öğrenmede rol alması yani öğrenci merkezli bir öğretme ve öğrenme süreci öğrenmeyi daha kalıcı ve hızlı bir hale getirmektedir. Son yıllarda öğrencinin öğrenme-öğretme

sürecine aktif katılımına verilen önem gün geçtikçe artmakta ve öğrenci merkezli yabancı dil öğretim programlarının düzenlendiğini görmekteyiz.

Akran (2020) tarafından yapılan çalışmada okul; toplumsal yapıyı şekillendiren kurumlardır. Öğrenci ve öğretmene bilgi yönetim becerisi kazandırmaktadır. Başka bir deyişle okul, eğitim faaliyetlerinin yapıldığı, belirli hedef ve davranışların öğrenciye kazandırıldığı, öğrenen ve öğretmenin bir arada bulunduğu ortamlardır. Bu ortamlarda, ülkenin ihtiyaç duyduğu bireyler yetiştirilmekte, toplumsal değerler bireye aktarılmakta ve birçok öğretim programının işlevselliği burada değerlendirilmektedir şeklinde belirtilmiştir. Okul bireylerin eğitim-öğretim ihtiyaçlarının yanı sıra bireylerin sosyal uyumunun geliştiği, kişisel ihtiyaçlarını nasıl karşılayacağını öğrendiği bir yerdir. Toplumumuzda okul bireyin aileden sonraki ikinci yuvası olarak görülmektedir. Birey ailesinden aldığı eğitimi okul da aldığı eğitimle tamamlamakta ve okulu ikinci bir evi olarak görmektedir. Bu yüzden bireyin eğitim aldığı ortam ve o ortamın bireyin ilgi, istek ve ihtiyaçlarına yönelik tasarlanması önemli bir husustur.

Okul, bireyin gelişiminde önemli adımlardan biridir. Okula başlama birey için yeni ve karmaşık bir sosyal çevreye girmek, birey olarak toplumda yer almak, dış dünyaya açılmaktır. Günlerinin büyük bir kısmını okulda geçiren birey, burada resmi eğitim öğretim programlarında yer alan bilgileri edinir ve kendi becerilerini geliştirir. Okul bireyin gelecekteki hayatına yön veren en önemli kurumdur. Birey okulda edindiği bilgi ve beceriler ile hem okul hem de sosyal hayatındaki kazanımları elde eder. Ülkemizde yabancı dil öğretimi genelde okullarda başlamaktadır. Çoğu öğrenci ilk yabancı dil eğitimini okullarda almaktadır. Okul bireylere ileriki hayatlarında gereksinim duyacakları yabancı dil eğitimini sağlamada yardımcı olmaktadır. Okullarda sağlanan öğrenme ortamları bireylerin yabancı dil eğitimini etkilemektedir. Dil öğrenenlerin akademik başarısı sadece zekâ seviyelerine göre belirlenmez, aynı zamanda onlara sağlanan öğrenme ortamıyla da ilişkilidir (Lodhi vd. 2019). Bu yüzden öğretmen ve öğrencinin de içerisinde yer aldığı eğitim ve öğretim faaliyetlerinin gerçekleştiği okullar, toplumsal yapının şekillendiği ve öğretmen ve öğrencilerin eğitim öğretim sürecindeki en önemli faktörlerden biridir.

Birçok eğitim kurumunda özellikle de öğretmenlerin kendi özverileri ile tasarlanmış çeşitli ortamlar ve sınıflar bulunmaktadır. Öğrenci bu ortamlara/sınıflara girdiği zaman etrafında bulunan eğitim-öğretime yönelik çalışmalar, projeler v.b şeylerle karşılaşmaktadır. Esasen sınıf dışında da öğrencilerin çok sık kullandığı, vakit geçirdiği, kendini daha rahat hissettiği ve dinlendiği bazı alanlar yer almaktadır. Okul koridorları bunlardan biridir. Bu

alanlarda öğrenciler hem de arkadaşları ile vakit geçirmektedirler hem de dinlenmektedirler. Öğretmen ve öğrencinin konforu yani kendisini rahat hissetmesi herhangi bir okul ortamının en önemli yönlerinden biridir. Çünkü öğrenci kendisini rahat hisseder ise öğrenme daha kolay gerçekleşir. Sınıf dışında kalan okul koridorlarının kullanım amacı sadece bunlar ile sınırlı değildir. Öğrencilerin günlük yaşamlarında olan olayların, çevrelerinde ve dünyada meydana gelen gelişmelerin konuşulduğu, paylaşıldığı aynı zamanda öğrencilerin sosyalleştiği alanlardır. Sınıf dışındaki etkileşim ve bilgi paylaşımın gerçekleştiği alanlardan birisidir. Öğrenciler bu alanlarda kendi sahip oldukları bilgi becerileri hem sohbet tarzında hem de yazılı, görsel olarak birbirleri ile paylaştıkları bir yerdir. Öğrenmenin gerçekleşmesi öğretmenlerin arzuladıkları en önemli hedeftir. Bu amaç özellikle yabancı dil öğretmenlerinin öğrencilerinin dil edinimi içinde geçerlidir. İngilizcenin anadil olmadığı ülkelerde genellikle öğrenciler İngilizce dört dil becerisini öğrenme, kullanma ve geliştirmede problem yaşamaktadırlar. Genellikle bu ülkelerde sınıf içi yabancı dil öğrenimi onların sahip oldukları tek fırsat olabilmektedir. Öğrenciler sınıf dışında yabancı dil ile ilgili materyallere ve ortamlara çok az maruz kalmakta ve İngilizceyi günlük yaşamda çok az kullanma ve çok az tekrar etme şansına sahip olabilmektedirler. Battin vd. (2000) göre; öğrencilerin okulda kendilerine uygun bir sosyal ortam sağlandığında daha çok öğrendikleri gözlemlenmektedir. Okul, eğitimde inanılmaz öneme sahip bir yerdir. Öğrenme ortamı, öğrencilerin dil başarıları ile doğru orantılıdır. Daha iyi bir okul ortamı sadece öğrenmelerini iyileştirmekle kalmaz, aynı zamanda öğrencilerin okulu bırakmalarını azaltmaya da yardımcı olur (Akt.Lodhi.vd.2019).

2.8. Yabancı Dil Öğretiminde Materyalin Önemi

Ajoke' ye (2017) göre; öğrencilerin becerilerini geliştirmede öğretim materyallerinin önemi büyüktür. Öğretim materyalleri hem öğretmenlere yardımcı olmak hem de öğrencinin konuyu daha iyi kavrayabilmesi ve hızlı öğrenebilmesi için geliştirilen nesnelere dir. Aynı zamanda öğretim materyalleri; öğretme ve öğrenme için gerekli olan ve etkin öğrenmede aktif rol oynayan, öğrenmede verimliliği artıran ve öğrencinin performansını iyileştiren araçlardır. Öğretmenler ders kitabı, akıllı tahta, çeşitli nesnelere gibi materyalleri kullanarak öğrencileri motive etmeye çalışsalar da uygun öğretim materyalini kullanmak önemlidir. Sonuçta öğretim materyallerinin öğrencilerin akademik başarılarını ve ders içi ve dışı performanslarını artırmada önemli bir yere sahip olduğu tartışılmaz bir gerçektir. Omabe' ye (2006) göre; daha iyi sonuçlar elde etmek ve öğrenmeyi kolaylaştırmak için kullanılacak öğretim materyalleri, getirdikleri sayısız fayda nedeniyle diğer öğretim alanlarında olduğu gibi İngilizce öğretiminde de önemli bir öneme sahiptir. Çoğu zaman, bir öğretmenin etkinliğini ve ders sunumundaki etkinliğini

iltifat etmek için kullanılırlar. Okwelle ve Allagoa (2014) gibi bazı akademisyenler, öğretim materyallerinin öğretmenlere öğretimde çeşitli avantajlar sağladığını belirtmişlerdir. Bahsettikleri avantajlardan bazıları, öğrencileri öğrenmeye motive etmeleri, öğretmenlerin fiziksel zorluklarla başa çıkmalarını sağlaması, öğrencileri derslere aktif olarak katılmaya teşvik etmeleri, öğretmenlerin zamandan tasarruf etmelerine yardımcı olmaları, öğretmenlere anlamlı ve yararlı bilgi kaynakları sağlamaları, farklı öğrenme tarzlarını teşvik etmeleri ve öğrencilerin ilgi ve merakı (Akt.Tekir&Akar,2020). Ayrıca sınıf içi ve dışında etkili ve uygun materyal kullanımı öğrencileri motive etme, öğrenci başarısını ve yabancı dil dersine olan ilgilerini artırmada öğretmenlere yardımcı olabilir. Aynı zamanda öğrencilerin eğlenerek yabancı dil öğrenmelerini sağlayabilir. Öğretim materyalleri destekli öğretim ortamları, sınıf dışı öğrenme ortamlarının zenginleştirilmesi ve öğrencilerin ilgi, istek ve ihtiyaçlarına uygun öğrenme ortamlarının oluşturulması, öğrencilerin bu ortamlardaki etkinliklere katılımlarının sağlanması yabancı dil eğitiminin sınıf dışı öğretime olumlu katkılar sağlamaktır.

Yabancı dil dersi okuma (reading), yazma (writing), konuşma (speaking) ve dinleme (listening) dört temel beceriyi kapsamaktadır. Bu becerilerin kazandırılması için içerisinde yaşadığımız çağın bizlere sunduğu gelişmelerden, farklı öğretim metotlarından ve imkanlardan yararlanılması gerekmektedir. Yabancı dil öğretiminde öğrencilere yabancı dil bilgisi çeşitli yöntem ve materyaller ile hem ders içerisinde hem de ders dışında sunulabilir. Bu konuda kullanılacak olan yöntem ve materyaller hakkında yabancı dil öğretmenlerinin yeterli bilgiye sahip olması ve bu konularda bilgilerinin güncellenmesi gerekmektedir. Ayrıca kullanılacak olan materyallerin hangi oran ve özellikte olacağı, materyallere sınıf dışı ortamlarda (koridor, merdiven, bahçe v.b) ne kadar yer verileceği ve ne kadar süre o ortamlarda kalacağı ve ne aralıklarla güncelleneceği Yabancı dilin ders dışı öğretimi noktasında önemli bir yer tutmaktadır. Materyallerin tek başına eğitim sürecinde yer alması onların eğitimle bütünleşmiş olduğu etkili bir öğretim sağladığı söylenemez. Çünkü materyalleri etkin kılacak, yabancı dil öğretiminde değişiklik sağlamasına imkân verecek olan öğretmenlerin materyalleri seçme, düzenleme ve kullanma şekilleridir. Çünkü materyallerin yardımıyla öğrenciler, öğrenmeleri gereken şeyleri daha iyi anlayabilir, değerlendirebilir, görselleştirebilir ve deneyimleyebilirler (Okwelle ve Allagoa, 2014). Sonuçta önemli olan materyallerin ne yapabileceği değil, yabancı dil öğretmenlerinin o materyaller ile öğrencileri de sürece katarak neler yapacağı yabancı dil öğretime ne gibi katkılar sağlayacağıdır.

2.9. Yabancı Dil Öğretiminde Motivasyonun Etkisi

Teknolojinin gelişmesi ve buna paralel olarak insanların aktif bir şekilde sosyal hayatın içerisinde yer alması İngilizcenin gün geçtikçe hayatımızın bir parçası haline gelen yabancı dillerden biri olmasına neden olmaktadır. Artık hemen hemen her birey için İngilizcenin kullanımı gerekli bir ihtiyaç haline gelmektedir. Bu yüzden ülkemizde de İngilizce öğrenimi İlkokul 2. sınıfta başlamaktadır. Hatta bazı özel eğitim kurumları kendi öğrencilerine ana sınıfından itibaren İngilizce öğretimine başlamaktadırlar. Yabancı dil öğretiminde de en önemli hususlardan birisi de motivasyondur. Hemen hemen her bireyin yabancı dil öğreniminde ihtiyaç duyduğu bir gereksinimdir. Motivasyonsuz bir öğrenim neredeyse imkansızdır. Motivasyon aynı zaman da öğrencinin yabancı öğrenmeye olan ilgisinin artmasını etkileyen en önemli faktörlerdendir. Türk Dil Kurumu' na (TDK, 2021) göre motivasyon; isteklendirme, güdüleme anlamına gelmektedir. İkinci dil veya yabancı dil öğreniminde de başarıyı etkileyen faktörlerden biri olan motivasyon, dil öğrenme sürecini başlatan, ona yön veren ve daha sonra da sürdürülmesini sağlayan itici bir güç olarak tanımlanır (Clement, Dörnyei & Noels, 1994; Pintrich & Schunk, 1996). Gardner'a (1985) göre dil öğreniminde motivasyon "bireyin hedef dili öğrenmeyi arzu etmesi, bunun için çaba göstermesi ve öğrenme sürecinden keyif almasıdır (Akt.Atay,2004).

Motivasyon bireyden bireye değişkenlik gösterebilir. Örneğin; alt sınıf öğrencileri için sınıf içi bir oyun motive edici bir faktör iken; üst sınıf öğrencileri için not onları motive edici bir faktördür. Bu yüzden öğrencileri motive etme konusunda yabancı dil öğretmenlerine çok büyük görev düşmektedir. İyi bir motive olmuş birey kalıcı, hızlı öğrenme gerçekleştirebilir. Motivasyonu yüksek olan bireylerin ve motivasyonu artırmayı amaçlayan öğrenme ortamları öğrenmeyi olumlu etkilerken motivasyonu düşük olan bireylerin ve motivasyonu düşüren ortamların öğrenmeyi olumsuz etkilediği ve bireyin akademik başarısızlıklar yaşamasına neden olduğu bilinmektedir. Çoğu zaman öğrencilerin dil öğreniminde engellerle karşılaşır veya problemlerle başa çıkamaz ve yeterince motivasyona da sahip değiller ise genellikle pes ederler ve yabancı dile karşı olumsuz duygular geliştirirler ilgi ve istekleri azalır. Bu durumlarda yabancı dil öğretmenin rehberliği önemlidir. Eğer yabancı dil öğretmeni karşılaşılan bu olumsuz durumu giderecek bilgi ve beceriye sahip ise öğrencilerini motive eder ise onların öğrenmelerine olumlu katkılar sunabilir. Öğrencilerin ilgi alanlarına yönelik ödev, proje v.b çalışmalar vererek onları motive edebilir ve bu çalışmalarını kontrol ederek onlara destek olabilir. Gardner ve Lambert'e (1972) göre, öğrenenler kendilerini yetkin kişiler olarak gördüklerinde, seviyelerine göre düzenlenmiş materyallerle uğraştıklarında, faaliyetlerinde hedef

gördüklerinde, çalışmalarını önemli gördüklerinde, zor iş verildiğinde, yaşadıklarında öğrenmeye motive olurlar (Akt. Alizadeh,2016).

Çevre, öğrencilerin motivasyonuna ve öğrenmesine etki eder. Öğrenci ilgi alanlarına yönelik tasarlanmış bir çevre, öğrencileri öğrenmeye motive eder. Öğretmen, öğretim sırasında öğrenime katkı sağlayacak, öğrencilerin de aktif katılımı ile onları motive edebilecek ortam oluşturabilir. Bu süreçte öğretmen öğrencileri takdir etmeli ve onlara yardımcı olmalıdır. Öğrenciler sınıf içerisinde çok fazla vakit geçirdiklerinden dolayı sıkılabilmektedirler. Öğrencilerin yabancı dile olan isteklerini ve ilgilerini yenilemek için sınıf dışı aktivitelere yer verilmek ve ilgilerini artırmak onları motive edebilmektedir. Birçok öğrencinin sınıf içerisinde derslere katılımı aynı düzeyde olmamaktadır. Onların yabancı dil öğrenimine etkin katılımını sağlamak amacı ile ilgi ve isteklerine göre çalışmalar vermek, yapılan çalışmaların amaçlarından onları haberdar etmek, onları ödüllendirmek ve bunları onların yardımı ile diğer öğrencilerinde faydalanabileceği bir ortamda sergilemek öğrenci motivasyonu üzerinde pozitif bir etki oluşturabilir. Rehman ve Haider'e (2013) göre; öğrencilere göre öğretmenler iyi öğrendiklerinde ödül verirler. Öğrencilerin büyük çoğunluğu, ödüllerin çekiciliğinin öğrenmeyi motive ettiği konusunda hemfikirdirler. Öğrenciler faaliyetlerin amaçlarını bilir ve bu amaçlar öğrencileri hedeflere ulaşmak için motive eder. Öğretmenler öğrencileri tatmin etmelidir. Çünkü memnuniyetsiz öğrenciler öğrenmeye motive olmazlar.

2.10. Ders Dışı Yabancı Dil Öğretimi

Çağımızda hemen hemen her şey hızlı bir şekilde değişim göstermektedir. Bireyin sosyal ve eğitim yaşamlarında yaşanan bu değişim ve gelişimden etkilenmektedir. Dünyanın birçok yerinde insanlar değişik ihtiyaç ve amaçlardan dolayı küresel bir dil haline gelen İngilizceyi kimileri resmi öğretim programları ile okul, kurs v.b yerlerde; kimileri ise gayri resmi eğitim yolu ile öğrenmeye çalışmaktadırlar. Çevremizde birçok alanda gerçekleşen yenilikler yabancı dil öğrenme- öğretme yöntemlerini de değiştirmekte ve güncellemektedir. İnsanları özellikle gençlerin ve çocukların teknoloji ile iç içe olmaları ve teknolojinin artık hayatımızın önemli bir parçası haline gelmesi insanların özellikle de gençlerin İngilizce öğrenme ihtiyaçlarını kat kat artırmaktadır. Ayrıca ülkemizde yer alan üniversitelerin birçok bölümlerinin (Tıp fakültesi, Mühendislik, İşletme v.b) eğitim dilinin İngilizce olması da bireylerin yabancı dil öğrenimine verdikleri önemi artmasına neden olmuştur. Bu yüzden birçok ülkenin Eğitim Bakanlıkları hem kendilerinin hem de kendilerine bağlı resmi eğitim kurumlarının Yabancı dil eğitim öğretim programlarını sık sık güncellemektedirler. Resmi programlarda yapılan bu değişiklikler bireylerin hayatlarının ilerleyen süreçlerdeki yabancı dil

kullanma ihtiyaçlarını gidermek amacı ile yapılmaktadır. Resmi programlarda yapılan bu değişikliklerin yanı sıra eğitim kurumlarında öğrencilerin yabancı dili daha etkin öğrenebileceği ortam ve etkinlikler düzenlenmektedir.

Ders kitapları genellikle öğrencilerin anlamlı bir katılım seviyesine ulaşmakta başarısız olur; öğrenme, ders kitapları ve uygulamalarla sınıfla sınırlı olmamalıdır (Griffiths & Keohane, 2000). Öğrencilerin hem sınıf içinde hem de sınıf dışında mevcut olan bilgileri edinme yeteneğini geliştirmeleri gerekir (Field, 2007. Akt. Tavakoli, vd, 2016). Sınıf içerisindeki öğrenme daha resmi ve bağımlı olurken, sınıf dışındaki öğrenme resmi olmadığı için daha rahat ve içerisinde bulunan nesnelere doğrudan bağlıdır. Dolayısıyla öğrenme her yerde gerçekleşebilir. İngilizcenin sınıf dışı etkinliklerle geliştirilmesi hem daha kolay öğrenilmesine hem de kalıcı olmasına imkân sağlamaktadır. Nunan (1989) tarafından yapılan bir çalışmada, öğrencilerin çoğunluğu sınıf eğitiminin İngilizce yeterliliğinin geliştirilmesi için yetersiz olduğunu bulmuş; öte yandan, sınıf dışı öğrenmeye katılım, dil gelişimini arttırdı ve daha fazla öğrenme başarısı için sınıf dışındaki etkinlikleri dahil etme ihtiyacını göstermiştir (Akt. Tavakoli, vd,2016). Bu sebeple Yabancı dili ders içi ve dışında kullanma ve tekrar etme imkânı sağlayan uygulamalar hızla artmaktadır. Okul koridorlarında yer alan öğretim okul okağı uygulaması da ders dışı uygulamalarından biridir. Bu uygulama ile yabancı dil eğitimi ders dışında da devam etmektedir. Öğrencilerin sık sık kullandığı bu ortamlar onların da kendi çalışmaları ile katkı sağladığı yerlerdir.

Ayrıca okul koridorları okul içerisinde bulunan ve okula gelenler tarafından da kullanılan yerlerdir. Birçok öğretmen okula gelen veli ile bire bir görüşmelerini bu alanlarda yapmaktadır. Okula gelen veli aynı zamanda velisi olduğu bireyle bu alanlarda görüşmektedir. Dolayısıyla okul koridorları öğretmen, öğrenci ve veli tarafından kullanılan ve vakit geçirilen yerlerden biridir. Bu yüzden okul koridorlarının hem fiziki hem de görsel olarak iyi bir donanıma sahip olması gerekmektedir. Bu sebeplerden dolayı okul koridorları eğitim-öğretim faaliyetlerinin yerine getirilmesi, sınıf dışında sürdürülmesi ve öğrencilerin eğlenerek vakit geçirmesini sağlaması amacı ile eğitim-öğretime yönelik tasarlanmalı ve etkin kullanılmalıdır. Günümüzde okullarda yer alan okul koridorlarına baktığımızda birçok koridorun boş yani eğitim-öğretime yönelik gerekli çalışmaların ya da materyallerin yer almadığını görmekteyiz. Ama bazı okullarda sınıf dışı Yabancı dil öğrenimine önem verildiği görülmektedir. Benson (2001) sınıf dışı dil öğrenimini genel anlamda "sınıf dışı dil öğrenimi sınıf dışında gerçekleşen her türlü öğrenme " olarak tanımlamıştır (Akt. University of Helsinki Language Centre, 2011). Bu yüzden yabancı dil öğretmenlerin kendi özveri ve çalışması ile öğrenci, veli ve okul

idaresinin de desteğini alarak hem eğitim-öğretime katkı sağlamak hem de öğrencilerin eğlenerek, kendilerini daha rahat hissettikleri bir ortamda öğrenmelerini sağlayacak bir uygulama olan öğretimsel okul sokağı uygulamasını hayata geçirdiklerini görmekteyiz. Bu uygulama ile yabancı dil öğretmenleri yabancı dil öğrenimini sınıf dışına aktararak öğrencilerin ders dışında da yabancı dil öğrenimine devam etmelerini, öğrenilen yabancı dil konularının ders dışında tekrarı gibi hedefleri amaçladıkları görülmektedir. Öğretmenlerin ders dışı bu çalışması örtük program kapsamında yer almaktadır.

2.11. Örtük Program

Örtük program kavramı eğitimdeki diğer kavramlara nispeten daha yenidir. Örtük program kavramından ilk olarak Dewey 1916 yılında “Democracy and Education” adlı eserinde bahsetmiştir. Dewey, eğitimde örtük program üzerine bir araştırma gerçekleştirmiş ve bu araştırma ile okullarda demokratik eğilimin artışta olduğunu ortaya koymuştur. Aynı eserde bilginin, eğitim araçlarından bağımsız elde edilemeyeceği düşüncesini savunmuştur. Burada eğitim araçları olarak kastedilen zekâ ve çevresel faktörlerdir. Counts (1978) ise “Dare the School Build a New Social Order” adlı eserinde bilginin yalnızca kelimelerden ibaret olmadığını, edinilen deneyimlerin ve yapılan pratiklerin de önemli bir rolü olduğunu ifade etmiştir. Ancak bu iki isim de örtük program üzerine çalışmalar yapmalarına rağmen örtük program terimini kullanmamışlardır (Akt. Özaslan, 2019). Örtük program ilk olarak 1990'larda Dr. Frank Hafferty tarafından, öğrenme ortamını etkilemek için organizasyon yapısı ve kültür düzeyinde işlev gören bir dizi etki olarak tanımlanmıştır. Araştırmacılar ve bilim insanları tarafından örtük programa ilişkin birçok tanım yapılmıştır (Akt. Mackin v.d, 2019). Özaslan (2019) yaptığı çalışmada örtük programın tanımı hakkında şu ifadelerle değinmiştir: En genel anlamıyla örtük program, eğitim programında yer alan ancak açıkça istenilen öğrenme çıktıları olarak belirtilmeyen program türüdür ve genellikle okulun bürokratik örgütlenmesini ve bu idari düzenin öğrencilere ne öğrettiğini ifade eder. Sockett (1992) örtük programı; planlanan öğretim programları ve plansız deneyimlerin arasındaki fark olarak tanımlamaktadır. Parmar ve Makwana (2013) örtük programı, öğretmen tarafından planlanan öğretim etkinliklerinin dışında gerçekleşen, bilinç dışı öğrenmeler olarak ifade eder. Herzog (1979) örtük programın okulun sosyal iklimini yansıttığını ve yazılı olmasa bile düşünce ve fikirlerde yer aldığını belirtir. Meighan'a (1981) göre örtük program, göre derslerde öğrencilere öğretilmeyen ancak okul ortamında öğrencilerin karşı karşıya kaldıkları durumlarla başa çıkmayı öğreten bir araçtır.

Kentli (2009) tarafından yapılan bir çalışmada, bazı araştırmacılar tarafından örtük program hakkında yapılan tanımlamalar aşağıda tabloda verilmiştir:

Tablo 2.1. Örtük Programın Tanımları

Yazar	Eser	Tanım
Emile Durkheim (1961: 148)	Moral Education	Durkheim, okullarda resmi programların ders kitapları ve öğretmen el kitaplarından daha fazlasının öğretildiğini ve öğrenildiğini gözlemlemiştir. Bu durum örtük program terimiyle ifade edilmese de bunun örtük programı karşılayan bir ifade olduğu söylenebilir.
Philip Jackson (1968)	Life in Classrooms	Sessiz bir şekilde beklemeyi, kısıtlanmayı, denemeyi, bir çalışmayı tamamlamayı, bir şeylerle meşgul olmayı hem öğretmenlere hem akranlara bağlılık göstermeyi, düzenli ve dakik olmayı ve insanlara nazik davranmayı öğrenmek.
Robert Dreeben (1967)	What is learned in classroom?	Örtük program, öğrencilerin geçici sosyal ilişkiler kurmalarını, kişisel kimliklerini çoğunlukla gizlemelerini ve düzenin meşruluğunu koşulsuz kabul etmelerini sağlar.
Elizabeth Vallance (1973)	“Hiding the hidden curriculum: An interpretation of the language of justification in nineteenth-century educational reform.” (Makale)	“Çalışılmamış program” (unstudied curriculum), “örtülü” (covert) veya “gizil” (latent) program, “okulun akademik olmayan çıktıları”, “okulun yan ürünleri”, “okulun arta kalan kısımları” veya “okulun bireylere ne yaptığı” olarak adlandırılır.
Samuel Bowles and Herbert Gintis (1976)	Schooling in Capitalist America	Okullar bir sosyal hareketlilik vasıtası olarak değil, mevcut toplumsal sınıf yapısını yeniden üretirler. Bunu da öğrencilere entelektüel yetenekleri, kişisel özellikleri ve

		uygun mesleki tercihlerle ilgili sessiz ama güçlü mesajlar göndererek gerçekleştirirler. Bu, örtük program aracılığıyla gerçekleşir.
Jane Martin (1976)	“What should we do with a hidden curriculum when we find one?” (Makale)	Örtük program, sınıfın sosyal yapısında, öğretmenin alıştırma otoritesinde ve öğretmen ile öğrenci arasındaki ilişkiyi düzenleyen kurallarda bulunabilir. Standart öğrenme etkinlikleri aynı zamanda öğretmenin dil kullanımı, ders kitapları, takip sistemleri ve program önceliklerini kullanımı gibi kaynaklar olarak da bulunabilir.

Ayrıca, Özaslan (2019) örtük programın tanımı olarak yaptığı araştırmada şunu belirtmiştir.

Örtük program kavramına birçok tanımlama getirilse de Portelli (1993) bu kavramları şu ana maddeler halinde sıralamıştır:

1. Resmi programda yer almayan beklentiler veya örtük ancak beklentileri içeren;
2. İstendik olmayan öğrenme çıktıları veya mesajlar;
3. Okul yapısından dolayı ortaya çıkan açık mesajlar;
4. Öğrenciler tarafından ortaya çıkarılan örtük program.

2.12. Örtük Programın Kapsamı

Örtük programın tanımlarına baktığımızda genelde örtük programın neleri kapsadığını görmekteyiz. Örtük program her şeyden önce öğrencinin resmi program dışında kazandığı bilgi, beceri ve değerlerdir. Öğrenci bu kazanımları genelde resmi sınıf ortamlarının dışında elde etmektedir. Bu konu ile ilgili alan yazınlara bakıldığında öğrencilerin okullarda sunulan resmi programların dışında üç kayaktan bilgi, beceri ve değerleri öğrendiğini görmekteyiz. Bu kaynaklar;

Yüksel (2004), örtük program üzerinde çalışan araştırmacıların, öğrencilerin resmi program dışında 3 temel kaynak aracılığıyla öğrendikleri konusunda hemfikir olduklarını belirtir:

I. Eğitim sistemi ve okulun idari ve örgütsel araç ve düzenlemeleri: Yöneticinin davranışları, sınıfların belirlenmesi, binanın mimarisi, zaman çizelgeleri, sınav biçimleri, ders dışı faaliyetler, sınıf düzeni kulüp, dernek ve toplantılar bu kapsamda değerlendirilir.

II. Okul-çevre arasındaki etkileşimler: Eğitim sistemi ve okulun diğer kurumlarla ilişkileri, toplumsal, ekonomik, siyasal yapılarla etkileşim bu kapsamda değerlendirilir.

III. Sınıf içerisinde öğretmen ile öğrencilerin birbirlerine karşı konum ve etkileşimleri: Bu maddede öğretmen yaklaşımları ön plandadır. Öğrencilere sunulan bilgi, sunum, fikir ve yaklaşımlar, beklentiler, diyalog biçimleri, sınıf içi kurallar, öğrenci- öğretmen arasındaki etkileşimler yer alır.

Bu çalışmada Yüksel'in örtük programın okul yöneticilerin ve öğretmenlerin okulun koridor, bahçe v.b yerlerde ortaya çıktığını ve bu yerlerin örtük program kapsamında değerlendirildiğinde öğrencilerin ders dışında da öğrenimlerine katkı sağlayacak alanlar olduğuna işaret etmiştir.

Öğretmen ve öğrenci arasındaki etkileşim sınıf dışında da örtük program faaliyetleri ile devam etmekte ve öğrencilerin sınıf içerisinde öğrendikleri bilgileri sınıf dışı ortamlarda da kullandıklarını örtük program uygulamaları ile görmekteyiz. Kısacası örtük program uygulamaları eğitim öğretim etkinliklerinin sınıf dışına aktarılmasında hem okul yönetimi hem öğretmen hem de öğrenciye fırsat sunan uygulamalardır.

2.13. Örtük Programın Önemi

Daha önce belirtilmiş olan tanımlar ve ifadelerden de anlaşıldığı gibi örtük program öğrencinin okul ve sınıf içerisinde elde ettiği tüm kazanımları kapsamaktadır. Bu program ile öğrenci resmi program dışında kazanımlar elde etmekte ve sınıf içerisinde öğrendiklerini sınıf dışına aktarma, tekrar etme ya da yeni şeyler öğrenme imkânı bulmaktadır. Örtük programın öğretmenlere sağladığı en önemli yararlarından bazıları; öğrencilerin konu ve kazanımları sınıf dışında tekrar etmeleri, ders sürecinde öğrendiklerini sınıf dışına aktarmaları ve sosyal becerilerini geliştirmeleridir. Aynı zamanda çalışmaları ile örtük program uygulamalarına dahil olan öğrencilerin o derse olan ilgi ve isteklerinin artması ve motivasyon seviyelerinin daha yüksek olmasıdır.

Bunların yanı sıra örtük program okuldaki öğrencilerin yapılan çalışma ve uygulamalar ile yeni fikirler öğrenmesine, sosyal uyumlarının artmasına ve sahip oldukları yeteneklerin ortaya çıkmasında onlara yardımcı olmaktadır. Özellikle öğrencilerin yabancı dil bilgi becerilerin geliştirilmesin de ders sürecinde öğrendiklerini günlük hayata aktarımda önemli bir yeri vardır.

2.14. Örtük Programın Özellikleri

Gün (2018) Örtük program kavramı hakkında yapılan açıklamalar ile işlevleri hakkında ortaya konan tartışmalar ışığında örtük programın özelliklerini aşağıdaki şekilde ifade etmiştir.

- Her eğitim kurumunda yöneticilere ve öğretmenlere göre farklılık gösterebilir, kendine has bir yapısı vardır.
- Yazılı olarak belirtilmez.
- Sözlü olarak da genelde doğrudan söylenmez, üstü kapalı mesajlarla veya dolaylı olarak vurgulanır, belirtilir.
- Bileşenleri açık ve belirgin olmayabilir. Resmî programlarda belirtilmeyen ders içi ve ders dışı her türlü uygulamayı içerisine alır.
- Bazen kasıtlı olarak, bazen de farkında olmadan yapılan faaliyetler veya uygulamalar sonucu ortaya çıkar.
- Öğrenciyi resmî programdan daha fazla etkileyebilir, öğrenme ürünleri resmî programda belirtilen çıktılardan daha fazla olabilir.
- Akademik başarı veya başarısızlıkla bağlantılıdır, öğrencilerin bilinçli veya bilinçsiz olarak kategorize edilmelerinde önemli bir yer tutar.
- Eğitim-öğretim hizmetlerinin kalitesi ile öğretmen, yönetici ve kurumların saygınlığının ortaya konulmasında etkisi yüksektir. Eğitim kurumlarına karşı toplumsal algıların oluşmasında önemli bir faktördür.

2.15. Örtük Program Etkinlikleri

Genelde uzmanlar resmi program üzerinde yoğunlaşmakta ve ders dışı etkinlikler hakkında herhangi bir program çalışması yapılmamaktadır. Oysaki bireylerin öğrenme, kedilerini ve yaratıcılıklarını geliştirici ders dışı etkinliklerin düzenlenmesine de önem verilmelidir. Demirel'e (2012) göre; Örtük program etkinlikleri düzenlenirken,

- Örgütsel (Zaman, olanaklar, materyaller),
- İlişkiler (Öğretmen-öğrenci, öğretmen-yönetici, öğretmen anne baba ve öğrenci-öğrenciler) ve
- Kurumsal (Politikalar, alışılmış işlemler, öğrenci ve toplum için ders dışı faaliyetler) kapsamında yer almalıdır.

Bazı durumlarda öğrencilerin öğrenme ve toplumsal hayata uyum sağlamasında örtük program resmi programa göre daha etkili olmaktadır. Jackson'un (1968) örtük programa ilişkin eseri (Life in Classroom), öğrencilerin sınıf içindeki yaşantılarını gözlemlediği nitel araştırmasını konu almaktadır. Araştırması sonucunda, sınıf atmosferine hâkim olan ve daha ziyade öğrencilerin toplumsal yaşama uyum sağlamalarına yardımcı olacak şekilde gerçekleşen ve resmi olmayan bir sürecin varlığını tespit ettiğinden bahsetmektedir (Adıay,2011).

2.16. Örtük Programın akademik başarıya etkisi

Devlet okullarının tamamında resmi program uygulanmasına karşın başarı yönünden aralarında farklar vardır. Bunun nedenlerinden birisi de örtük program uygulamasıdır. Eğitimin kalitesini belirleyen etmenlerden bir tanesi olan Örtük program; kimi okullarda önemle üzerine düşünülen, kimi okullarda da göz ardı edilen bir etmendir.

Örtük program okuldan okula farklılık gösterebilmektedir. Bazı okullar öğrencilerine akademik başarıya giden yolun öğretmene, okula idaresine karşı saygılı olmak ve kurallara uymaktan geçtiğini belirtirken bazı okullar ise öğrencilerin akademik başarıyı elde etmesinin hem sınıf içerisinde hem de sınıf dışarısında formal programla uyuşan kazanımları elde etmesinden geçtiğine inanmaktadır.

Özaslan (2019) yaptığı çalışmada örtük programın öğrenci başarısına nasıl katkı sağladığını şu şekilde belirtmiştir. Snyder (1971) ebeveynlerin okulların örtük programları hakkında bilgi sahibi olmak istediklerini belirterek okulda kabul gören davranış biçimlerinin cevabının örtük programın içeriğini oluşturduğunu ifade eder. Örtük programın okula yeni başlamış öğrenciler açısından önemi büyüktür, çünkü öğrenci okulda nasıl davranacağını örtük program sayesinde öğrenir. Nitekim Bruner'in çalışmasında okul öncesi eğitim alan öğrencilerin almayanlara göre ilköğretimde başarılı olduklarını, bunun sebebinin de öğrencilerin kurallara ve sınıf ortamına alışmış olmasıyla açıklanması bu iddiayı desteklemektedir. Bu bağlamda düşünüldüğünde öğrenciler aslında örtük programın

farkındadır. Örtük program okulda belirli kurallara ve söylemlere maruz kalındıkça ortaya çıktığından, öğrencilerin örtük programa katıldığı ifade edilebilir. Örtük program yarı özel bir doğaya sahip olduğundan, açıkça dile getirilmez. Dile getirildikçe resmi programın bir parçası haline gelmeye başlar. Öğrenciler, aynı zamanda akademik anlamda başarılı olabilmek için kendi stratejilerini geliştirirler. Onlar için kabul edilen bir davranış olmasa bile öğretmenin istekleri ve beklentileri yönünde hareket ederler.

Okullarda sadece sınıflarda değil sınıf dışı mekanlarda (koridor, kantin spor salonu, bahçe v.b) yerlerde de öğrenciler vakit geçirmekte ve bu yerlerde de yeni şeyler öğrenmektedirler. Russell ve Frynn' a (2017) göre; bir okul binası içerisinde çoğu alan öğrenme ortamı olarak kullanılabilir. Son zamanlarda dünyanın dört bir yanında inşa edilen okulların tasarımı bu fikir ile buluşuyor. Bu düşünce öğretmenlerin geleneksel eğitim yaklaşımlarını genişletmede ve öğrencilerin kendi öğrenmelerini daha fazla kontrol etmelerini sağlamaktadır. Bu yapılar eğitim daha fazla öğrenci merkezli ve öğretimin sınıf dışına aktarılmasına yardımcı olmaktadır. Etkili bir araç olması içinde eğitim ortamlarının iyi tasarlanması gerekmektedir. Yenilikçi öğrenme ortamı olarak da adlandırılan bu tasarımlar bu araştırmada değerlendirilecektir. Ayrıca; bu çalışmamızda öğrencilerin sınıf dışında özellikle bazı okullarda yer alan okul sokakları diye adlandırılan ilgili ders materyalleri ile donatılmış olan kısımların öğrencilerin akademik başarılarını ve motivasyonlarını nasıl etkilediğini araştıracağız. Çünkü eğitim her yerdedir. Bireyler her zaman formal (resmi) eğitim programı ile her şeyi belirli mekanlarda öğrenemez. Yabancı dil eğitim yöntem ve tekniklerinden birisi olan Telkin (Suggestopedia) yöntemine göre; öğrenci, öğrenme ortamında bulunan dikkatini doğrudan yöneltmediği materyallerden de öğrenebilir. Dolayısıyla hazırlanan okul sokakları öğrencinin rahat bir şekilde hareket etmesine ve farkında olmadan da bir şeyler öğrenmesine yardımcı olmaktadır.

BÖLÜM 3

III. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, örneklem, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve analizi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Deseni

İç Anadolu bölgesinin çeşitli illerinde (Ankara, Kırşehir, Yozgat) görev yapmakta olan toplam 10 yabancı dil öğretmeniyle gerçekleştirilen bu çalışmada yarı yapılandırılmış görüşme yapılarak nitel veriler elde edilmiştir. Nitel araştırmalar; görüşme, doküman analizi ve gözlem gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların bağlı oldukları ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına ve anlaşılmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği ve kuram oluşturmayı temel alan araştırmalardır (Yıldırım ve Şimşek 2013).

Bu araştırmada “Olgu Bilim” yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden Olgu bilim yöntemi, insanların herhangi bir olguyu nasıl algıladığına, nasıl betimlediğine, nasıl yargıladıklarına, nasıl anımsadıklarına, nasıl anlamlandırdıklarına, olguyla ilgili ne hissettiklerine ve ne konuşulduğuna odaklanmaktadır (Patton, 2014, Akt. Demir,2019). Olgular yaşadığımız dünyada, olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar ve durumlar gibi çeşitli biçimlerde karşımıza çıkabilmektedir. Bu olgularla günlük yaşantımızda çeşitli biçimlerde karşılaşabiliriz. Ancak bu tanışıklık, olguları tam olarak anladığımız anlamına gelmez. Bize tümüyle yabancı olmayan aynı zamanda da tam anlamını kavrayamadığımız olguları araştırmayı amaçlayan çalışmalar için olgu bilimi (fenomenoloji) uygun bir araştırma zemini oluşturmaktadır (Yıldırım & Şimşek,2013). Bu araştırmada farklı okullarda görev yapan yabancı dil öğretmenlerinin öğretimsel okul sokağı uygulamasına ilişkin deneyimlerini, gözlemlerini, çalışmalarını ve yabancı dil öğrenimine olan etkisini detaylı şekilde ortaya çıkarmayı amaçlandığından “Olgu Bilim” yöntemi kullanılmıştır.

Sosyal bilimlerde en sık kullanılan araştırma yöntemi olan görüşme: Bir araştırma tekniği olarak görüşme, araştırmacı ile araştırmanın öznesi konumunda yer alan kişi arasında geçen kontrollü ve amaçlı sözel iletişim biçimidir (Cohen ve Manion, 1994:27i. Akt. Türnüklü, 2000).

Önceden belirlenmiş ve ciddi bir amaç için yapılan, soru sorma ve yanıtlama tarzına dayalı karşılıklı ve etkileşimli bir iletişim sürecidir (Stewar ve Cash 1985, Akt.Yıldırım & Şimşek, 2013). Ayrıca görüşme; araştırmaya katılan bireylerin belli bir konuda duygu ve düşüncelerini anlatma etkinliği olarak tanımlanmaktadır (Karataş,2015).

Görüşmeler alanyazın incelendiğinde araştırmacılar tarafından üçe ayrılmıştır. Bunlar, yapılandırılmış, yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmamış görüşmelerdir. Bu görüşmeler araştırmacılar tarafından şu şekilde ifade edilmektedir.

a) Yapılandırılmış görüşme (yönlendirici olan görüşme) türünde; sorulan soruların ne şekilde sorulacağı ve hangi verilerin toplanacağı ayrıntılı bir şekilde önceden belirlenmiştir. Görüşmeyi yapan kişi sorusunu sorduktan sonra yanıtlayıcıdan önceden belirlenmiş cevap seçeneklerinden birini seçmesini ister. Görüşmeyi yapan kişi tarafsızlığını korur ve katılımcı her seferinde kendisine cevap olarak verilen seçeneklerden sadece birini seçer. Yanıtlar kapalı uçlu olmuş olur. Amaç, görüşülen bireylerin verdikleri bilgiler arasındaki paralelliği ve farklılığı saptamak ve buna göre karşılaştırmalar yapmaktır (Brannigan, 1985. Akt. Yıldırım& Şimşek, 2013).

b) Yarı yapılandırılmış görüşme türünde, görüşmeyi yapan kişi soruları önceden hazırlamıştır fakat görüşme sırasında katılımcıya kısmi esneklikler sağlar. Gerekirse soruların yeniden düzenlenmesine veya ilgili konu üzerinde tartışmaya izin verir. Bu sayede katılımcıların da yapılan araştırma uygulaması üzerinde söz sahibi olduğu bir ortam oluşmuş olur (Yıldırım& Şimşek).

c) Yapılandırılmamış görüşme türünde, sorulacak sorular önceden ana çizgileriyle hazırlanmış olsa da görüşmenin gidişatına göre araştırmaya yeni sorular eklenebilir veya planlanan sorular değiştirilebilir. Yapılandırılmamış görüşme, görüşme yapılan kişiye büyük ölçüde esneklik ve serbestlik sağlar. Katılımcının görüşlerinin ve yargılarının köküne inme fırsatı verir. Yapılandırılmamış görüşmeden toplanan verilerin değerlendirilmesi oldukça zordur (Yıldırım& Şimşek).

Örtük program kapsamında yer alan öğretimsel okul sokağı uygulaması; resmi program dâhilinde yer almayan öğretmenler tarafından sınıf dışı alanlarda (koridor, bahçe, merdiven vb.) yerlerde bulunan ve içerisinde hazır ve el yapımı materyallerin (öğrenci çalışmaları, projeler v.b) kullanıldığı öğretimi desteklemek amacı ile öğrenci, okul idaresi ve diğer öğretmenlerin

yardımları ile hazırlanan öğrenme alanları şeklinde araştırmacı tarafından tanımlanmıştır. Bu araştırmada öğretimsel okul sokağı uygulaması hakkında yabancı dil öğretmenlerinin görüşlerinin değerlendirilmesi amacı ile görüşmeler yapılmış ve araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

3.2. Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubu İç Anadolu Bölgesinde yer alan farklı illerde (Ankara, Kırşehir ve Yozgat) görev yapan 10 (on) İngilizce öğretmeninden oluşmaktadır. Çalışma grubundaki öğretmenlerin demografik bilgilerine göre dağılımı şu şekildedir.

Tablo 3.1. Çalışma grubundaki öğretmenlerin demografik bilgileri

Değişken	f	%
Cinsiyet		
Kadın	5	50
Erkek	5	50
Mesleki Kıdem		
1-5 yıl	2	20
6-10 yıl	4	40
11-15 yıl	2	20
16 yıl ve üzeri	2	20
Eğitim Durumu		
Lisans	9	90
Yüksek lisans	1	10
Doktora	-	-

Araştırmaya katılanların demografik özelliklerine ilişkin bilgiler Tablo 1’de verilmiştir. Tablo 1’e incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin %50’inin (5) kadın, %50’sinin (5) ise erkek olduğu görülmektedir. Kıdemlerine bakıldığında öğretmenlerin %20’sinin (2) 1-5 yıl, %40’nın (4) 6-10 yıl, %20’sinin (2) 11-15 yıl, %20’sinin (2) 16-20 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip oldukları görülmektedir. Katılımcı öğretmenlerin %90’ı, (9) Lisans mezunu iken, %10’u (1) Yüksek Lisans mezunu öğretmenlerden oluşmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

3.3.1. Kişisel Bilgiler Formu

Veri toplama aracının ilk bölümü olan bu kısım, araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerin cinsiyeti, mesleki kıdemleri ve eğitim durumları hakkında veri toplamak üzerine hazırlanan sorulardan oluşmaktadır.

3.3.2. Çalışma Grubunun Okul Sokağı Uygulaması Konusundaki Özellikleri

Veri toplama aracının ikinci bölümü olan bu kısım, araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerin sınıflarının bulunduğu katta okul sokağı uygulamasının olup olmadığı, öğretimsel okul sokağının hazırlanmasında görev alıp almadığı ve öğretimsel okul sokağı uygulaması konusunda der, seminer vb. bir eğitim alıp almadığı durumları hakkında veri toplamak üzerine hazırlanan sorulardan oluşmaktadır.

Tablo 3.2. Çalışma Grubunun Okul Sokağı Uygulaması Konusundaki Özellikleri

Sınıfının bulunduğu katta okul sokağı var mı?	<i>f</i>	<i>%</i>
<i>Var</i>	10	100
<i>Yok</i>	-	-
Öğretimsel okul sokağında görev aldınız mı?		
<i>Evet</i>	8	80
<i>Hayır</i>	2	20
Öğretimsel okul sokağı hakkında ders/seminer v.b aldınız mı?		
<i>Evet</i>	-	-
<i>Hayır</i>	10	100

Tablo 2 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin neredeyse tamamının (9/10) görev yaptığı sınıfın bulunduğu katta öğretimsel okul sokağı uygulamasının var olduğu görülmektedir. Tablodaki bilgilere göre öğretmenlerin yaklaşık yarısı (4/5'i) öğretimsel okul sokağı uygulamasında görev almıştır. Katılımcı öğretmenlerden sadece ikisi (K002 ve K009) öğretimsel okul sokağı uygulamasının kurulma aşamasında görev almadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca, Tablo 2'deki verilere göre, görev yaptığı okulunda öğretimsel okul sokağı bulunan öğretmenlerin hiçbirinin öğretimsel okul sokağı uygulaması hakkında herhangi bir ders/seminer v.b eğitim almadıkları anlaşılmaktadır. Bu bilgiler, öğretmenlerin kendi kişisel motivasyonları ve özverili çalışmaları ile birlikte kişisel deneyimlerine dayalı olarak öğretimsel okul sokağını oluşturduklarını göstermektedir.

Veri toplama aracının üçüncü bölümü olan bu kısımda, araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerine öğretimsel okul sokağı hakkında görüşlerini almak için araştırmacı tarafından hazırlanmış yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu form hazırlanırken hazırlık sürecinde araştırmacı tarafından ilgili alanyazın taraması yapılmış, Eğitim Fakültesinden 2

uzman ve okullarda görev yapan iki İngilizce öğretmeninden görüşler alınmıştır. Görüşmeler pandemi (Covid-19) sürecinden dolayı telefon üzerinden yapılmıştır. Görüşmelerden elde edilen bulgular görüşmeye katılan İngilizce öğretmenlerinin bilgisi dahilinde kayıt altına alınmış araştırmacı tarafından bilgisayar ortamında direkt olarak yazıya aktarılmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Nitel analiz, büyük miktarda verinin anlamlandırılması ve bir çerçeve oluşturma sürecini gerektirmesi dolayısıyla zorlu bir süreçtir. Bu süreç, gerekli bilginin gereksizden ayırt edilerek sunulması ve konunun özüne inilmesini gerektirir. Bu süreçte güvenilirlik ve geçerlik için doğrudan uygulanabilecek bir test yoktur. Dolayısıyla araştırmacının yapması gereken çalışmanın amacını göz önünde tutarak verileri en iyi biçimde sunmak ve onları yorumlamaktır. Araştırmanın nitel analizi, araştırmacının araştırma becerisi ve analiz yeteneğine bağlıdır (Patton, 2014).

Araştırmacı tarafından kaydedilen görüşme verileri etik kuralları çerçevesinde yazıya aktarılmıştır. İçerik analizi yöntemi ile elde edilen veriler çözümlenmiştir. Yazıya dönüştürülen veriler üç araştırmacı tarafından önce kodlara daha sonra ise kodlara bağlı olarak temalara ayrılmıştır. Kod ve temalardan birbirine yakın olan ifadeler dikkate alınmıştır. Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin görüşleri açık ve anlaşılır bir dille ifade edilmiştir. Elde edilen kod ve temaları destekleyen ve katılımcıların görüşlerini belirten doğrudan aktarmalara yer verilmiştir (Reissman, 1993. Akt. Kara vd.2018). Kod ve temalar araştırmacı tarafından modellenmiştir.

3.5. Geçerlilik ve Güvenirlilik

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan ve araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu önce uzman iki eğitim bilimciye ve iki öğretmene gösterilmiş ve onlardan gelen dönütler neticesinde gerekli düzenlemeler yapılmış ve araştırmada kullanılan son halini almıştır. Görüşmelerden elde edilen veriler üç farklı araştırmacı tarafından kodlara daha sonra ise temalara ayrılmıştır. Araştırmacıların birbirinden bağımsız olarak oluşturdukları kod ve temalar karşılaştırılmıştır (Taylor, 2005). Kod ve temaların karşılaştırılması Miles ve Huberman (1994) 'ın "Görüş Birliği/ (Görüş Birliği+Görüş Ayrılığı) x100 şeklinde belirttiği formül kullanılmıştır. Bu bağlamda araştırmanın güvenilirliği %90 şeklinde tespit edilmiştir. Taylor'a (2005) göre; araştırmacılar arasındaki uyum yüzdesinin %80-%90 arasında olması araştırmanın güvenilirliği için önemli bir ölçüttür. Bu

çerçeve de araştırmanın güvenilir olduğu söylenebilir. Ayrıca yapılan veri analizi iki uzmana sunulmuş ve onlardan gelen dönütler doğrultusunda gerekli düzenlemeler araştırmacı tarafından yapılmıştır. Araştırmaya katılan bireylerin teyidi için önce demografik bilgileri alınmış daha sonra bu araştırma konusundaki sorular araştırmacı tarafından katılımcılara iletilip görüşme süreci sonlandırılmıştır. İç geçerliliğin artırımı için katılımcılar ile görüşme öncesi iletişime geçilip araştırmanın amacı hakkında bilgi verilmiştir. Dış geçerlik için çalışmada ayrıntılı betimlemelerin gerçekleştirilmesi ve amaçlı örneklemenin kullanılması gereklidir (Başkale, 2016). Bu çalışmada da yöntem bölümünde çalışma grubu, araştırmanın deseni, veri toplama araçları ayrıntılı bir biçimde yazılmış ve örneklem seçiminde amaçlı örnekleme yöntemi tercih edilerek, bireylerin demografik bilgileri ve görüşme yapılan öğretmenlerin öğretimsel okul sokağı uygulaması konusundaki özellikleri tablo halinde verilmiştir. İç güvenilirlik (tutarlılık) için ise bulguların katılımcıların söylemlerinden yola çıkarak verilmesi ve kodlama tutarlılığının tespit edilmesi gerekmektedir (Başkale, 2016). Bu çalışmada da bulgular, araştırmacı tarafından direkt olarak okuyuculara sunulmuş ve doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Kodlama tutarlılığı için oluşturulan kodlar ve kategoriler iki uzman görüşüne sunulmuş ve uzmanların görüşlerine göre yeniden düzenlemeler yapılmıştır. Bu nedenle ise araştırmanın tutarlılığı araştırmacı tarafından artırılmıştır. Dış güvenilirlik için çalışmadan elde edilen sonuçlar, elde edilen veriler ile tekrar karşılaştırılmış ve iki uzmanın bu konuda görüşleri alınmıştır. Uzman görüşleri sonucunda araştırmanın bulgular, sonuç ve tartışma bölümlerinin tutarlı olduğu tespit edilmiştir.

BÖLÜM 4

Bu bölümde araştırmanın alt amaçlarına yönelik oluşturulan kategoriler doğrultusunda araştırmadan elde edilen görüşme bulgularına sırasıyla yer verilmiştir.

IV. BULGULAR

4.1. Öğretimsel Okul Sokağı Uygulamasının Anlamına İlişkin Bulgular.

Öğretimsel okul sokağı uygulamasının anlamına ilişkin katılımcı görüşlerinin kodlanması sonucunda elde edilen bulgular aşağıdaki Tabloda verilmiştir.

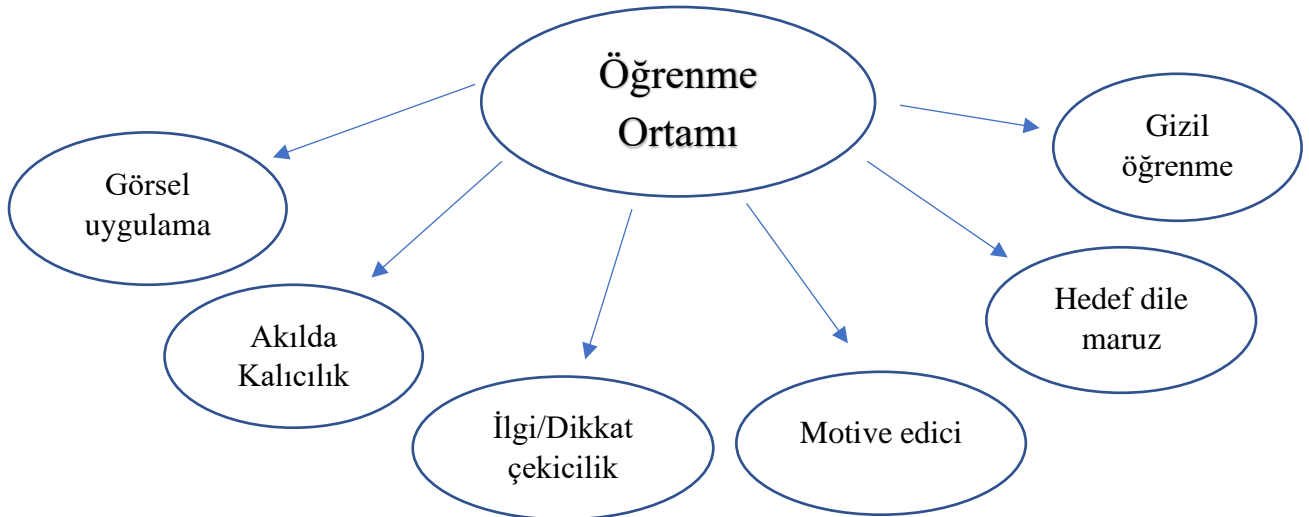
Tablo 4.1. Okul Sokağı uygulamasının katılımcılara göre eğitsel açıdan anlamı

KOD Katılımcı Görüşleri	KATEGORİ	TEMA
<ul style="list-style-type: none">- Daha çok yöntemlerle görsel ve işitsel hitap edecek birtakım uygulamaların olması gerektiğini düşünüyorum (K001).- İlgi çekmesinin yanında teorik olarak edinen bilgilerin hani pratikte görsel olarak desteklendiği (K002).- Hem de onlara görseller aracılığıyla eğitim verme açısından (K003).- Bence, görsel uyarıların olması (K006),- Özellikle görsel zekâsı yüksek öğrenciler açısından faydalı olduğunu düşünüyorum (K007).- ... öğrenmenin poster, afiş ve benzeri görsellerle zenginleştirilerek... (K010)	Görsel uygulama (K001, K002, K003, K006, K007, K010)	
<ul style="list-style-type: none">- Akılda kalıcı görsellerle donatıldığı bir ortamı hazırlamanın son derece katkı sağlayacağını düşündük (K001).- Daha kalıcı hale gelmesinde çok yardımcı olduğunu desteklediğini düşünüyorum (K002).	Akılda kalıcılık (K001, K002)	▪ Görsel uygulama
<ul style="list-style-type: none">- Okulumuzun imkânları çerçevesinde akıllı takla üzerinden çeşitli görseller ile eğitim öğretimi destekleyerek çocukları yabancı dil öğreniminde belli sürece almaya çalışıyoruz (K001).	Materyal çeşitliliği (K001)	▪ Akılda kalıcılık
<ul style="list-style-type: none">- Benim için okul sokağı uygulamasının birinci önceliği ilgi çekmesi (K002).- Resimlerle materyallerle dikkat çektiği (K004).- ...ilgi çekmesi (K006).- Okul sokağında yer alan eğitici materyaller onların dikkatini daha çabuk çekmekte (K007).	İlgi/dikkat çekici (K002, K004, K006, K007)	▪ İlgi/dikkat çekicilik
<ul style="list-style-type: none">- ...çocukları hem o dili sevdirmeye açısından (K003).- Öğrencilerin kelimeleri oyun havasında ve sıkılmadan öğrenmesinde katkı sağlayan (K008).- Motivasyonlarının ve ilgilerinin hep canlı kalmasını sağlayan bir yöntemdi (K010).	Motivasyon (K003, K008, K010)	▪ Motive edici
<ul style="list-style-type: none">- ... öğrenciler hedef dile daha çok maruz kalıyorlar (K004).- ... Okul sokağı uygulaması ile öğrenciler hedef dile daha fazla maruz kalıyorlar (K009).	Hedef dile maruz kalma (K004, K009)	▪ Gizil öğrenme
<ul style="list-style-type: none">- ...o konuyu fark etmeden o kelimeleri ya da İngilizce kelimeleri materyallerle öğrenmiş oluyor (K004).- Ayrıca okul sokağının gizil öğrenmeyi sağlayan bir unsur olduğunu düşünüyorum (K005).- ...bilinç altında öğrenmeye kolaylık sağlaması açısından eğitici bir uygulama (K006).- Gizil öğrenmeyi tetikleyen eğitici bir uygulama olduğunu düşünüyorum (K007).	Gizil öğrenme (K004, K005, K006, K007, K008, K009)	▪ Hedef dile maruz kalma

- ... öğrenci o sokaktan geçerken ya da orada vakit geçirirken öğrencinin fark etmeden bir şeyler öğrendiği bir uygulama (K008).
 - ... gizil öğrenme dediğimiz yani farkında olmadan öğrenmenin gerçekleşmesi açısından bu uygulama önemlidir (K009).
-
- Konuları oyunlar yardımıyla eğlenerek pekiştirme şansı bulmaktadırlar (K005).
 - Öğrencilerin pekiştiricilerle kolaylıkla yabancı dil öğrenebildiği, öğrencilerin sınıf dışarısında farkında olmadan bir şeyler öğrendiği eğitici bir uygulama olduğunu düşünüyorum (K010) **-Pekiştirme (K005, K010)**
-
- ...yabancı dil öğrenmelerinin daha hızlı olmasına neden olmaktadır. ...okul sokağının eğitici özellikle farkında olmadan yani (K007). **-Hızlı Öğrenme (K007)**

Öğretimsel okul sokağı uygulamasının anlamına ilişkin katılımcı görüşlerinin kodlanması sonucunda elde edilen tablo incelendiğinde, öğretimsel okul sokağı uygulamasının öğretmenler tarafından altı (6) farklı kategoride ifade edildiği görülmektedir. Buna göre öğretmenler, öğretimsel okul sokağı uygulamasını; *görsel uygulama, akılda kalıcılık, ilgi/dikkat çekicilik, motive edicilik, hedef dile maruz kalma ve gizil öğrenme* şeklinde anlamlandırmışlardır. Bu kategorilerin birbiriyle olan ilişkileri ve benzerlikleri değerlendirildiğinde, öğretmenlerin öğretimsel okul sokağı uygulamasını *Öğrenme Ortamı* teması altında anlamlandırdıkları söylenebilir.

Aşağıda öğretmenlerin Öğretimsel Okul Sokağı uygulamasının anlamına ilişkin görüşlerinden elde edilen kategori ve tema ilişkisi grafiği yer almaktadır.

Öğretmenlerin öğretimsel okul sokağı uygulamasının anlamına ilişkin görüşlerinden elde edilen kategoriler ve bunlarla ilgili görüşlerinden bazı örnek ifadeler aşağıda yer verilmiştir.

Görsel uygulama: Araştırmaya katılan bazı öğretmenler (K001, K002, K003, K006, K007, K010), öğretimsel okul sokağı uygulamasını görsel uygulama olarak nitelendirmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşleri şöyledir (K002, K007):

- *İlgi çekmesinin yanında teorik olarak edinilen bilgilerin yani pratikte görsel olarak desteklendiği bir uygulamadır.*
- *Özellikle görsel zekâsı yüksek öğrenciler açısından faydalı olduğunu düşünüyorum.*

Akılda kalıcılık: Araştırmaya katılan iki İngilizce öğretmeni (K001 ve K002) öğretimsel okul sokağını akılda kalıcılığı sağlayan bir uygulama olarak tanımlamışlardır. Bu iki öğretmenin görüşleri şöyledir (K001, K002):

- *Akılda kalıcı görsellerle donatılan bir ortamı hazırlamanın son derece katkı sağlayacağını düşündük.*
- *Bunun yanında da hani ilgi çekmesinin yanında teorik olarak edinilen bilgilerin hani pratikte görsel olarak desteklendiği zaman daha kalıcı hale gelmesinde çok yardımcı olduğunu düşünüyorum.*

İlgi/Dikkat çekicilik: Öğretmenlerden dördü (K002, K004, K006 ve K007) öğretimsel okul sokağı uygulamasını öğrencilerin ilgisini ve dikkatini çeken bir uygulama olarak belirtilmiştir. Bu konuda iki öğretmenin görüşü şöyledir (K002, K007):

- *Benim için okul sokağı uygulamasının birinci önceliği ilgi çekmesi.*
- *Okul sokağında yer alan eğitici materyaller onların dikkatini daha çabuk çekmekte...*

Motive edici: Araştırmaya katılan üç (3) İngilizce öğretmeni (K003, K008, K010) tarafından öğretimsel okul sokağı motive edici bir uygulama olarak değerlendirilmiştir. Bu konuda K010 kodlu İngilizce öğretmenin görüşü şöyledir (K010):

- *Öğrencilerin motivasyonlarının ve ilgilerinin hep canlı kalmasını sağlayan bir yöntemdir.*

Hedef dile maruz kalma: Araştırmaya katılan K004 ve K009 kodlu İngilizce öğretmenleri tarafından öğretimsel okul sokağı uygulaması öğrencilerin hedef dile maruz kalmalarını sağlayan bir uygulama olarak nitelendirilmiştir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şöyledir (K004, K009):

- *...öğrenciler hedef dile daha çok maruz kalıyorlar.*

- ... okul sokağı uygulaması ile öğrenciler hedef dile daha fazla maruz kalıyorlar.

Gizil öğrenme: Araştırmaya katılan bazı İngilizce öğretmenleri (K004, K005, K006, K007, K008, K009) öğretimsel okul sokağı uygulamasını tanımlarken Gizil öğrenmeyi sağlayan bir uygulama diye bahsetmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şöyledir: (K007, K009)

- ... öğrenci o sokaktan geçerken ya da orada vakit geçirirken öğrencinin fark etmeden bir şeyler öğrendiği bir uygulama.
- ... gizil öğrenme dediğimiz yani farkında olmadan öğrenmenin gerçekleşmesi açısından bu uygulama önemlidir.

4.2. Öğretimsel Okul Sokağı Uygulamasının Hazırlanış Sürecinde Paydaşların (Öğrenci, Okul İdaresi ve Veli) Tutumuna İlişkin Bulgular.

Öğretimsel okul sokağı uygulamasının hazırlanması sürecinde paydaşların (Öğrenci, Okul İdaresi ve Veli) tutumlarına ilişkin katılımcı görüşlerinin kodlanması sonucunda elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda verilmiştir.

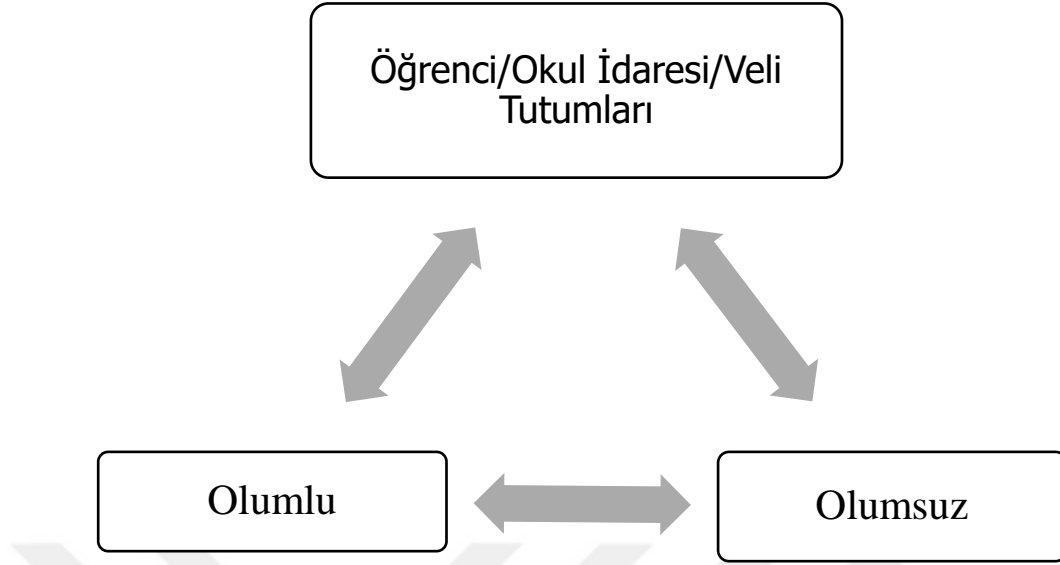
Tablo 4.2. Öğretimsel okul sokağını oluştururken paydaşların (öğrencilerinizin, kurum yöneticilerinizin ve velilerin) yaklaşımı.

KOD	KATEGORİ	TEMA
Katılımcı ve görüş		
- ... çok olumlu bir gelişme olduğu için herkes tarafından destek gördüm (K001).		
- Bir şey yapıldığı zaman iyi ifade edildiği zaman okul idaresi olsun öğrenci ve veliler genel itibarıyla destekliyorlar (K002).		
- Yani bu üçgenin o sacayağındaki kişiler tamamen destek oldu diyebilirim (K003).		
- Biz İngilizce zümresi ile birlikte zümre arkadaşları ile birlikte hazırlamıştık. Bir de öğrencilerle tabii ki (K004).		
- ... okul sokağını oluştururken öğrencilerimiz bizzat görev aldılar (K005).	-Öğrenci Tutumu (olumlu) (K001, K002, K003, K004, K005, K006, K007, K008, K009, K010)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Olumlu ▪ Olumsuz
- Hem öğrencilerin hem de okul yönetiminin yaklaşımı pozitif yönde idi (K006).		
- Hazırlık aşamasında ve materyallerin güncellenmesi, materyallerin asılması veya sokaktan kaldırılması konusunda öğrencilerim çok destek oldular (K007).		
- Öğrencilerimizde çalışmalarını ile destek olacaklarını belirttiler (K008).		
- Hazırlık aşamasında zümre arkadaşlarından edindiğim kadarı ile İdare ve velilerden pek bir destek gelmemiş. Daha çok öğrenciler yardım etmiş (K009).		
- ... öğrencilerimizle bu fikri ilk paylaştığımızda her birisi okul sokağının hazırlığının her aşamasında görev almak istediklerini belirttiler (K010).		

- ... çok olumlu bir gelişme olduğu için herkes tarafından destek gördüm (K001).	
- Bir şey yapıldığı zaman iyi ifade edildiği zaman okul idaresi olsun öğrenci ve veliler genel itibarıyla destekliyorlar (K002).	
- Yani bu üçgenin o sacayağındaki kişiler tamamen destek oldu diyebilirim (K003).	
- Okul idaresi desteklemişti. Bu konuda bir sorun oluşturmadı. Hani daha çok bizim de yardımımız lehinde davrandılar (K004).	
- ... Yöneticilerimiz onlara ihtiyaç duyduğumuzda yardımcı ve destek oldular (K005).	
- Hem öğrencilerin hem de okul yönetiminin yaklaşımı pozitif yönde idi (K006).	
- Okul idaresi genelde olumlu baktı ve okul sokağının hazırlanması, uygulanması ve güncellenmesi konusunda herhangi bir engellemede bulunmadılar (K007).	
- Okul idaresi ise bu tür çalışmalara her zaman destek verdiklerini belirttiler (K008).	
- Kurum yöneticilerim hazırlık aşamasından bitimine kadar bize hep destek olurken... (K010)	
- Hazırlık aşamasında zümre arkadaşlarından edindiğim kadarı ile İdare ve velilerden pek bir destek gelmemiş (K009).	-İdare Tutumu (olumlu) (K001, K002, K003, K004, K005, K006, K007, K008, K010)
- Hazırlık aşamasında zümre arkadaşlarından edindiğim kadarı ile İdare ve velilerden pek bir destek gelmemiş (K009).	-İdare Tutumu (Olumsuz) (K009)
- Bu manada olumlu bir gelişme olduğu için herkes tarafından destek gördüm (K001).	
- Bir şey yapıldığı zaman iyi ifade edildiği zaman okul idaresi olsun öğrenci ve veliler genel itibarıyla destekliyorlar (K002).	
- Yani bu üçgenin sacayağındaki kişiler tamamen destek oldu diyebilirim (K003).	
- Okula geldiğinde okul sokağını gören velilerden olumlu tepkiler aldım (K007).	
- Velilerimizin çoğunluğu bu fikri olumlu bulup desteklediler (K008).	
- Açıkçası velilerimizden somut bir destek gelmedi (K005).	
- Velilerin ise pek bir destek olduklarını söyleyemem (K006).	
	-Veli Tutumu (olumlu) (K001, K002, K003, K007, K008)
	-Veli Tutumu (Olumsuz) (K005, K006)

Katılımcıların, öğretimsel okul sokağı uygulamasını oluştururken paydaşların (öğrenciler, yöneticiler ve veliler) yaklaşımı konusundaki görüşlerinin kodlanması sonucunda elde edilen tablo incelendiğinde, öğrenci, okul idaresi ve veli tutumlarının tüm paydaşlar açısından *olumlu* ve *olumsuz* olmak üzere iki (2) kategoride toplandığı görülmektedir. Paydaşların görüşlerinden elde edilen kategoriler benzer şekilde *Olumlu ve Olumsuz* teması altında toplanmıştır.

Aşağıda öğretmenlerin öğretimsel okul sokağı uygulamasını hazırlama aşamasında öğrenci, okul idaresi ve veli tutumlarına ilişkin görüşlerinden elde edilen kategori ve tema ilişkisi grafiği yer almaktadır.

Öğretmenlerin öğretimsel okul sokağı uygulaması hazırlanmasında öğrenci, okul idaresi ve veli tutumlarına ilişkin görüşlerinden elde edilen kategoriler ve bunlarla ilgili görüşlerinden bazı örnek ifadeler aşağıda yer verilmiştir.

Olumlu Tutum (Öğrenci); Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin tamamı (K001, K002, K003, K004, K005, K006, K007, K008, K009, K010) öğretimsel okul sokağı uygulamasının hazırlanması aşamasında öğrencilerinden destek gördüklerini belirtmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K005, K007)

- *Öğretimsel okul sokağımızı oluştururken öğrencilerimiz bizzat görev aldılar.*
- *Hazırlık aşamasında ve sokaktaki materyallerin güncellenmesi, materyallerin asılması veya sokaktan kaldırılması konusunda öğrencilerim çok destek oldular.*

Olumlu Tutum (Okul İdaresi); Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin tamamına yakını (K001, K002, K003, K004, K005, K006, K007, K008, K010) öğretimsel okul sokağı uygulamasının yapımı aşamasında okul idaresinden destek gördüklerini belirtmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K004, K010)

- *Okul idaresi desteklemişti. Bu konuda bir sorun oluşturmadı. Hani daha çok bizim de yardımımız lehinde davrandılar.*
- *Kurum yöneticilerim hazırlık aşamasından bitimine kadar bize hep destek oldu.*

Olumsuz Tutum (Okul İdaresi); Araştırmaya katılan ve öğretimsel okul sokağı uygulamasının hazırlanması aşamasında görev almamış olan bir İngilizce öğretmeni (K009),

Öğretimsel okul sokağı uygulamasının yapımı aşamasında okul idaresinden okul sokağı uygulamasında arkadaşlarına destek gelmediğini duyduğunu belirtmiştir. Bu konuda İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir:

- *Hazırlık aşamasında zümre arkadaşlarından edindiğim kadarı ile İdare ve velilerden pek bir destek gelmemiş.*

Olumlu Tutum (Veli); Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin yarısı (K001, K002, K003, K007, K008) öğretimsel okul sokağı uygulamasının yapımı aşamasında öğrenci velilerinden destek gördüklerini belirtmiştir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşleri şu şekildedir: (K007, K008)

- *Okula geldiğinde okul sokağını gören velilerden olumlu tepkiler aldım.*
- *Velilerimizin çoğunluğu bu fikri olumlu bulup desteklediler.*

Olumsuz Tutum (Veli); Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin ikisi (2) (K005, K006) öğretimsel okul sokağı uygulamasının yapımı aşamasında öğrenci velilerinden destek görmediğini belirtmiştir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşleri şu şekildedir: (K005, K006)

- *Açıkçası velilerimizden somut bir destek gelmedi.*
- *Velilerin ise pek bir destek olduklarını söyleyemem.*

4.3. Öğretimsel Okul Sokağında Yer Alan Materyaller ve Hazırlanmasına İlişkin Bulgular.

Öğretimsel okul sokağı uygulamasında kullanılan materyallerin türleri ve materyal hazırlama ve seçimi sürecinde İngilizce öğretmenlerinin nelere dikkat ettiklerine ilişkin katılımcı görüşlerinin kodlanması sonucunda elde edilen bulgular aşağıda tablo olarak verilmiştir.

Tablo 4.3. Okul Sokağında kullanılan materyal türleri, materyal hazırlama ve seçiminde dikkat edilen hususlar.

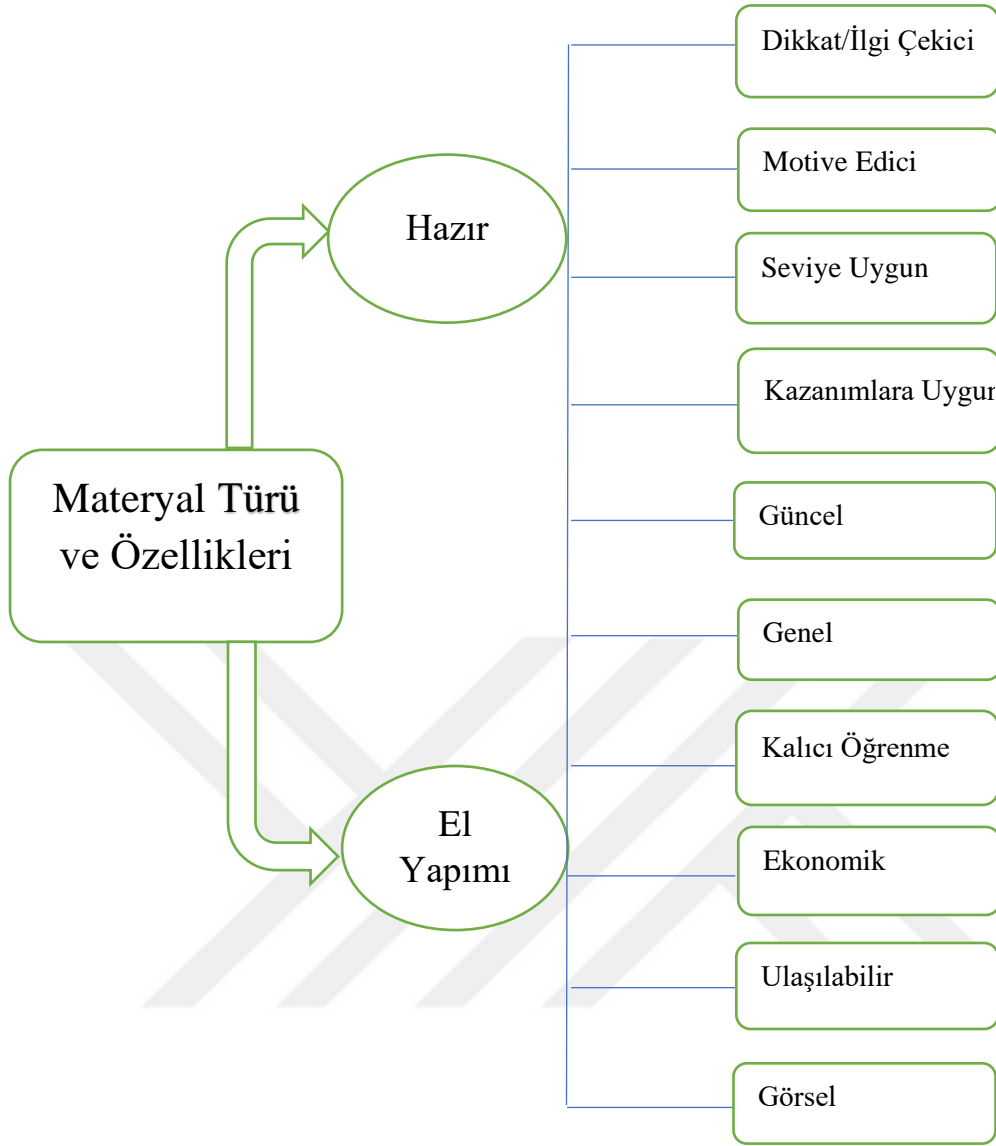
KOD	KATEGORİ	TEMA
Katılımcı ve görüş		

<ul style="list-style-type: none"> - Öğrencilere onlara bir materyalle alakalı çeşitli hazır görsel bulmalarının hem öğrencilerimiz hem de biz bularak bu süreci tamamlamaya çalıştık (K001). - ...renkli yazılar özellikleri broşürler üç boyutlu maketler (K002). - ...poster, yazı, afiş. Stickerlar var. Bu üç milimlik kartonlarımız var (K003). - Genelde hazır materyal kırtasiye ya da internet üzerinden aldığım materyalleri kullandım (K005). - ... kırtasiyeden aldığım afişler (K006). - Genelde hazır materyal kullanıyorum (K007). - İngilizce konuşmaya yönlendiren oyunlar, telaffuzlarını geliştirmelerine yardımcı olacak oyunlar (K009), - Poster, Afiş, Yazı kullanıyorum (K010). 	<ul style="list-style-type: none"> - Hazır (K001, K002, K003, K005, K006, K007, K009, K010)
<ul style="list-style-type: none"> - Öğrenci çalışmalarını işte hani uyumluda oluyor (K002). - İşte kartonlardan, resimli şeyler, aktiviteler bu şekilde öğrenci proje ve çalışmalarına yer verdik (K004). - Genelde öğrenci çalışmaları(K006) ... - Tabi öğrenci çalışmalarına da yer veriyorum (K007). - Okul sokağımızda öğrencilerimizin çeşitli konularda çizdikleri çizdiği rengarenk cıvıl cıvıl poster, afiş, karikatür ve yazılar bulunmaktadır (K008). - ...öğrencilerimin hazırladığı proje ve çalışmalara yer veriyoruz (K009). - Öğrencilerin hazırladıkları çalışmalar. Daha çok öğrenci çalışmaları (K010). 	<ul style="list-style-type: none"> - El yapımı (K002, K004, K006, K007, K008, K009, K010)
<ul style="list-style-type: none"> - ...ve dikkat çekici öğelere yer vermeye çalıştık (K001). - ... hitap ettiğimiz kesim öğrenci olduğu için onların hani ilgilerini çekebilecek (K002). - Çocuğun ilgisini çekmeli ki hani amacına ulaşsın (K004). - Materyal seçiminde dikkat ettiklerim: Uygun fiyatlı, renkli ve ilgi çekici olması (K005). - ve ilgi çekici olanları sokakta kullanıyorum (K007). - Onların ilgilerine göre ve dikkatlerini çekecek çalışmaları tercih ediyorum (K008). - Bir de ilgi çekici renkli eğlenceli eğitici öğretici... (K009) - ...öğrencilerimizin ilgilerini çekebilecek bulmacalar... (K009) - ...öğrencilerin ilgi ve dikkatini çekecek, sıradanlıktan uzak... (K010) 	<ul style="list-style-type: none"> - Dikkat/İlgi çekici (K001, K002, K004, K005, K007, K008, K009, K010)
<ul style="list-style-type: none"> - Görselleri ve öğrencileri biraz daha işin içine katarak bir şey yapmaya çalıştık (K001). 	<ul style="list-style-type: none"> - Görsel (K001)
<ul style="list-style-type: none"> - ...öğrencinin bildiği, anladığı (K002), - O yüzden en önemlisi basit, anlaşılır ve çocuğun ilgisini çekmeli... (K004) - ...öğrenci yaş grubuna ve dil seviyesine dikkat ediyorum (K006). - ... basit ve anlaşılır yazılı materyallere... (K009) - Öğrenci seviyesi çok önemli bir kriter bence. Hazırlanan materyal her ne kadar kaliteli, dikkat çekicide olsa eğer öğrencinin seviyesi üzerinde ya da zor ise çok etkili olmuyor hatta bazen ters etki yapabiliyor (K010). 	<ul style="list-style-type: none"> - Seviyeye uygun (K002, K004, K006, K009, K010)

- ...güvende hissettiği, kendini ifade edebildiği bir ortamda hissetmesini sağlayacak materyaller (K002).	- Motive edici (K002, K005, K008)
- Öğrencilerimizin eğlenerek öğrenmelerini sağlayacak... (K005)	
- Materyal hazırlamada da öğrencilerin İngilizce öğrenme isteğini arttıracak ... (K008)	
- Onların ünite planlarına paralel olarak materyaller hazırladık (K003).	- Kazanımlara uygun (K003, K006, K007)
- Konu içeriklerine göre sınıflandırmalar yapıyorum (K006).	
- Müfredata uyumlu ... (K007)	
...yani günlük hayatta kullanıma uygun sık tercih edilen... (K001)	- Güncel (K001, K003)
Çocukların daha çok kullandıkları kelimelerden oluşuyor (K003).	
- Materyaller ne kadar çok fazla öğrenciye hitap edecek tarzda olursa o kadar etkili oluyor. Yani materyal çeşitliliği önemli (K006).	- Genel (K006, K007)
- Bir sınıfa hitap eden değil de genelde tüm şubelerin faydalanabileceği, bir şeyler öğrenebileceği, anlaşılır materyaller... (K007)	
- ...ve öğrendiklerini kalıcı kılacak oyun vb materyalleri tercih ediyoruz (K005).	- Kalıcı Öğrenme (K005)
- ...öğrencilerin evlerinde de yapabilecekleri uygun fiyatlı ve kolay hazırlanabilen olmasına özen gösteriyoruz (K005).	- Ekonomik (K005)
- Öğrencilerin kolaylıkla tedarik edip yapabilecekleri materyalleri seçiyoruz (K008).	- Ulaşılabilir (K008)

İngilizce öğretmenlerin öğretimsel okul sokağı uygulamasını oluştururken materyal seçiminde nelere dikkat ettikleri ve ne tür materyal kullandıklarına ilişkin görüşlerinin kodlanması sonucunda elde edilen tablo incelendiğinde, öğretmenlerin öğretimsel okul sokağı uygulaması için hazırladıkları materyallerin özelliklerinin on (10) farklı kategoride toplandığı görülmektedir. Buna öğretmenler okul sokağı uygulaması için hazırladıkları materyallerde *dikkat/ilgi çekicilik, motive edicilik, seviyeye uygunluk, kazanımlara uygunluk, güncellik, genellik, kalıcı öğrenme sağlayıcılık, ekonomiklik, ulaşılabilirlik ve görsellik* gibi özelliklere dikkat etmektedirler. Söz konusu kategoriler değerlendirildiğinde okul sokağı uygulaması için hazırlanan materyallerin *Hazır ve El yapımı* olmak üzere iki (2) tema altında toplandığı görülmektedir.

Aşağıda öğretmenlerin öğretimsel okul sokağı uygulaması hazırlık sürecinde tercih ettikleri materyallerin özelliklerine ilişkin öğretmen görüşlerinden elde edilen kategori ve tema ilişkisi grafiği yer almaktadır.

Öğretmenlerin öğretimsel okul sokağı uygulaması hazırlama sürecinde kullandıkları materyal türüne ilişkin görüşlerinden elde edilen temalar ve bunlarla ilgili görüşlerinden bazı örnek ifadeler aşağıda yer verilmiştir.

Hazır materyal; Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin bazıları (K001, K002, K003, K005, K006, K007, K009, K010) öğretimsel okul sokağı uygulamasında hazır materyaller kullandıklarını belirtmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K001, K005)

- *Öğrencilere onlara bir materyalle alakalı çeşitli hazır görsel bulmalarının hem öğrencilerimiz hem de biz bularak bu süreci tamamlamaya çalıştık.*
- *Genelde hazır materyal kırtasiye ya da internet üzerinden aldığım materyalleri kullandım.*

El yapımı materyal; Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin bazıları (K002, K004, K006, K007, K009, K010) öğretimsel okul sokağı uygulamasında el yapımı materyaller kullandıklarını belirtmişlerdir. Bu materyallerin çoğunluğunu ise öğrenci çalışmaları (Proje /Performans Çalışmaları) oluşturmaktadır. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K004, K008)

- *İşte kartonlardan, resimli şeyler, aktiviteler bu şekilde öğrenci proje ve çalışmalarına yer verdik.*
- *Okul sokağımızda öğrencilerimizin çeşitli konularda çizdikleri çizdiği rengarenk cıvılcıvıl poster, afiş, karikatür ve yazılar bulunmaktadır.*

Öğretmenlerin öğretimsel okul sokağı uygulaması hazırlanmasında materyal türlerinin özelliklerine ilişkin görüşlerinden elde edilen kategoriler ve bunlarla ilgili görüşlerinden bazı örnek ifadeler aşağıda yer verilmiştir.

Dikkat / İlgi Çekici; Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin bazıları (K001, K002, K004, K005, K007, K008, K009, K010) öğretimsel okul sokağı uygulamasında kullandıkları materyallerin dikkat ve ilgi çekici olması gerektiğini belirtmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K005, K008)

- *Materyal seçiminde dikkat ettiklerim: Uygun fiyatlı, renkli ve ilgi çekici olması.*
- *Onların ilgilerine göre ve dikkatlerini çekecek çalışmaları tercih ediyorum.*

Seviyeye Uygun; Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin yarısı (K002, K004, K009, K010) öğretimsel okul sokağı uygulamasında kullandıkları materyallerin öğrenci seviyesine uygun olması gerektiğini belirtmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K006, K010)

- *Materyal seçerken öğrenci yaş grubuna ve dil seviyesine dikkat ediyorum.*
- *Öğrenci seviyesi çok önemli bir kriter bence. Hazırlanan materyal her ne kadar kaliteli, dikkat çekicide olsa eğer öğrencinin seviyesi üzerinde ya da zor ise çok etkili olmuyor hatta bazen ters etki yapıyor.*

Kazanımlara Uygun; Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin bazıları (K003, K006, K007) öğretimsel okul sokağı uygulamasında kullandıkları materyallerin İngilizce Eğitim-Öğretim programında yer alan kazanımlara uygun olması gerektiğini belirtmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K003, K007)

- *Onların ünite planlarına paralel olarak materyaller hazırladık...*
- *Müfredata uyumlu, renkli dikkat çekici ve büyük puntolu olmasına dikkat ediyorum.*

Motive edici; Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin bazıları (K002, K005, K008) öğretimsel okul sokağı uygulamasında kullandıkları materyallerin öğrencileri motive edici olması gerektiğini belirtmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K002, K007)

- *...öğrencinin bildiği, anladığı, güvende hissettiği, kendini ifade edebildiği bir ortamda hissetmesini sağlayacak materyaller seçimine dikkat ediyoruz.*
- *Materyal hazırlamada da öğrencilerin İngilizce öğrenme isteğini arttıracak ve faydalı olacak materyaller hazırlamaya özen gösteriyorum.*

Genel ve Güncel; Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinden ikisi (2) (K001, K003) öğretimsel okul sokağı uygulamasında kullandıkları materyallerin Genel olması gerektiğini ve yine araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinden ikisi (2) (K006, K007) öğretimsel okul sokağı uygulamasında kullandıkları materyallerin Güncel olması gerektiğini belirtmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K001, K007)

- *...bir sınıfa hitap eden değil de genelde tüm şubelerin faydalanabileceği, bir şeyler öğrenebileceği, anlaşılır materyaller...*
- *...yani günlük hayatta kullanıma uygun sık tercih edilen ve dikkat çekici öğelere yer vermeye çalıştık.*

Görsel / Kalıcı Öğrenme / Ekonomik / Ulaşılabilir; Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerden bazıları (K001, K005, K008) öğretimsel okul sokağı uygulamasında kullandıkları materyallerin görsel, kalıcı öğrenmeyi sağlayan, ekonomik ve ulaşılabilir olması gerektiğini belirtmişlerdir. Bu konuda üç İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K001, K005, K008).

- *Görselleri ve öğrencileri biraz daha işin içine katarak bir şey yapmaya çalıştık.*
- *...ve öğrendiklerini kalıcı kılacak oyun v.b materyalleri tercih ediyoruz.*
- *...öğrencilerin evlerinde de yapabilecekleri uygun fiyatlı ve kolay hazırlanabilen olmasına özen gösteriyoruz.*
- *Öğrencilerin kolaylıkla tedarik edip yapabilecekleri materyalleri seçiyoruz.*

4.4. Okul Sokağı uygulamasında kullanılan materyallerin İngilizce dersi öğretim programındaki kazanımlar ile uyumuna İlişkin Bulgular.

Öğretimsel okul sokağı uygulamasında kullanılan materyallerin (Poster, Yazı, Afiş, Öğrenci Çalışması v.b) İngilizce dersi öğretim programındaki kazanımlar ile ne derecede tutarlı olduğuna ilişkin katılımcı görüşlerinin kodlanması sonucunda elde edilen bulgular aşağıda tablo olarak verilmiştir.

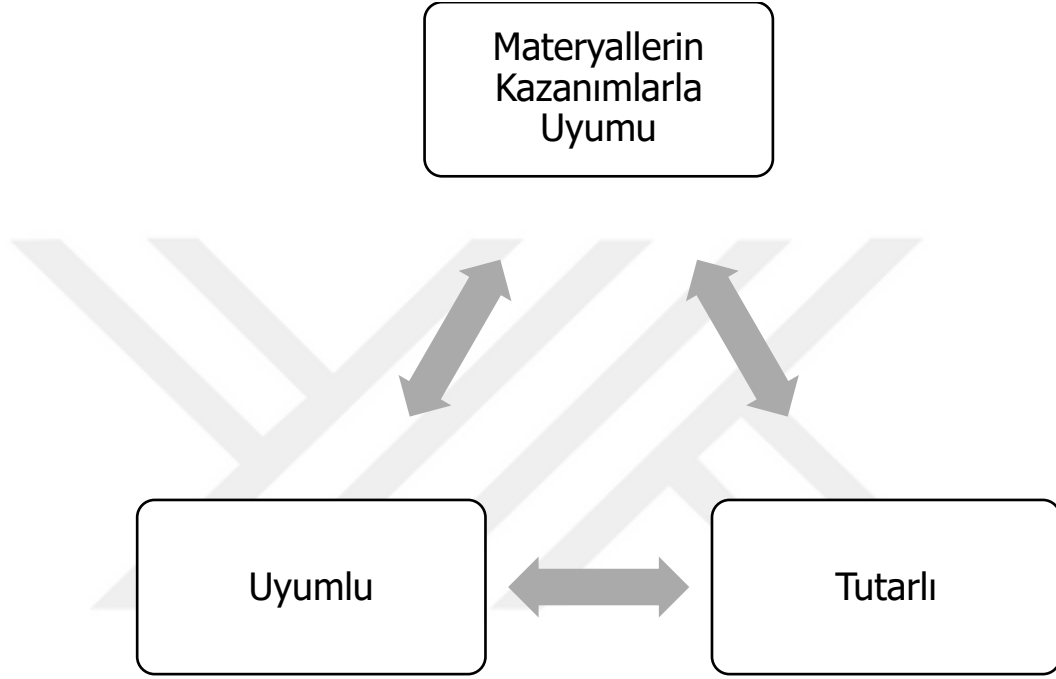
Tablo 4.4. Okul sokağındaki materyaller (Poster, Yazı, Afiş, Öğrenci Çalışması v.b) İngilizce dersi öğretim programındaki kazanımlar ile tutarlılığı.

KOD	KATEGORİ	TEMA
<i>- Bu manada müfredatta son derece uyumlu olduğunu düşünüyorum (K001).</i>	-Uyumlu	
<i>- Yani, büyük oranda uyuyor (K002).</i>	(K001,	
<i>- Yani genel manada tutarlı (K003).</i>	K002, K003,	
<i>- İşlediğimiz konularla uygun şekilde hazırlıyoruz. Hani o süreçte planda müfredatta ne denk geliyorsa. Ona göre hazırladığımız için hani programla da tutarlı olmuş oluyor (K004).</i>	K004, K005,	
<i>- Özellikle 9. sınıfların müfredat programıyla örtüşmektedir (K005).</i>	K006, K007,	
<i>- Üst sınıfların eğitim programındaki kazanımlarına uygun genelde konuşma (speaking) yönelik oyunlara yer veriyorum (K005).</i>	K008, K009,	- Tutarlı
<i>- Tamamen müfredata uygun içerikler seçiyorum. Zaten yıllık plandaki kazanımlara dikkat ederek seçiyorum çalışmalarını ve materyallerini (K006).</i>	K010)	
<i>- Son derece tutarlı. Ünite konularına göre materyal asıyorum (K007).</i>		
<i>- Sokağımızda yer alan bu çalışmalara öğretim programları ile son derece uyumlu oluyor (K008).</i>		
<i>- Tüm sınıfların ortak kazanımlarına uygun materyaller kullanmaktayız o yüzden tutarlıdır (K009).</i>		
<i>- Büyük oranda örtüşmektedir. Kazanımlara paralel olarak materyal seçiyorum (K010).</i>		

Öğretimsel okul sokağı uygulamasını oluştururken İngilizce öğretmenlerin okul sokağında kullandıkları materyallerin (Poster, Yazı, Afiş, Öğrenci Çalışması v.b) İngilizce dersi öğretim programındaki kazanımlar ile ne derece tutarlı oldukları konusunda katılımcı görüşlerinin kodlanması sonucunda elde edilen tablo incelendiğinde, öğretmenlerin öğretimsel okul sokağı uygulamasını oluştururken kullandıkları materyallerin İngilizce öğretim programı uyumu konusunu tek bir kategoride belirttikleri anlaşılmaktadır. Bu kategorinin kendi içerisindeki ilişkileri değerlendirildiğinde, öğretmenlerin öğretimsel okul sokağı

uygulamasında kullandıkları materyallerin İngilizce öğretim programı ile uyumu aşamasına ilişkin görüşlerinin *Tutarlı* teması altında toplandığı söylenebilir.

Aşağıda öğretmenlerin öğretimsel okul sokağı uygulamasında kullandıkları materyallerin (Poster, Yazı, Afiş, Öğrenci Çalışması v.b) İngilizce dersi öğretim programındaki kazanımlar ile ne derece tutarlı oldukları ilişkin görüşlerinden elde edilen kategori ve tema ilişkisi grafiği yer almaktadır.

Öğretmenlerin öğretimsel okul sokağı uygulamasında kullandıkları materyallerin (Poster, Yazı, Afiş, Öğrenci Çalışması v.b) İngilizce dersi öğretim programındaki kazanımlar ile ne derece tutarlı oldukları konusuna ilişkin görüşlerinden elde edilen kategoriler ve bunlarla ilgili görüşlerinden bazı örnek ifadeler aşağıda yer verilmiştir.

Tutarlı; Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin tamamı (K001, K002, K003, K004, K005, K006, K007, K008, K009, K010) öğretimsel okul sokağı uygulamasında kullandıkları materyallerin (Poster, Yazı, Afiş, Öğrenci Çalışması v.b) İngilizce dersi öğretim programındaki kazanımlar ile tutarlı olduklarını belirtmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K006, K009)

- *Tamamen müfredata uygun içerikler seçiyorum. Zaten yıllık plandaki kazanımlara dikkat ederek seçiyorum çalışmalarını ve materyallerini.*

- *Tüm sınıfların ortak kazanımlarına uygun materyaller kullanılmaktadır o yüzden tutarlıdır.*

4.5. Öğretimsel Okul Sokağı uygulamasının düzenlenme aralığına İlişkin Bulgular.

Öğretimsel okul sokağı uygulamasının İngilizce öğretmenleri tarafından ne sıklıkla düzenlendiğine ilişkin katılımcı görüşlerinin kodlanması sonucunda elde edilen bulgular aşağıda tablo olarak verilmiştir.

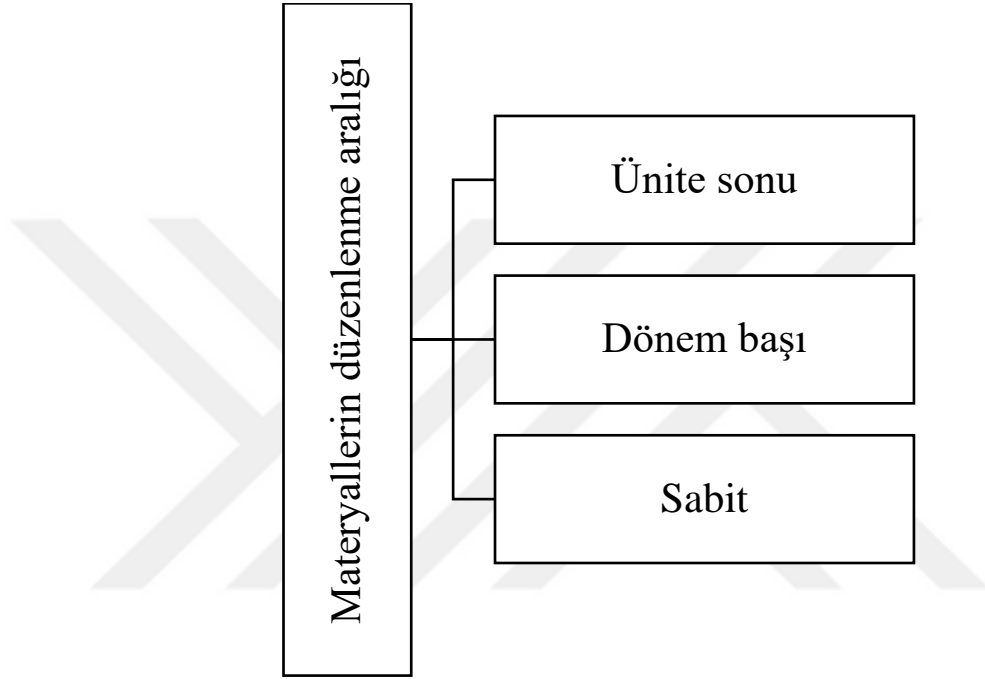
Tablo 4.5. Okul Sokağını düzenleme aralığı.

KOD		KATEGORİ	TEMA
Katılımcı ve görüş			
- <i>daha sonra programdaki kazanımlara göre yenileri ekleniyor... Mesela aylık ekleme çıkarma yapıyor (K002).</i>			-
- <i>Yani ayda bir değiştiriyorduk diyebilirim (K003).</i>		-Ünite sonu (K002, K003, K004, K006, K008, K009, K010)	- Sabit - Ünite sonu - Dönem başı
- <i>Ünite bitiminde olmasına dikkat ettik (K004).</i>			
- <i>bazılarını işlenen konulara paralel olarak aylık düzenliyorum. Özellikle panolarımız her üniteye göre güncelleniyor (K006).</i>			
- <i>Yeni üniteye başladığımızda sokağımız değişiyor (K008).</i>			
- <i>Her ünite bitiminde düzenliyoruz (K009).</i>			
- <i>...şöyle hocam genelde ünite sonlarında. Yani yaklaşık ayda bir sokağı düzenlemeye gayret ediyorum (K010).</i>			
- <i>Şimdi şöyle. Henüz yeni olduğu için daha değiştirme olayı şimdilik yok ama biz dört yılda bir değiştirmeyi ümit ediyoruz (K001).</i>		-Sabit (K001, K005)	
- <i>Okul sokağımız kalıcı olduğu için değişiklik yapamıyoruz (K005).</i>			
- <i>Sokak büyük olduğu için dönem boyunca kalıyor (K007).</i>		- Dönem başı (K007)	

Öğretimsel okul sokağı uygulaması oluşturulduktan sonra İngilizce öğretmenlerin okul sokağında kullandıkları materyalleri hangi zaman aralıklarında düzenlediği konusunda katılımcı görüşlerinin kodlanması sonucunda elde edilen tablo incelendiğinde, öğretmenlerin öğretimsel okul sokağı uygulamasını oluştururken kullandıkları materyallerin düzenlenme sıklığı üç (3) kategoride belirttikleri anlaşılmaktadır. Bu kategorinin kendi içerisindeki ilişkileri değerlendirildiğinde, öğretmenlerin öğretimsel okul sokağı uygulamasında kullandıkları

materyallerin düzenlenme sıklığına ilişkin görüşlerinin *Ünite sonunda, Dönem başında ve Sabit* temaları altında toplandığı söylenebilir.

Aşağıda öğretmenlerin öğretimsel okul sokağı uygulamasında kullandıkları materyallerin ne sıklıkla düzenlendiğine ilişkin görüşlerinden elde edilen kategori ve tema ilişkisi grafiği yer almaktadır.

Öğretmenlerin öğretimsel okul sokağı uygulamasında kullandıkları materyalleri düzenleme aralığı konusuna ilişkin görüşlerinden elde edilen kategoriler ve bunlarla ilgili görüşlerinden bazı örnek ifadeler aşağıda yer verilmiştir.

Ünite sonu; Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin bazıları (K002, K003, K004, K006, K008, K009, K010) öğretimsel okul sokağı uygulamasında kullandıkları materyalleri her ünite sonunda değiştirdiklerini belirtmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K006, K010)

- *...bazılarını işlenen konulara paralel olarak aylık düzenliyorum. Özellikle panolarımız her üniteye göre güncelleniyor.*
- *...şöyle hocam genelde ünite sonlarında. Yani yaklaşık ayda bir sokağı düzenlemeye gayret ediyorum.*

Dönem Başı; Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinden sadece 1'i (K007) öğretimsel okul sokağı uygulamasında kullandığı materyalleri her dönem başında değiştirdiğini belirtmiştir. İngilizce öğretmenin bu konudaki görüşü şu şekildedir: (K007)

- *Sokak büyük olduğu için dönem boyunca kalıyor.*

Sabit; Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin ikisi (2) (K001, K005) öğretimsel okul sokağı uygulamasında kullandıkları materyalleri değiştirmediklerini materyallerin sokakta sabit kaldığını belirtmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K001, K005)

- *Şimdi şöyle. Henüz yeni olduğu için daha değiştirme olayı şimdilik yok ama biz dört yılda bir değiştirmeyi ümit ediyoruz.*
- *Okul sokağımız kalıcı olduğu için değişiklik yapamıyoruz.*

4.6. Öğretimsel Okul Sokağı uygulaması hazırlanırken karşılaşılan problemlere İlişkin Bulgular.

Öğretimsel okul sokağı uygulamasının hazırlanış sürecindeki İngilizce öğretmenlerinin karşılaştığı problemlere ilişkin katılımcı görüşlerinin kodlanması sonucunda elde edilen bulgular aşağıda tablo olarak verilmiştir.

Tablo 4.6. Okul Sokağı hazırlama konusunda yabancı dil öğretmenleri tarafından karşılaşılan problemler ve türleri.

KOD		
Katılımcı ve görüş	KATEGORİ	TEMA
-Genelde materyal temini konusunda birtakım problemler olabiliyor (K001).	-Materyal (K001, K010)	-Materyal -Maddiyat
-Evet. Materyalleri koruma noktasında problemler yaşadık (K010).		-Programlama
-...tabi biraz da işin maddi kısmında olabiliyor.... (K001)	-Maddiyat (K001, K003)	-Zaman
-Maddi birazcık problemle karşılaştık (K003).		-Motivasyon
-...işin programlama kısmı bazen problem olabiliyor (K001).	-Programlama (K001)	-Ulaşım -Yorucu
-hani hazırlamak için zaman ayırmak gerekiyor (K002).		
-... ders yoğunluğumuz fazla olduğu için zaman konusunda problem yaşadık (K004).	-Zaman (K002, K004, K006, K009)	
- Birde zaman (K006).		
-Sadece zaman biraz sorun oldu... (K009)		

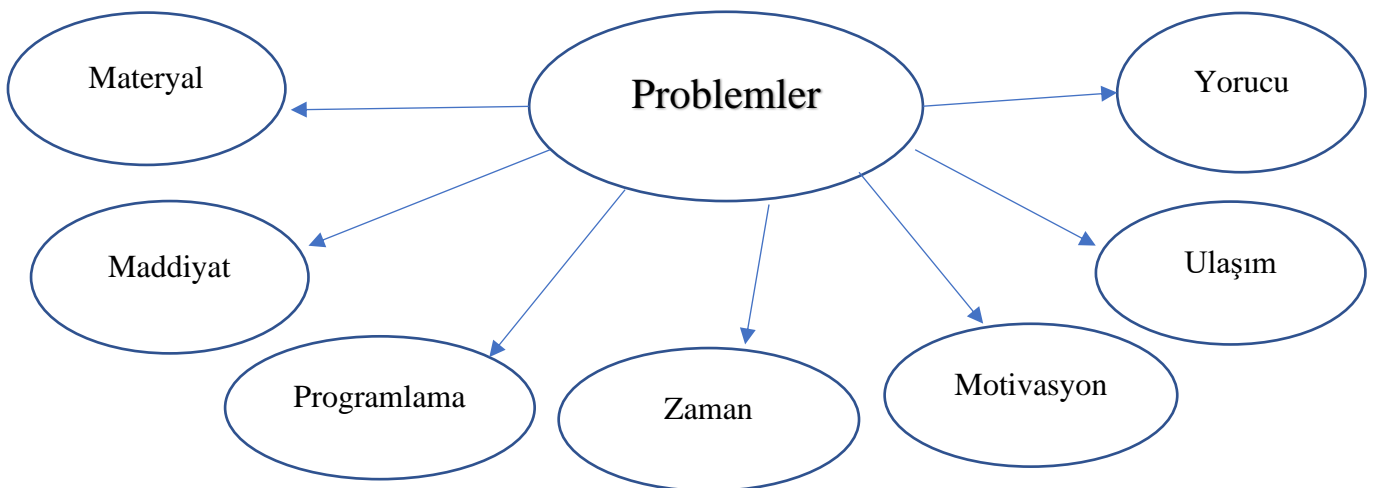
-... çok özensiz yapıldıysa onu tekrar düzelt dediğiniz zaman öğrencinin - **Motivasyon** (K002)
ikinciye biraz isteği azalıyor (K002).

-...öğrencilerimiz servisle geldikleri için ulaşım problemi yaşadılar - **Ulaşım** (K005)
(K005).

-Dolayısıyla yorucu olmasının dışında herhangi bir sıkıntı ile - **Yorucu** (K006)
karşılaşmadım (K006).

Öğretimsel okul sokağı uygulamasının hazırlanma aşamasında İngilizce öğretmenlerinin herhangi bir problemle karşılaşp karşılaşmadığı, eğer karşılaştı ise karşılaştıkları problem ya da problemlerin neler olduğu konusuna ilişkin katılımcı görüşlerinin kodlanması sonucunda elde edilen tablo incelendiğinde, öğretmenlerin öğretimsel okul sokağı uygulamasını oluştururken karşılaştıkları problemlerin neler olduğu yedi (7) kategoride belirttikleri anlaşılmaktadır. Bu kategorinin kendi içerisindeki ilişkileri değerlendirildiğinde, öğretmenlerin öğretimsel okul sokağı uygulamasında kullandıkları materyallerin İngilizce öğretim programı ile uyumu aşamasına ilişkin görüşlerinin *Materyal*, *Maddiyat*, *Programlama*, *Zaman*, *Motivasyon*, *Ulaşım* ve *Yorucu* temaları altında toplandığı söylenebilir.

Aşağıda öğretmenlerin öğretimsel okul sokağı uygulamasının hazırlanması aşamasında İngilizce öğretmenlerinin karşılaştıkları problemlere ilişkin görüşlerinden elde edilen kategori ve tema ilişkisi grafiği yer almaktadır.

Öğretmenlerin öğretimsel okul sokağı uygulamasının hazırlanma aşamasında İngilizce öğretmenlerinin karşılaştıkları problemler konusuna ilişkin görüşlerinden elde edilen kategoriler ve bunlarla ilgili görüşlerinden bazı örnek ifadeler aşağıda yer verilmiştir.

Materyal; Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin ikisi (2) (K001, K010) öğretimsel okul sokağı uygulamasını hazırlarken materyal konusunda problem yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K001, K010)

- Genelde materyal temini konusunda birtakım problemler olabiliyor.
- Evet. Materyalleri koruma noktasında problemler yaşadık.

Maddiyat; Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin ikisi (2) (K001, K010) öğretimsel okul sokağı uygulamasını hazırlarken materyal konusunda problem yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K001, K003)

- ...tabi biraz da işin maddi kısmında olabiliyor...
- Maddi birazcık problemle karşılaştık.

Zaman; Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinden bazıları (K002, K004, K006, K009) öğretimsel okul sokağı uygulamasını hazırlarken zaman konusunda problem yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K004, K009)

- ... ders yoğunluğumuz fazla olduğu için zaman konusunda problem yaşadık.
- Sadece zaman biraz sorun oldu...

Programla, Motivasyon, Ulaşım ve Yorucu; Araştırmaya katılan diğer İngilizce öğretmenlerinden bazıları öğretimsel okul sokağı uygulamasını hazırlarken Programlama (K001), Motivasyon (K002), Ulaşım (K005) ve Yorucu (K006) konusunda problem yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K001, K002, K005, K006)

- ...işin programlama kısmı bazen problem olabiliyor.
- ... çok özensiz yapıldıysa onu tekrar düzelt dediğiniz zaman öğrencinin ikinciye biraz isteği azalıyor
- ...öğrencilerimiz servisle geldikleri için ulaşım problemi yaşadılar.
- Dolayısıyla yorucu olmasının dışında herhangi bir sıkıntı ile karşılaşmadım.

4.7. Öğretimsel Okul Sokağı uygulamasının Öğrencilerin Yabancı dil dersine yönelik motivasyonlarına etkisine İlişkin Bulgular.

Öğretimsel okul sokağı uygulamasının öğrencilerin yabancı dil dersine yönelik motivasyonlarına etkisi konusundaki İngilizce öğretmenlerinin düşüncelerine ilişkin katılımcı görüşlerinin kodlanması sonucunda elde edilen bulgular aşağıda tablo olarak verilmiştir.

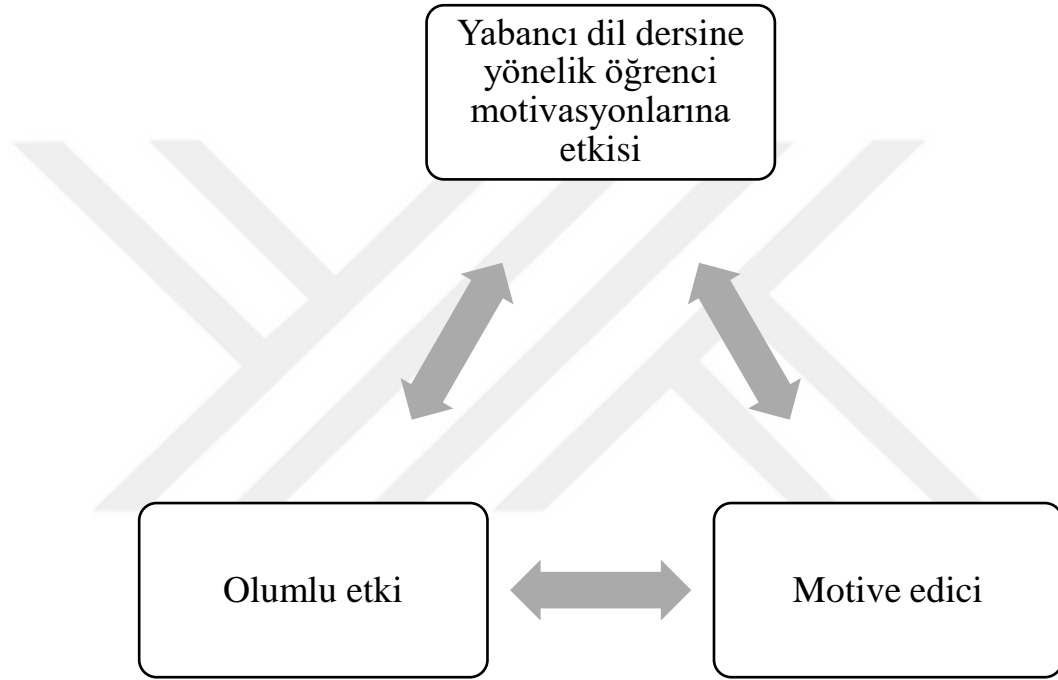
Tablo 4.7. Okul sokağı uygulamasının öğrencilerin yabancı dil dersine yönelik motivasyonlarına etkisi.

KOD		
Katılımcı ve görüş	KATEGORİ	TEMA
- ...biraz daha motive bir şekilde, hazırbulunuşluk seviyesi biraz daha artmış bir şekilde derse geldikleri için bu manada İngilizce dersi öğretimine pozitif bir katkı sunuyorlar (K001).		
- Bir kere ben olumlu yönde etkilediğini ifade etmeliyim. Hani kesinlikle olumlu yönde etkiliyor (K002).		
- Ben daha fazla onları merak uyandırdığını ve merak uyandırarak da öğrenmeye olan motivasyonlarını ben artırdığını düşünüyorum hocam (K003).	-Olumlu etki	- Motive edici
- Motivasyonlarını olumlu etkilediğini düşünüyorum (K004).	(K001, K002,	
- Dolayısıyla Okul sokağı öğrencilerin İngilizce dersindeki motivasyonlarını olumlu etkiledi (K005).	K003, K004, K005,	
- Tabi sonuç olarak genelde öğrenci motivasyonunda artış oluyor (K006).	K006, K007, K008,	
- Özellikle okul sokağı uygulamasına katılan yani çalışmalarını ile katılan öğrencilerin motivasyonlarını olumlu etkiliyor (K007).	K009, K010)	
- İngilizce öğrenmeye ve derslere katılmaya eskisinden daha istekliler ve motivasyonları oldukça yüksek oluyor öğrencilerin (K008).		
- Dil öğrenmeyi kolaylaştırması çocukların hedef dile sürekli maruz kalması ve motivasyonlarını artırma açısından önemli... (K009).		
- ...öğrencilerin istek ve ilgilerini artırdığını düşünüyorum. Yani olumlu etkiliyor (K010).		

Öğretimsel okul sokağı uygulamasının öğrencilerin yabancı dil dersine yönelik motivasyonlarına etkisi konusundaki İngilizce öğretmenlerinin düşüncelerine ilişkin katılımcı görüşlerinin kodlanması sonucunda elde edilen tablo incelendiğinde, öğretmenlerin öğretimsel okul sokağı uygulamasının öğrencilerin yabancı dil dersine yönelik motivasyonlarına etkisi

konusundaki düşüncelerini bir kategoride belirttikleri anlaşılmaktadır. Bu kategorinin kendi içerisindeki ilişkileri değerlendirildiğinde, öğretmenlerin öğretimsel okul sokağı uygulamasının öğrencilerin yabancı dil dersine yönelik motivasyonlarına etkisi konusundaki İngilizce öğretmenlerinin düşüncelerine ilişkin görüşlerinin *Motive edici* teması altında toplandığı söylenebilir.

Aşağıda öğretimsel okul sokağı uygulamasının öğrencilerin yabancı dil dersine yönelik motivasyonlarına etkisi konusuna ilişkin görüşlerinden elde edilen kategori ve tema ilişkisi grafiği yer almaktadır.

Öğretimsel okul sokağı uygulamasının öğrencilerin Yabancı Dil dersine yönelik motivasyonlarına etkisi konusuna ilişkin İngilizce öğretmenlerinin görüşlerinden elde edilen kategoriler ve bunlarla ilgili görüşlerinden bazı örnek ifadeler aşağıda yer verilmiştir.

Motive Edici; Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin tamamı (K001, K002, K003, K004, K005, K006, K007, K008, K009, K010) öğretimsel okul sokağı uygulamasının öğrencilerin yabancı dil dersine yönelik motivasyonlarına motive edici bir etkisi olduğunu belirtmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K003, K008)

- *Ben daha fazla onları merak uyandırdığını ve merak uyandırarak da öğrenmeye olan motivasyonlarını ben artırdığını düşünüyorum hocam.*

- *İngilizce öğrenmeye ve derslere katılmaya eskisinden daha istekliler ve motivasyonları oldukça yüksek oluyor öğrencilerin.*

4.8. Öğretimsel Okul Sokağı uygulamasının öğrencilerin Yabancı dil dersindeki akademik başarılarına etkisine İlişkin Bulgular.

Öğretimsel okul sokağı uygulamasının öğrencilerin yabancı dil dersindeki akademik başarılarına yönelik etkisi konusundaki İngilizce öğretmenlerinin düşüncelerine ilişkin katılımcı görüşlerinin kodlanması sonucunda elde edilen bulgular aşağıda tablo olarak verilmiştir.

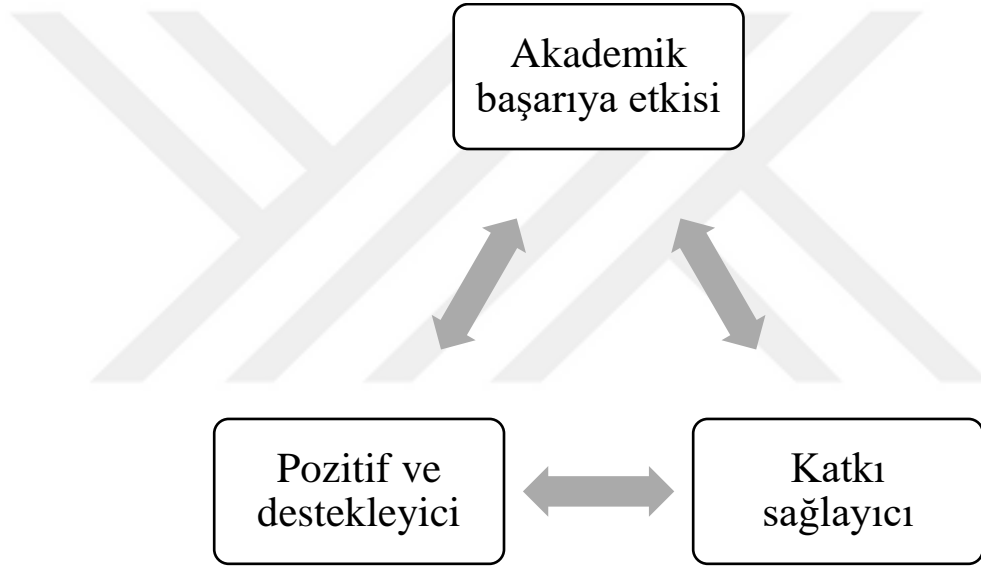
Tablo 4.8. Okul Sokağı uygulamasının öğrencilerin Yabancı Dil dersindeki akademik başarısına etkisi.

KOD	KATEGORİ	TEMA
Katılımcı ve görüş		
- <i>İngilizceyi aslında sınıftan biraz daha çıkararak teorik alanından çıkararak pratiğe sosyal hayata gerçek yaşama döktüğün zaman ister istemez tabii öğrencilerin akademik başarısını da etkisi oluyor (K001).</i>	- Pozitif ve destekleyici	- Katkı sağlayıcı
- <i>Duyarak hissederek dokunarak öğrenci sokakta gördüğü zaman bir kere başarabileceğine öğrencinin inanıyor ve bu da akademik başarıyı destekleyici... (K002)</i>	(K001, K002, K003, K004, K005, K006, K007, K008, K009, K010)	
- <i>Çocukların motivasyonu artınca akademik başarılarına etkisi illaki bir oluyor (K003).</i>		
- <i>yine bu süreçte görev alan öğrenciler şey sınavlardan yazılardan ya da derse katılım da daha hani başarılı olduklarını tespit ettik(K004).</i>		
- <i>Yani Olumlu yönde etkilediğini düşünüyorum (K005).</i>		
- <i>Birde öğrenci yaparak yaşayarak ve rahat bir ortamda öğrendiği için bu da başarısına olumlu etki ediyor (K006).</i>		
- <i>Başarıyı arttırdığını düşünüyorum (K007).</i>		
- <i>Konuları daha iyi kavradıkları ve kelime bilgileri geliştiği için akademik olarak daha yüksek not alıyorlar (K008).</i>		
- <i>okul sokağı için görev alan ve çalışma yapan öğrencilerimin yabancı dil derslerinde daha aktif olduğunu gördüm (K009).</i>		
- <i>İlgili olan öğrenciler derste de yabancı dile önem veriyor ve aktif derse katılımları oluyor (K010).</i>		

Öğretimsel okul sokağı uygulamasının öğrencilerin yabancı dil dersindeki akademik başarılarına yönelik etkisi konusuna ilişkin katılımcı görüşlerinin kodlanması sonucunda elde

edilen tablo incelendiğinde, öğretmenlerin öğretimsel okul sokağı uygulamasının öğrencilerin yabancı dil dersindeki akademik başarılarına yönelik etkisi konusundaki düşüncelerini bir kategoride belirttikleri anlaşılmaktadır. Bu kategorinin kendi içerisindeki ilişkileri değerlendirildiğinde, öğretmenlerin öğretimsel okul sokağı uygulamasının öğrencilerin yabancı dil dersindeki akademik başarılarına etkisine yönelik konusundaki İngilizce öğretmenlerinin düşüncelerine ilişkin görüşlerinin *Katkı Sağlayıcı* teması altında toplandığı söylenebilir.

Aşağıda öğretimsel okul sokağı uygulamasının öğrencilerin yabancı dil dersindeki akademik başarılarına etkisine ilişkin görüşlerinden elde edilen kategori ve tema ilişkisi grafiği yer almaktadır.

Öğretimsel okul sokağı uygulamasının öğrencilerin yabancı dil dersindeki akademik başarılarına yönelik etkisi konusuna ilişkin İngilizce öğretmenlerinin görüşlerinden elde edilen kategori ve bununla ilgili görüşlerinden bazı örnek ifadeler aşağıda yer verilmiştir.

Katkı sağlayıcı; Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin tamamı (K001, K002, K003, K004, K005, K006, K007, K008, K009, K010) öğretimsel okul sokağı uygulamasının öğrencilerin yabancı dil dersindeki akademik başarılarına yönelik katkı sağlayıcı bir uygulama olduğunu belirtmişlerdir. Bu konuda üç İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K002, K004, K009)

- *Duyarak hissederek dokunarak öğrenci sokakta gördüğü zaman bir kere başarabileceğine öğrenciniz inanıyor ve bu da akademik başarıyı destekleyici...*

- ...yine bu süreçte görev alan öğrenciler şey sınavlardan yazılardan ya da derse katılım da daha hani başarılı olduklarını tespit ettik.
- ...okul sokağı için görev alan ve çalışma yapan öğrencilerimin yabancı dil derslerinde daha aktif olduğunu gördüm.

4.9. Öğretimsel Okul Sokağı uygulamasının Yabancı dilin ders dışı öğretimine etkisine İlişkin Bulgular.

Öğretimsel okul sokağı uygulamasının öğrencilerin yabancı dilin ders dışı öğretimine etkisi konusundaki İngilizce öğretmenlerinin düşüncelerine ilişkin katılımcı görüşlerinin kodlanması sonucunda elde edilen bulgular aşağıda tablo olarak verilmiştir.

Tablo 4.9. Okul Sokağı uygulamasının Yabancı Dilin ders dışı öğretimine etkileri.

KOD	KATEGORİ	TEMA
Katılımcı ve görüş		
-...okul sokağı da İngilizceyi sınıftan çıkarıp sosyal hayata taşımaktadır (K001).	-Günlük yaşama aktarım (K001, K002)	-İnformal öğretim - Olumlu etki
- Bu tür yerler yabancı turist gelen bölgeler dışında kalan yerlerde yabancı dilin günlük yaşamın bir parçası olabileceğini canlandırılması (K002).		- Tekrarı sağlayan
-İngilizceyi konu olarak bir muhabbet konusu olarak aralarında taşıdıkları için bir sosyal öğrenme kendi kendine öğrenme gerçekleşiyor (K001).	- İnfomal öğretim (K001, K003, K007, K008, K009)	- Günlük yaşama aktarım
-...okul sokağı uygulaması zaten tamamen ders dışında öğretim (K003).		- Hızlı ve kalıcı öğrenim
- Ders dışında da yabancı dil öğrenmeye maruz kalmayı sağladığı için olumlu bir etkisi olduğunu düşünüyorum (K007).		-Pekiştirici
-... ziyaret için gelen veli, konuk vs. kişilerin bile birkaç kelime ya da ufak bir bilgi kırıntısı edinmesini sağlıyor(K008).		-Pratik
-...okul sokağında vakit geçiren öğrenciler aslında ister istemez ders dışı yabancı dil öğrenimi gerçekleştiriyorlar (K009).		
-En azından ders dışında da edinilen bilgilerin kullanabileceğini ortaya konulmasında pratik yardımcı bir etkisi var (K002).	- Pratik (K002)	
-Olumlu etkisi var kesinlikle (K004).	-Olumlu etki (K004,	
-yabancı dilin ders dışı öğretimini olumlu etkilemektedir diyebilirim (K006).	K006, K007, K008,	
-...bu uygulama ile gördük ki sınıf dışındaki yabancı dil eğitimine yönelik uygulamalar yabancı dil öğrenimine de olumlu etkisi oluyor (K007).	K010)	

-...ders dışında da faydalı bir uygulama... (K008)

-Ders dışı olarak da etkili bir uygulama olduğunu düşünüyorum (K010).

-Buda teneffüste bizim belki ders içinde yapamadığımız tekrarı zaman zaman kısıtlı tuttuğumuz tekrarı bu şekilde bu eksikliği tamamlamış oluyoruz (K004). **- Tekrarı sağlayıcı** (K004, K005, K006, K009)

-Tekrarları ve kalıcı öğrenmelere neden olmaktadır (K005).

- Yabancı dilin ders dışı öğrenimine ve tekrarına katkı sağladığını düşünüyorum (K006).

- Olumlu etkileri vardır. Özellikle konu tekrarlarına daha az vakit ayırıyorum (K009).

- Tekrarları ve kalıcı öğrenmelere neden olmaktadır (K005).

-Kalıcı öğrenme

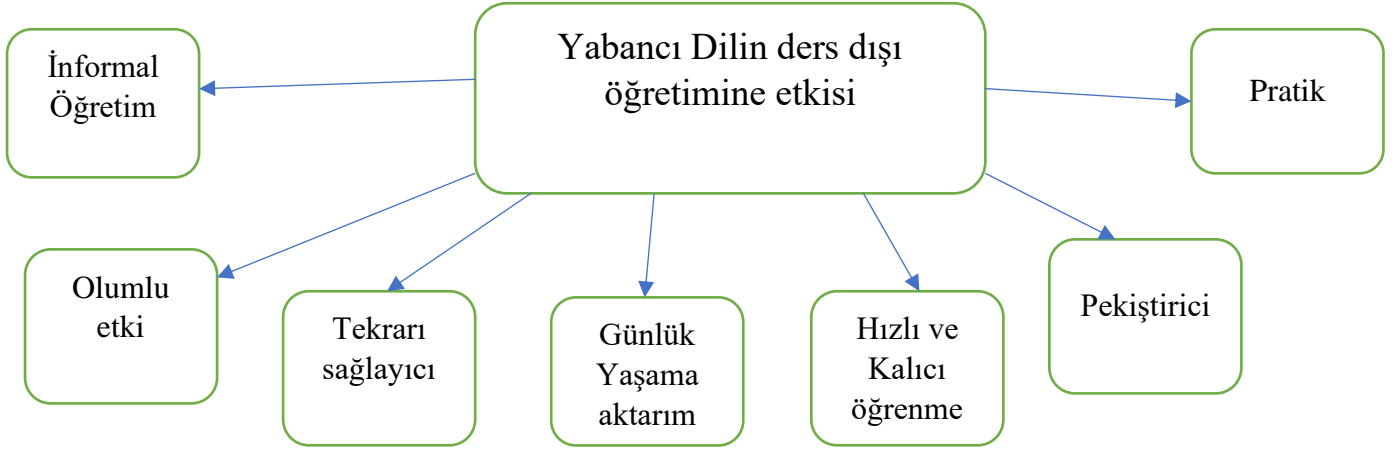
-Sokakta yer alan konular ve de özellikle kelimelerin öğrenimi daha hızlı ve kalıcı oluyor (K006). (K005, K006)

- Olumlu etkileri var. Pekiştirmelerini sağlamaktır K005).

-Pekiştirici (K005)

Öğretimsel okul sokağı uygulamasının öğrencilerin yabancı dilin ders dışı öğretimine etkisi konusuna ilişkin katılımcı görüşlerinin kodlanması sonucunda elde edilen tablo incelendiğinde, öğretmenlerin öğretimsel okul sokağı uygulamasının öğrencilerin yabancı dilin ders dışı öğretimine etkisi konusundaki düşüncelerini yedi (7) kategoride belirttikleri anlaşılmaktadır. Bu kategorilerin kendi içerisindeki ilişkileri değerlendirildiğinde, öğretmenlerin öğretimsel okul sokağı uygulamasının öğrencilerin yabancı dilin ders dışı öğretimine etkisine yönelik konusundaki İngilizce öğretmenlerinin düşüncelerine ilişkin görüşlerinin *İnformal öğretim, Olumlu etki, Tekrarı sağlayan, Günlük yaşama aktarım, Hızlı ve Kalıcı öğrenim, Pekiştirici* ve *Pratik* temaları altında toplandığı söylenebilir.

Aşağıda öğretimsel okul sokağı uygulamasının öğrencilerin yabancı dilin ders dışı öğretimine etkisine ilişkin görüşlerinden elde edilen kategori ve tema ilişkisi grafiği yer almaktadır.

Öğretimsel okul sokağı uygulamasının yabancı dilin ders dışı öğretimine yönelik etkisi konusuna ilişkin İngilizce öğretmenlerinin görüşlerinden elde edilen kategoriler ve bunlarla ilgili görüşlerinden bazı örnek ifadeler aşağıda yer verilmiştir.

İnformel eğitim; Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin bazıları (K001, K003, K007, K008, K009) öğretimsel okul sokağı uygulamasının yabancı dilin ders dışı öğretimine yönelik *İnformel bir eğitim* sağlayan bir uygulama olduğunu belirtmişlerdir. Bu uygulama aynı zamanda hem öğrencilerin yabancı dili ders dışında öğrenmelerine katkı sağladığı hem de okula gelen ziyaretçilerin, velilerinde yabancı dil öğrenimine katkı sağladığı belirtilmiştir. Bu konuda üç İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K001, K008, K009)

- *İngilizceyi konu olarak bir muhabbet konusu olarak aralarında taşıdıkları için bir sosyal öğrenme kendi kendine öğrenme gerçekleşiyor.*
- *... ziyaret için gelen veli, konuk vs. kişilerin bile birkaç kelime ya da ufacık bir bilgi kııntısı edinmesini sağlıyor.*
- *...okul sokağında vakit geçiren öğrenciler aslında ister istemez ders dışı yabancı dil öğrenimi gerçekleştiriyorlar.*

Olumlu etki; Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin bazıları (K004, K006, K007, K008, K010) öğretimsel okul sokağı uygulamasının yabancı dilin ders dışı öğretimine yönelik *Olumlu etki* sağlayan bir uygulama olduğunu belirtmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K006, K007)

- *...yabancı dilin ders dışı öğretimini olumlu etkilemektedir diyebilirim.*
- *...bu uygulama ile gördük ki sınıf dışındaki yabancı dil eğitimine yönelik uygulamalar yabancı dil öğrenimine de olumlu etkisi oluyor.*

Günlük yaşama aktarım; Araştırmaya katılan iki (2) İngilizce öğretmeni (K001, K002) öğretimsel okul sokağı uygulamasının yabancı dilin ders dışı öğretimine yönelik *Günlük yaşama aktarım* sağlayan bir uygulama olduğunu belirtmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K001, K002)

- ...okul sokağı da İngilizceyi sınıftan çıkarıp sosyal hayata taşımaktadır.
- Bu tür yerler yabancı turist gelen bölgeler dışında kalan yerlerde yabancı dilin günlük yaşamın bir parçası olabileceğini canlandırılması.

Tekrarı sağlayıcı; Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinden bazıları (K004, K005, K006, K009) öğretimsel okul sokağı uygulamasının yabancı dilin ders dışı öğretimine yönelik *Tekrarı sağlayıcı* bir uygulama olduğunu belirtmişlerdir. Öğretimsel okul sokağı uygulamasının bu etkisi ile bazı öğretmenlerin Yabancı dil derslerinde tekrarlara daha az zaman ayırdıklarını da belirtmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K004, K009)

- Buda teneffüste bizim belki ders içinde yapamadığımız tekrarı zaman zaman kısıtlı tuttuğumuz tekrar bu şekilde bu eksikliği tamamlamış oluyoruz.
- Olumlu etkileri vardır. Özellikle konu tekrarlarına daha az vakit ayırıyorum.

Hızlı ve kalıcı öğrenme; Araştırmaya katılan iki (2) İngilizce öğretmeni (K005, K006) öğretimsel okul sokağı uygulamasının yabancı dilin ders dışı öğretimine yönelik *Hızlı ve kalıcı öğrenme* sağlayan bir uygulama olduğunu belirtmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K005, K006)

- Tekrarları ve kalıcı öğrenmelere neden olmaktadır.
- Sokakta yer alan konular ve de özellikle kelimelerin öğrenimi daha hızlı ve kalıcı oluyor.

Pekiştirici; Araştırmaya katılan sadece bir (1) İngilizce öğretmeni (K005) öğretimsel okul sokağı uygulamasının yabancı dilin ders dışı öğretimine yönelik *Pekiştirici* bir etkiye sahip uygulama olduğunu belirtmiştir. Bu konuda bir İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K005)

- Olumlu etkileri var. Pekiştirmelerini sağlamaktır.

Pratik; Araştırmaya katılan sadece bir (1) İngilizce öğretmeni (K002) öğretimsel okul sokağı uygulamasının yabancı dilin ders dışı öğretimine yönelik *Pratik* bir uygulama olduğunu belirtmiştir. Bu konuda bir İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K002)

- *En azından ders dışında da edinilen bilgilerin kullanabileceğini ortaya konulmasında pratik yardımcı bir etkisi var.*

4.10. Öğretimsel Okul Sokağı uygulamasının ders sürecine etkisine İlişkin Bulgular.

Öğretimsel okul sokağı uygulamasının yabancı dil ders sürecine yönelik etkisi konusundaki İngilizce öğretmenlerinin düşüncelerine ilişkin katılımcı görüşlerinin kodlanması sonucunda elde edilen bulgular aşağıda tablo olarak verilmiştir.

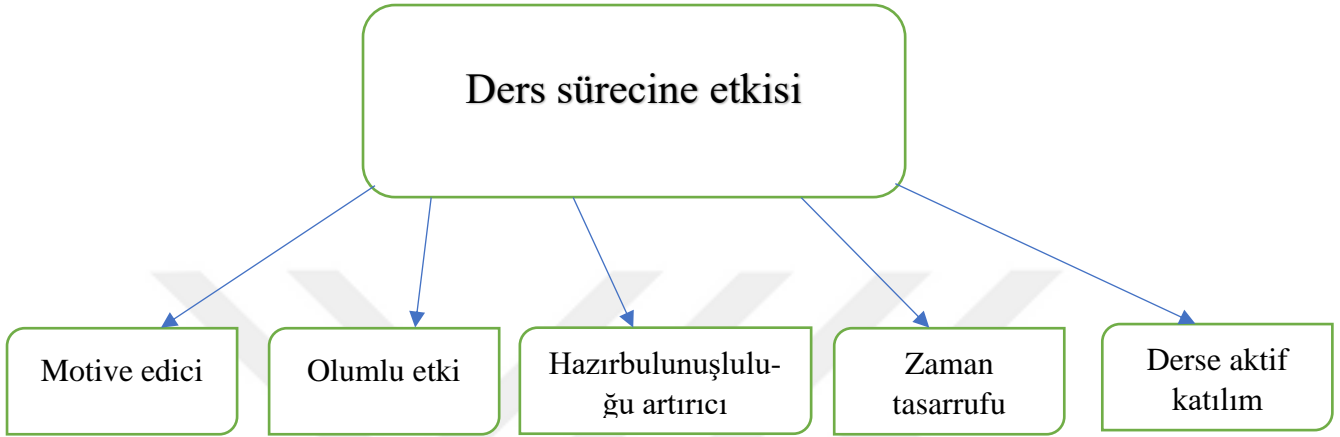
Tablo 4.10. Okul Sokağı uygulamasının ders sürecine etkileri.

KOD		KATEGORİ	TEMA
Katılımcı ve görüş			
<i>-Çocuğun eğitim öğretime hizmet noktasında veya kendisini dâhil gördüğü için bu manada dersteki motivasyonu yüksek oluyor (K001).</i>		-Motive edici (K001, K002, K003, K008)	
<i>-Daha pozitif yönde motive oluyoruz derste (K002).</i>			
<i>-Daha fazla motive geliyorlar ve oradan birkaç kelimedede olsa öğreniyorlar (K003).</i>			
<i>--...öğrencilerin daha eğlenceli, istekli ve kolay öğrenmesini ve öğrenilen kelime, bilgi vs. 'nin daha kalıcı olmasını sağlıyor (K008).</i>			
<i>-...ders içinde de olumlu katkıları olduğunu söyleyebiliriz...(K001)</i>			
<i>-Ders sürecimize herhangi bir engel teşkil etmemektedir. Aksine yardımcı olmaktadır (K005).</i>		-Olumlu etki (K001, K005, K006, K007, K009, K010)	-Motive edici
<i>-Yani olumlu etkisi oluyor süreç olarak (K006).</i>			-Olumlu etki
<i>-Öğrencilerin kelime dağarcıklarını geliştirdiği için olumlu etkileri oluyor (K007).</i>			-Hazırbulunuşluğu artırıcı
<i>- Derste kazanımların sunulmasından sonra sınıf dışında da tekrar edilmiş oluyor, kalıcı öğrenmeyi sağlıyor. Yani ders sürecimi olumlu etkiliyor diyebilirim (K009).</i>			-Zaman tasarrufu
<i>-Olumlu etkilerini gördüm (K010).</i>			- Derse aktif katılım
<i>- Ders sırasında edilen kazanımların okul sokağına aktarılabilceğinin bilgisi çocukları işte ben bunu okul sokağında kullanırım falan. Hazırbulunuşluk düzeyini belirli bir seviyede tutmasını sağlıyor (K002).</i>		-Hazırbulunuşluluğa olumlu etki (K002, K004, K007, K009)	
<i>-...o konuyla ilgili sorular sordüğümüzde hazırbulunuşluğu olumlu etkiliyor (K004).</i>			
<i>-...konuların ya da kelimelerin öğrenci hazırbulunuşluğunu artırdığını düşünüyorum (K007).</i>			
<i>-...hazırbulunuşluğu olumlu olarak etkilemekte (K009).</i>			
<i>- Hani tekrar üzerinde daha fazla durmamız gerekmiyor konunun (K004).</i>		- Zaman tasarrufu	
<i>-Zaman konusunda olumlu etkisi oluyor (K006).</i>		(K004, K006)	
<i>-...İngilizce öğrenim noktasında çocukları da öğretim sürecine katan bir uygulama... (K001)</i>		Derse aktif katılım	
		(K001)	

Öğretimsel okul sokağı uygulamasının yabancı dil ders sürecine etkisi konusuna ilişkin katılımcı görüşlerinin kodlanması sonucunda elde edilen tablo incelendiğinde, öğretmenlerin öğretimsel okul sokağı uygulamasının yabancı dil ders sürecine etkisi konusundaki düşüncelerini beş (5) kategoride belirttikleri anlaşılmaktadır. Bu kategorilerin kendi içerisindeki ilişkileri değerlendirildiğinde, öğretmenlerin öğretimsel okul sokağı uygulamasının

yabancı dil ders sürecine etkisine yönelik konusundaki İngilizce öğretmenlerinin düşüncelerine ilişkin görüşlerinin *Motive edici*, *Olumlu etki*, *Hazırbulunuşluğu artırıcı*, *Zaman tasarrufu* ve *Derse aktif katılım*, temaları altında toplandığı söylenebilir.

Aşağıda öğretimsel okul sokağı uygulamasının yabancı dil ders sürecine etkisine ilişkin görüşlerinden elde edilen kategori ve tema ilişkisi grafiği yer almaktadır.

Öğretimsel okul sokağı uygulamasının yabancı dil ders sürecine etkisine ilişkin İngilizce öğretmenlerinin görüşlerinden elde edilen kategoriler ve bunlarla ilgili görüşlerinden bazı örnek ifadeler aşağıda yer verilmiştir.

Motive edici; Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin bazıları (K001, K002, K003, K008) öğretimsel okul sokağı uygulamasının yabancı dil ders sürecine yönelik *Motive edici* bir uygulama olduğunu belirtmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K001, K003)

- *Çocuğun eğitim öğretime hizmet noktasında veya kendisini dâhil gördüğü için bu manada dersteki motivasyonu yüksek oluyor.*
- *Daha fazla motive geliyorlar ve oradan birkaç kelimedede olsa öğreniyorlar.*

Olumlu etki; Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin (K001, K005, K006, K007, K009, K010) öğretimsel okul sokağı uygulamasının yabancı dil ders sürecine yönelik *Olumlu etkiye* sahip bir uygulama olduğunu belirtmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K007, K009)

- *Öğrencilerin kelime dağarcıklarını geliştirdiği için olumlu etkileri oluyor.*
- *Dersteki kazanımların sunulmasından sonra sınıf dışında da tekrar edilmiş oluyor, kalıcı öğrenmeyi sağlıyor. Yani ders sürecimi olumlu etkiliyor diyebilirim.*

Hazırbulunuşluluğu artırıcı; Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin (K002, K004, K007, K009,) öğretimsel okul sokağı uygulamasının yabancı dil ders sürecine yönelik *Hazırbulunuşluluğu artırıcı* bir etkiye sahip uygulama olduğunu belirtmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K002, K007)

- *Ders sırasında edilen kazanımların okul sokağına aktarılabilceğinin bilgisi çocukları işte ben bunu okul sokağında kullanırım falan hazırbulunuşluk düzeyini belirli bir seviyede tutmasını sağlıyor.*
- *...konuların ya da kelimelerin öğrenci hazırbulunuşluğunu artırdığını düşünüyorum.*

Zaman tasarrufu; Araştırmaya katılan iki (2) İngilizce öğretmeni (K004, K006) öğretimsel okul sokağı uygulamasının yabancı dil ders sürecine yönelik *Zaman tasarrufu* sağlayan bir uygulama olduğunu belirtmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K004, K006)

- *Hani tekrar üzerinde daha fazla durmamız gerekmiyor konunun.*
- *Zaman konusunda olumlu etkisi oluyor.*

Derse aktif katılım; Araştırmaya katılan sadece bir (1) İngilizce öğretmeni (K001) öğretimsel okul sokağı uygulamasının yabancı dil ders sürecine yönelik *Derse aktif katılım* sağlayan bir uygulama olduğunu belirtmişlerdir. Bu konuda İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir; (K001)

- *İngilizce öğrenim noktasında çocukları da öğretim sürecine katan bir uygulama...*

4.11. Daha etkili bir Öğretimsel Okul Sokağı uygulaması nasıl olmalı? sorusuna ilişkin Bulgular.

Daha etkili bir öğretimsel okul sokağı uygulaması nasıl olmalı sorusuna yönelik İngilizce öğretmenlerinin düşüncelerine ilişkin katılımcı görüşlerinin kodlanması sonucunda elde edilen bulgular aşağıda tablo olarak verilmiştir.

Tablo 4.11. Daha etkili bir Okul Sokağı uygulaması konusunda yabancı dil öğretmenlerinin düşünceleri.

KOD	KATEGORİ	TEMA
Katılımcı ve görüş		

- Yani dikkat çekici olması önemli burada. Önemli olan öğrencinin ilgisini çekebilecek olması (K001),

-...güncelliğini muhafaza edebilecek materyalleri tercih edilmesi (K001).

--...veya onları ilgisini çekebilecek, ilgi çekici görsellerle donatıldığı... (K003)

-Öğrencilerin ilgilerini çekebilmeli... (K005)

- renkli ve öğrencilerin ilgi alanlarına yönelik görseller seçilebilir (K007).

-... hemen hemen her öğrencinin katkıda bulunduğu rengarenk, canlı ve neşeli bir sokak olmalıdır (K008).

-Yaş ve ilgi düzeyine göre renkler ve karakterler düzenlenmeli (K009).

-...güncel materyallerin yer aldığı... (K010)

-...okul sokağı ilgi çeken... (K010)

-... müfredat konularını bağdaştırıp...(K001)

-Önce bazı şeylerin bu Avrupa dil öğretimi ortaklığı CEFR kazanımları A1 A2 seviyesine göre uygunluk olması gerekiyor (K003).

--Müfredatla uyumlu, renkli ve öğrencilerin ilgi alanlarına yönelik görseller seçilebilir (K007).

-Derste öğrenilen konuya paralel... (K008)

-...konu ve kazanımlar ile alakalı...(K010)

-...iş birliği çalışmasıyla ortaya çıkacak her türlü ürünün başarılı olacağına inanıyorum (K001).

- Gerçekten hazırlık ve takip süreci gerektiriyor ama zümre ve öğrenci iş birliği ile yapılabilir diye düşünüyorum (K006).

-Okul sokağı uygulamasında daha fazla öğrenci katılımı sağlanmalı...(K007)

-...hemen hemen her öğrencinin katkıda bulunduğu...(K008)

-...ve öğrencilerin aktif katılımlarıyla hazırlanan bir uygulama olursa etkili olur (K010).

-...öğretimi geliştirici olanların kullanılması (K001).

-Yani öğrencinin vakit geçirebileceği, eğlenerek bir şeyler öğrenebileceği bir yer olmalıdır (K008).

-Açık net ve kolay öğrenilir olmalı (K009).

-Kesinlikle hani yenilenebilir belli aralıklarla yenilenmeli (K004).

-... materyaller sabit olmamalı... (K005)

-Belli aralıklarla yenilenmeli (K009).

-İlgi / Dikkat çekici ve güncel materyal

-Kazanımlara uygun

-İş birliği ile hazırlanan

- Öğretimi destekleyici

-Yenilenebilir

-Materyal çeşitliliği

-Ferah bir ortam

- İlgi / Dikkat çekici ve Güncel materyal (K001, K003, K005, K007, K008, K009, K010)

-Kazanımlara uygun (K001, K003, K007, K008, K010)

-İş birliği ile hazırlanmalı (K001, K006, K007, K008, K010)

Öğretimi destekleyici (K001, K008, K009)

- Yenilenebilir (K004, K005, K009)

-Sokak uygulaması için dönüşümlü kullanabilecekleri materyaller olmalı (K002).

- Materyal çeşitliliği

-İmkân dairesinde elektronik ekran olabilir (K002).

(K002, K009)

-Dergi, mini broşür, kitap bulundurulmalı (K002).

-Kullanılan materyal suya ışığa v.b dış etkenlere dayanıklı olmalı (K009).

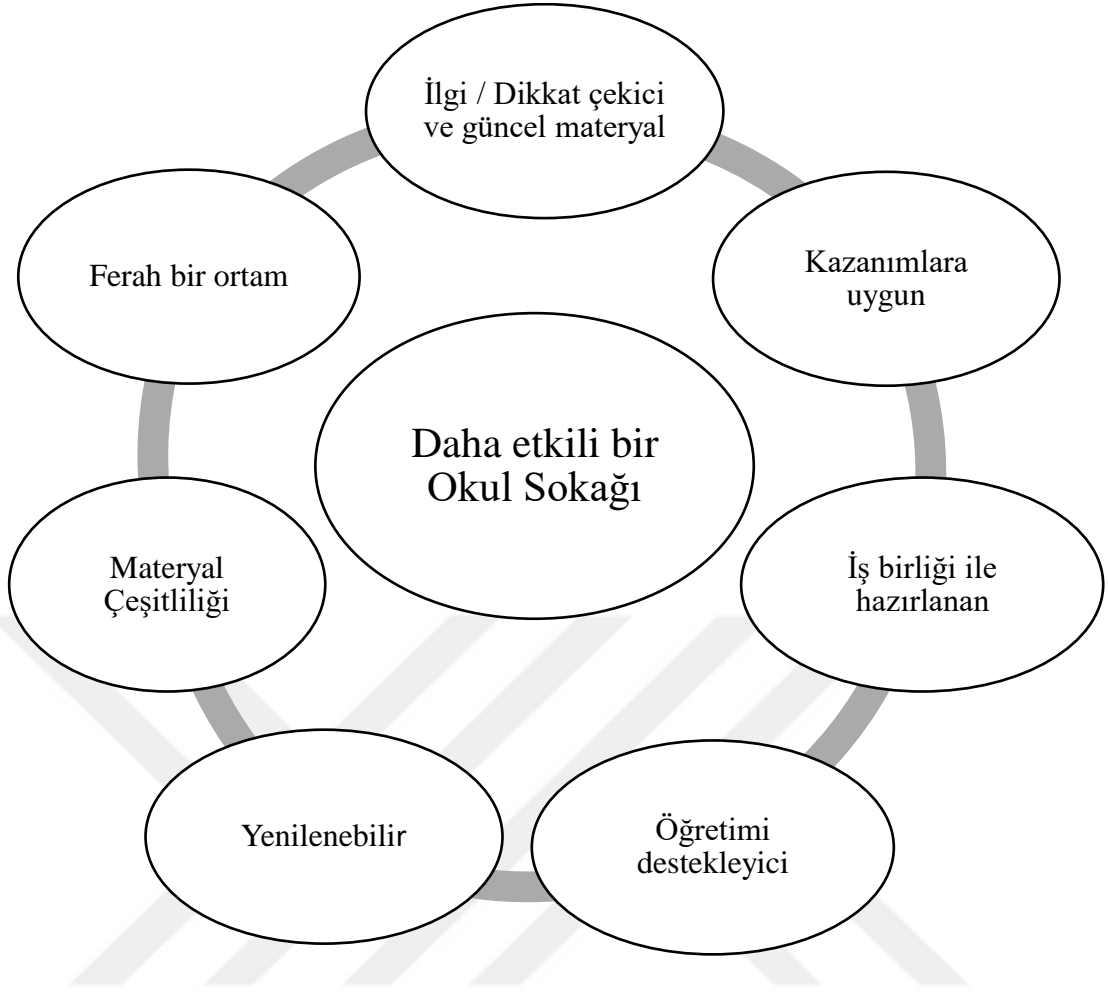
-...imkânlar ölçüsünde bu daha ferah, daha geniş bir ortam tercih edilmeli. (K002)

- Ferah bir ortam

(K002)

Daha etkili bir öğretimsel okul sokağı uygulaması nasıl olmalıdır konusuna ilişkin katılımcı görüşlerinin kodlanması sonucunda elde edilen tablo incelendiğinde, öğretmenlerin daha etkili bir öğretimsel okul sokağı uygulaması nasıl olmalıdır konusundaki düşüncelerini yedi (7) kategoride belirttikleri anlaşılmaktadır. Bu kategorilerin kendi içerisindeki ilişkileri değerlendirildiğinde, öğretmenlerin daha etkili bir öğretimsel okul sokağı uygulaması nasıl olmalıdır konusundaki İngilizce öğretmenlerinin düşüncelerine ilişkin görüşlerinin *İlgi / Dikkat çekici ve güncel materyal, Kazanımlara uygun, İş birliği ile hazırlanan, Öğretimi destekleyici, Yenilenebilir, Materyal çeşitliliği, Ferah bir ortam* temaları altında toplandığı söylenebilir.

Aşağıda daha etkili bir öğretimsel okul sokağı uygulaması nasıl olmalıdır sorusuna ilişkin İngilizce öğretmenlerinin görüşlerinden elde edilen kategori ve tema ilişkisi grafiği yer almaktadır.

Daha etkili bir öğretimsel okul sokağı uygulaması nasıl olmalıdır sorusuna ilişkin İngilizce öğretmenlerinin görüşlerinden elde edilen kategoriler ve bunlarla ilgili görüşlerinden bazı örnek ifadeler aşağıda yer verilmiştir.

İlgi / Dikkat çekici ve güncel materyal; Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin bazıları (K001, K003, K005, K007, K008, K009, K010) daha etkili bir öğretimsel okul sokağı uygulaması nasıl olmalı sorusuna yönelik *İlgi / Dikkat çekici ve güncel materyallerin* kullanıldığı bir uygulama olması gerektiğini belirtmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K001, K008)

- *Yani dikkat çekici olması önemli burada. Önemli olan öğrencinin ilgisini çekebilecek olması.*
- *... hemen hemen her öğrencinin katkıda bulunduğu renge renk, civil civil ve neşeli bir sokak olmalıdır.*

Kazanımlara Uygun; Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinden bazıları (K001, K003, K007, K008, K010) daha etkili bir öğretimsel okul sokağı uygulaması nasıl olmalı sorusuna yönelik *Kazanımlara uygun* materyallerin ve çalışmaların kullanıldığı bir uygulama olması gerektiğini belirtmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K003, K007)

- *Önce bazı şeylerin bu Avrupa dil öğretimi ortaklığı CEFR kazanımları A1 A2 seviyesine göre uygunluk olması gerekiyor.*

- *Müfredatla uyumlu, renkli ve öğrencilerin ilgi alanlarına yönelik görseller seçilebilir.*

İş birliği ile hazırlanan; Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinden bazıları (K001, K006, K007, K008, K010) daha etkili bir öğretimsel okul sokağı uygulaması nasıl olmalı sorusuna yönelik *İş birliği ile hazırlanan* bir uygulama olması gerektiğini belirtmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K001, K006)

-... *iş birliği çalışmasıyla ortaya çıkacak her türlü ürünün başarılı olacağına inanıyorum.*

- *Gerçekten hazırlık ve takip süreci gerektiriyor ama zümre ve öğrenci iş birliği ile yapılabilir diye düşünüyorum.*

Öğretimi destekleyici; Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinden bazıları (K001, K008, K009) daha etkili bir öğretimsel okul sokağı uygulaması nasıl olmalı sorusuna yönelik *Öğretimi destekleyici* bir uygulama olması gerektiğini belirtmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K001, K008)

-...*öğretimi geliştirici olanların kullanılması.*

- *Yani öğrencinin vakit geçirebileceği, eğlenerek bir şeyler öğrenebileceği bir yer olmalıdır.*

Yenilenebilir; Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinden bazıları (K004, K005, K009) daha etkili bir öğretimsel okul sokağı uygulaması nasıl olmalı sorusuna yönelik *Yenilenebilir* bir uygulama olması gerektiğini belirtmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K004, K009)

- *Kesinlikle hani yenilenebilir belli aralıklarla yenilenmeli.*

- *Belli aralıklarla yenilenmeli.*

Materyal çeşitliliği; Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinden ikisi (2) (K002, K009) daha etkili bir öğretimsel okul sokağı uygulaması nasıl olmalı sorusuna yönelik *Materyal çeşitliliği* olan bir uygulama olması gerektiğini belirtmişlerdir. Bu konuda iki İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K002, K009)

- *Sokak uygulaması için dönüşümlü kullanabilecekleri materyaller olmalı.*
- *Kullanılan materyal suya ışığa v.b dış etkenlere dayanıklı olmalı.*

Ferah bir ortam; Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinden biri (1) (K002) daha etkili bir öğretimsel okul sokağı uygulaması nasıl olmalı sorusuna yönelik *Ferah bir ortam* olan bir uygulama olması gerektiğini belirtmişlerdir. Bu konuda bir İngilizce öğretmenin görüşü şu şekildedir: (K002)

- *...imkânlar ölçüsünde bu daha ferah, daha geniş bir ortam tercih edilmeli.*

BÖLÜM 5

V. SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu bölümde; araştırma bulgularından elde edilen sonuçlar, sonuçlara ilişkin tartışma ve bu sonuçlardan yola çıkarak geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

5.2. Sonuçlar ve tartışma

Yabancı dil öğretmenleri ile yapılan görüşmeler sonucunda öğretimsel okul sokağı uygulamasının eğitsel açıdan anlamı, öğretimsel okul sokağı uygulamasını oluştururken okul idaresi, veli ve öğrenci yaklaşımları, okul sokağı uygulamasında yer alan materyallerin türü ve bu materyallerin seçim ve hazırlanmasında göz önünde bulundurulmuş hususlar, okul sokağı uygulamasında yer alan materyallerin yabancı dil dersi kazanımları ile uyumu, okul sokağı uygulamasını düzenleme aralığı, okul sokağı uygulamasını hazırlama sürecinde karşılaşılan problemler, okul sokağı uygulamasının öğrenci motivasyonuna etkisi, okul sokağı uygulamasının öğrencinin yabancı dil akademik başarısına katkısı, okul sokağı uygulamasının yabancı dilin ders dışı öğrenimine etkisi, okul sokağı uygulamasının yabancı dil ders sürecine etkisi ve etkili bir okul sokağı uygulaması nasıl olmalıdır sorusuna ilişkin sonuçlar ve tartışma aşağıdaki gibidir.

5.2.1. Okul sokağı uygulamasının eğitsel açıdan anlamına ilişkin sonuç ve tartışma

Fonnlam v.d. (2020) Okul ortamı, okullara farklılık sağlayan, eğitim kurumunun yapısal, kişisel ve işlevsel faktörleri tarafından belirlenen, bir okul topluluğunun üyeleri arasında meydana gelen ilişkiler kümesini ifade eder. Okul ortamı, öğrenci refahını değerlendirirken önemli bir faktördür.

Bu araştırmanın örtük program kapsamında yer alan okul sokağı uygulamasının eğitsel açıdan anlamına yönelik bulgularını incelediğinde, okul sokağı uygulamasının yabancı dil öğretmenlerine göre daha çok görsel ve gizil öğrenmeyi sağlayan, ilgi / dikkat çekici, motivasyonu sağlayan ve öğrencinin hedef dile maruz kalmasını sağlayan bir uygulama olduğunu görmekteyiz. Reeve (2017); örtük program öğrencilerin bir kalabalığa, duruma veya gruba sığmalarına yardımcı olur. Öğrencilerin çevrelerinde rahat olması durumunda endişeyi büyük ölçüde azaltır ve bir öğrencinin eldeki göreve daha net odaklanmasını sağlar. Dolayısıyla "uyum sağlamak" sosyalleşmenin ötesinde avantajlara sahiptir ve okuldaki dikkat ve

motivasyon üzerinde olumlu bir etkiye sahiptir. Araştırmadan elde edilen bulgular bu sonuçları destekler niteliktedir. Dolayısıyla öğretimsel okul sokağı uygulamasını öğrencinin motivasyonunu, ilgi ve dikkatini artıran, gizil öğrenmeyi sağlayan görsel bir öğrenme ortamı olarak tanımlayabiliriz.

5.2.2. Öğretimsel Okul Sokağı Uygulamasının Hazırlanış Sürecinde Paydaşların (Öğrenci, Okul İdaresi ve Veli) Tutumlarına İlişkin Sonuç ve Tartışma

Eğitim alanında yapılan çalışmalara baktığımızda okul idaresinin öğretmene desteğinin çok önemli bir yeri olduğunu görmekteyiz. Kuruüzüm ve Çelik (2005) tarafından yapılan araştırmada, iş doyumunun "okul yönetimi" boyutunun öğretmenlerin iş doyumlarını belirleyen en önemli faktörlerden biri olduğu tespit edilmiştir. Amirle ilgili doyum ile genel iş doyum arasında da pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. İdare tutumunu olumlu bulan öğretmenlerin iş doyumları idarecilerini olumsuz bulan öğretmenlerden anlamlı derecede yüksek olduğu bulunmuştur (Öztürk, 2007; Canbay, 2007; Bakan ve Büyükbeşe, 2004. Akt.Eser2010).

Bu araştırmanın örtük program kapsamında yer alan okul sokağı uygulamasının hazırlanış sürecinde paydaşlardan birisi olan Okul idaresinin desteğine yönelik bulgular incelendiğinde araştırmaya katılan dokuz yabancı dil öğretmeni öğretimsel okul sokağı uygulamasını hazırlarken okul idaresinin destek verdiğini belirtmişlerdir.

Yine bu araştırmanın örtük program kapsamında yer alan okul sokağı uygulamasının hazırlanış sürecinde paydaşlardan diğeri olan öğrenci desteğine yönelik bulgular incelendiğinde araştırmaya katılan tüm yabancı dil öğretmenlerinin öğrencilerinin öğretimsel okul sokağı uygulamasının hazırlanış sürecinde destek olduklarını ifade etmişlerdir.

Okul- aile ve öğrenci, eğitim sistemlerinin en temel yapı taşlarıdır. Eğitim sistemlerinin istenilen sonucu vermesi için bu yapı taşlarının güçlü bir iletişim ve iş birliği içinde olması hayati bir önem taşımaktadır. Özellikle ailenin bu süreçte daha katılımcı hale getirilmesi gerekmektedir. Çünkü çocuğunun uzmanı olan ve onlara, ilerleyen yollarda değiştirmenin çok zor olduğu kişilik özelliklerini kazandıran ailesidir. Bu nedenle eğitim- öğretimde başarıya ulaşmak isteyen okul yönetimi, uygulanacak olan programda öğretmen kadar anne babaları da katılımcı hale getirebilmek için, anne- baba ve öğretmen ilişkisine önem vermelidir (Akbaşlı ve Kavak, 2008).

Çalışkan & Ayık (2015) okulun paydaşları olan velilerle etkili bir iletişim sağlanmakta, ailenin de eğitim öğretim sürecine katılmasına olanak sağlanmaktadır. Böylece değişimler karşısında okullar ayakta durabilmekte, toplumun istediği nitelikte bireyler yetiştirilmekte, öğrencilerin akademik başarısı da oldukça yüksek olabilmektedir.

Veli desteği ile ilgili elde edilen bulgulara baktığımızda sekiz Yabancı dil öğretmenin öğretimsel okul sokağı uygulamasını hazırlarken öğrenci velilerinin destek olduklarını belirttiklerini görmekteyiz. Dolayısıyla bu araştırmanın sonucu Akbaşlı & Kavak'ın (2008) ve Çalışkan & Ayık'ın (2015) ifadeleri ile kısmen örtüşmektedir.

5.2.3. Öğretimsel Okul Sokağı uygulamasında kullanılan materyallerin türü, hazırlanmasında ve seçiminde dikkat edilen hususlara ilişkin sonuç ve tartışma.

Yalın (2002)'a göre; öğretim materyalleri öğrenmeyi kalıcı hale getirme, öğrencilerin ilgisini çekme, öğrenmeyi güçlendirme, anlamın gelişmesi ve anlatım kolaylığı sağlama, öğretimde zaman kazandırma, öğrenmede uyarıcı etki yapma, düşüncenin devamlılığını sağlama, öğretim süreçlerini güçlendirme ve etkin kılma, sözcük gelişimine katkı sağlamada önemli bir yere sahiptir.

Engin & Seven (2007) Öğretmenler, öğretim materyallerini kullanarak öğrencilerin konulara ve derslere olan ilgilerini ve motivasyonlarını artırır. Böylece öğrenciler öğretmeni daha dikkatli dinler ve öğretmenlerinin onlara öğrettiği şeyleri unutmazlar. Bu şekilde öğretmenler öğrenme isteği yaratabilir ve tüm öğrenciler derse canlı ve gönüllü olarak katılabilirler. Öğretmenler, destekleyici dil öğretim materyallerini kullanarak dersleri zenginleştirebilirler.

Temizyürek & Birinci (2016) Yabancı dil öğretiminde kullanılan ders materyalleri öğretimin etkili olmasında çok önemli role sahiptir. Kullanılan görsel, işitsel ve yazılı materyaller öğrencilerin farklı duyu organlarına hitap ederek hem öğrenmeyi daha etkili kılar hem de öğrenilenlerin unutulmasını zorlaştırır.

Duman (2013) eğitim materyalleri, hedef kitlenin değişik duyularına hitap ederek onlara çoklu öğrenme imkânı sunmalı, öğrencilerin hazır bulunuşluluk düzeylerine uygun seçilmeli, bireysel farklılıkları dikkate almalı, öğrenciyi aktifleştirmeye yönelik, yaşayarak öğrenme ilkesine göre tasarlanmalı, dikkat çekiciliği yanında kolay kullanılabilir ve kolay anlaşılır olmalıdır.

Yabancı dil eğitiminde materyal kullanımının önemi birçok araştırmacı tarafından ifade edilmiştir. Bu noktada ilgili araştırmaların sonucu bu çalışmada elde edilen bulgular ile

örtüşmektedir. Bu araştırma da elde edilen bulgular incelendiğinde yabancı dil öğretmenlerinin öğretimsel okul sokağı uygulamasında yer verdikleri materyal türleri hazır ve el yapımı materyaller olduğu görülmektedir. Yabancı dil öğretmenleri bu materyalleri hazırlarken ya da seçerken dikkat ettikleri en önemli hususlar olarak materyallerin dikkat / ilgi çekici olması, öğrenci seviyesine uygun olması, kazanımlara uygun ve motive edici olması gerektiğini belirtmiştir. Dolayısıyla burada materyal seçiminde bu hususlara yabancı dil öğretmenleri tarafından önem verildiği şeklinde yorumlanabilir.

5.2.4. Okul Sokağı uygulamasında kullanılan materyallerin İngilizce dersi öğretim programındaki kazanımlar ile uyumuna ilişkin sonuç ve tartışma

Araştırmaya katılan Yabancı dil öğretiminde kullanılan materyallerin Yabancı dil eğitim programında yer alan kazanımların edinilmesinde öğrencilere katkı sunacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Kubat (2018) yaptığı çalışmada öğretim programı kazanımlarının gerçekleşmesi, öğrenme-öğretme süreci sonunda olacaktır. Bunda da kullanılan yöntem ve tekniklerin önemli olması kadar, okuldaki koşullar, fiziki ortam, öğrencinin oturma düzeni, konuya ve kazanıma göre kullanılan uygun öğretim materyalleri ve öğrenci hazır bulunuşluk seviyesi gibi etkenler kazanımların gerçekleştirilmesini etkilemektedir. Özellikle araç-gereçler, konuya ve kazanıma uygun öğretim materyalleri konularının somutlaştırılmasında, öğrenci tarafından daha somut anlaşılmasında, öğrencilerin destek kaynağı olmaktadır.

Araştırmaya katılan yabancı dil öğretmenlerinin tamamı öğretimsel okul sokağı uygulamasında yer verdikleri materyallerin Yabancı dil öğretim programındaki kazanımlar ile örtüştüğünü ve kazanımlar ile tutarlı olduklarını belirtmişlerdir. Bu açıdan ilgili araştırmanın sonucunun bu araştırma ile paralellik gösterdiği belirtilebilir. Bu durum yabancı dil öğretmenlerinin materyal kullanımında materyalin yabancı dil öğretim programında yer alan kazanımlar ile örtüşmesine önem verdiklerini göstermektedir.

5.2.5. Öğretimsel Okul Sokağı uygulamasının düzenlenme aralığına ilişkin sonuç ve tartışma

Eğitimde okul ortamı göz ardı edilemez bir etkidir. Öğrenciler okulda İngilizce öğrenirler. İngilizceyi sadece öğretmenlerden değil, sınıf dışı alanlarda öğrenciler öğrenebilirler. Bu ortamlar öğrencilerin okulda İngilizce öğrenmeleri için iyi bir fırsat olabilir. Okul ortamının bütün unsurlarının öğrencilerin örtük öğrenmeleri üzerinde etkili olduğu ifade edilebilir. Bu ortamlarında Yabancı dil öğretmenleri tarafından düzenlenmesi gerekmektedir.

Yabancı dil öğretmenleri öğretimsel okul sokağında yer verdikleri materyal ve çalışmalarını düzenleme aralığı olarak karşılaştırıldığında aralarında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin çoğu öğretimsel okul sokağı uygulamasını her ünite sonunda düzenlediklerini ifade etmişlerdir. Araştırmaya katılan iki İngilizce öğretmeni öğretimsel okul sokağı uygulamasının okullarında sabit olduğunu belirtmişler ve sadece bir İngilizce öğretmenin eğitim-öğretimin dönem başlarında öğretimsel okul sokağı uygulamasını güncellediğini belirtmiştir. Öğretimsel okul sokağı uygulamasının belirli aralıklarla güncellenmesi, sokakta yer alan çalışma ve materyallerin yenilenmesi hem öğrencilerin sıkılmamasına hem de yeni konu ve kazanımları elde etmelerine yönelik öğrencilere katkı sağlayacağı söylenebilir.

5.2.6. Öğretimsel Okul Sokağı uygulaması hazırlanırken karşılaşılan problemlere ilişkin sonuç ve tartışma

Öğretimsel okul sokağı uygulamasının hazırlanması aşamasında yabancı dil öğretmenlerinin yerine getirmesi gereken birçok görev ve sorumluluk vardır. Bu görev ve sorumlulukları yerine getirirken yabancı dil öğretmenlerinin çok büyük fedakârlık içerisinde olması gerekmektedir. Aynı zaman da bu hazırlık aşamasında bazı sorunlar ile karşılaşmaktadırlar. Bu araştırmanın örtük program kapsamında yer alan okul sokağı uygulamasının hazırlanış sürecinde karşılaşılan problemlere ilişkin bulgular incelendiğinde genel olarak yabancı dil öğretmenlerinin bu süreçte zaman, maddiyat ve materyal temini konusunda problem yaşadıkları görülmüştür.

Özerem & Akkoyunlu (2015) Öğrenme ortamı oluşturulurken öğretmenlerin ders yoğunluğu nedeniyle öğrenme ortamlarına yeteri kadar zaman ayıramadıklarını belirtmişlerdir. Aynı konuda Rahayuningsih (2016) tarafından yapılan bir araştırmada görüşmeden hareketle, öğretmenlerin öğrenme ortamları ve materyalleri hazırlama konusunda öğrencilere rehberlik ve geri bildirim vermelerine rağmen, zamanın yetersiz kaldığını belirtilmiştir.

Dhakal (2020) yaptığı bir araştırmada öğretmenlerinin çoğunun görev yaptığı okullarda yeterli eğitim materyallerinin bulunmadığını, zaman ve finansal sorunlar yaşadıklarını belirttiklerini söylemiştir. Yabancı dil öğretmenlerinin öğretimsel okul sokağı uygulamasını hazırlarken karşılaştıkları problemlere ilişkin sonuçlar yukarıda verilen çalışmaların sonuçları ile örtüşmektedir. Tüm bunlar yabancı dil öğretmenlerinin bu uygulamayı hazırlarken farklı problemlerle karşılaştıkları şeklinde ifade edilebilir.

5.2.7. Öğretimsel Okul Sokağı uygulamasının Öğrencilerin Yabancı dil dersine yönelik motivasyonlarına etkisine ilişkin sonuç ve tartışma

Araştırmacılar tarafından eğitim ortamında yabancı bir dil öğretmenin veya öğrenmenin materyal olmadan mümkün olamayacağı vurgulanmaktadır. Yabancı dil öğretiminde materyal kullanmanın öğrencilerin yabancı dil dersine yönelik motivasyonlarını artırdığı düşünülmektedir. Bu araştırmanın örtük program kapsamında yer alan okul sokağı uygulamasının öğrencilerin yabancı dil dersine yönelik motivasyonlarına etkisine ilişkin bulgular incelendiğinde yabancı dil öğretmenlerinin tamamı yabancı dil eğitiminde materyal kullanmanın öğrencilerin yabancı dil dersine yönelik motivasyonlarını artırdığını belirtmişlerdir.

Engin & Seven (2007) Öğretmenler, öğretim materyallerini kullanarak öğrencilerin konulara ve derslere olan ilgilerini ve motivasyonlarını artırır. Böylece öğrenciler öğretmeni daha dikkatli dinler ve öğretmenlerinin onlara öğrettiği şeyleri unutmazlar. Bu şekilde öğretmenler öğrenme isteği yaratabilir ve tüm öğrenciler derse canlı ve gönüllü olarak katılabilirler. Öğretmenler, destekleyici dil öğretim materyallerini kullanarak dersleri zenginleştirebilirler.

Daniels (2010) Öğretmenlerin her zaman öğrencilerini motive edemeyeceklerini ancak oluşturacakları öğrenme alanları ile öğrencilerini motive edebileceklerini belirtmiştir. Yapılan çalışmada öğretimsel okul sokağı uygulamasının öğrencilerin yabancı dil dersine yönelik motivasyonlarına etkisine ilişkin elde edilen bulguların yukarıdaki sonuçlar ile örtüştüğü görülmektedir.

5.2.8. Öğretimsel Okul Sokağı uygulamasının öğrencilerin Yabancı dil dersindeki akademik başarılarına etkisine ilişkin sonuç ve tartışma

Bireylerin yabancı dil eğitimini aldıkları okullar ve okulların sahip oldukları imkanların onların yabancı dil öğrenmelerine ve yabancı dil derslerindeki akademik başarılarına etkisi göz ardı edilemez bir gerçektir. Yabancı dil öğretmenlerince öğretmenlerin bireyin yabancı dil akademik başarısını artıran bir etkeninde öğretmenler tarafından kullanılan uygulamalardır. Yabancı dil öğretmenlerince okul ortamında kullanılan çeşitli uygulamaların bireyin farklı duyularını harekete geçirecek ve bireyin akademik başarısına fayda sağlayacağı vurgulanmaktadır. Bireyin ders dışında farklı uygulamalar ile yabancı dili kullanarak yabancı dile olan ilgi ve isteklerinin artması bireyin yabancı dil dersindeki akademik başarısına da etki

eden unsurlardandır. Ayrıca bireyin çevresinin yabancı dil öğrenimine yönelik olumlu bir uygulama ile zenginleştirilse bu da bireyin yabancı dil öğrenimine pozitif yönde bir katkı sağlayacağı yabancı dil öğretmenleri tarafından belirtilmiştir.

Bu araştırmanın örtük program kapsamında yer alan okul sokağı uygulamasının öğrencilerin yabancı dil dersindeki akademik başarılarına etkisine ilişkin bulgular incelendiğinde yabancı dil öğretmenlerinin tamamı yabancı dil eğitiminde öğretimsel okul sokağı uygulamasının kullanması öğrencilerin yabancı dil dersindeki akademik başarılarına katkı sağladığını belirtmişlerdir.

Usman v.d. (2019) yaptıkları çalışmada öğrenme ortamı ile öğrencilerin eğitim sistemindeki akademik başarısı arasında dikkate değer bir ilişki olduğunu ve erişilebilir ve kullanılabilir olanaklara sahip bir öğrenme ortamının, öğrencilerin akademik başarılarının yanı sıra etkili öğretme ve öğrenme sürecini garanti edeceğine inanıldığını belirtmişlerdir.

Lizzio v.d. (2002) Nitekim öğrencilerin akademik başarısının tek belirleyicisi zekâ değildir. Bu, öğrencilerin akademik başarısının her zaman öğrenme ortamının birçok bileşeniyle ilişkili olduğu inancını ortaya koymaktadır. Yapılan çalışmalar ve bu çalışmalardan elde edilen sonuçlar kıyaslandığında, öğretimsel okul sokağı uygulamasının öğrencilerin yabancı dil dersindeki akademik başarılarına ilişkin elde edilen bulguların yukarıdaki sonuçlar ile pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

5.2.9. Öğretimsel Okul Sokağı uygulamasının Yabancı dilin ders dışı öğretime etkisine ilişkin sonuç ve tartışma

Günümüzde bireylerin yabancı dil öğrenimine etki eden birçok faktör bulunmaktadır. Bireyin etkileşim içerisinde bulunduğu okul, sınıf, çevre, teknolojik aletler v.b etkenler bireyin yabancı dil öğrenimini etkilemektedir. Bireyin ders dışı yabancı dil öğrenimini etkileyen en temel faktörlerden birisi de hiç şüphesiz sınıf dışı uygulamalardır. Yani okul içerisinde bulunan ve resmi program kapsamında yer almayan uygulamalar. Örtük program kapsamında yer alan öğretimsel okul sokağı uygulaması da bunlardan biridir.

Bu araştırmanın örtük program kapsamında yer alan okul sokağı uygulamasının yabancı dilin ders dışı öğretime etkisine ilişkin bulgular incelendiğinde yabancı dil öğretmenleri yabancı dilin ders dışı öğretime yönelik öğretimsel okul sokağı uygulamasının etkileri “Yabancı dili günlük yaşama aktarma, İnfomal öğretim, Olumlu etki, Tekrarı sağlayan, Hızlı ve kalıcı öğrenme, Pekiştirici ve pratik” bir etkiye sahip olduğunu belirtmişlerdir.

Guo (2011) Sınıf dışı etkinliklerin, öğrencileri çevrelerindeki mevcut İngilizce dil fırsatlarından haberdar ederek, dil deneyimlerini sınıfın dışına genişletmeye teşvik ettiğini göstermektedir. Ders kitaplarında yalnızca formüle dayalı İngilizce sunmak yerine, sınıf dışı bir etkinlik öğrencilerin mevcut ve tanıdık bağlamlarda İngilizceye daha fazla maruz kalmalarını sağlayabilir.

Köse (2013) yaptığı bir çalışmada ders dışı etkinlikleri genel olarak formal eğitimi tamamlayan etkinlikler, ders dışı sosyal etkinlikler ve okul dışı etkinlikler olarak ayırmak mümkündür. Formal eğitimi tamamlayan etkinlikler; öğrencilerin ders içinde öğrendiklerini pekiştiren, eksikliklerini tamamlayan veya bir sonraki ders içi etkinliğe hazırlayan faaliyetler olduğunu belirtmiştir. Yapılan bu çalışmaların sonuçları ile bu araştırmadan elde edilen sonuçların benzerlik gösterdiği söylenebilir. Ayrıca örtük program uygulaması olarak öğretimsel okul sokağı uygulamasının yabancı dilin ders dışı öğretimine pozitif bir katkı sağladığı şeklinde yorumlanabilir.

5.2.10. Öğretimsel Okul Sokağı uygulamasının ders sürecine etkisine ilişkin sonuç ve tartışma

Yabancı dil öğretiminde ders içi etkinlikler kadar ders dışında yapılan etkinlikler ve uygulamalarda bir o kadar önemlidir. Ders programlarının yoğun olması ders sürecindeki etkinliklere fazla yer verilememesine ve okulların yeterince ders dışı uygulamalara yer vermemesi okullarda ders dışı uygulamaların neden yer almadığına sebep sayılabilir. Oysaki günümüzde bireylerin aktif olarak katıldıkları ders dışı etkinlik ve uygulamaların faydaları oldukça fazladır. Bu uygulamalar sadece bireye değil aynı zamanda o derse de ve dersin sürecine de olumlu etkiler sağlamaktadır. Örtük program uygulaması olarak öğretimsel okul sokağı uygulamasının ders sürecine etkisine ilişkin elde edilen bulgular incelendiğinde yabancı dil öğretmenlerinin öğretimsel okul sokağı uygulamasının yabancı dil ders sürecine etkilerinin “Motive edici, Olumlu etki, Hazırbulunuşluluğu artırıcı, Zamandan tasarruf ve Derse aktif katılım” şeklinde etkisi olduğunu ifade etmişlerdir.

Alan yazın incelendiğinde, örtük programın kapsamında yer alan öğretimsel okul sokağı uygulamasının ders sürecine ilişkin benzer sonuçlarla karşılaşılmaktadır. Akyıldız (2019) yaptığı çalışmada İngilizce öğretiminde kullanılacak uygun görsel materyallerin derse karşı ilgiyi ve katılımı artırma, kalıcılığı artırma, etkili öğrenmeyi sağlama, yaratıcılığı geliştirme ve dersin kazanımlarının edinilmesinde önemli bir role sahip olduğunu belirtmiştir. Ayrıca

materyallerden etkili bir biçimde yararlanabilen öğretmen; dersini daha ilginç ve verimli olarak gerçekleştirip, öğrenmenin daha kısa zamanda ve kalıcı olarak oluşmasını sağlar.

Özerem & Akkoyunlu (2015) tarafından yapılan bir araştırmada öğrencilerin öğrenme stillerine göre öğrenme ortamları tasarlanmasının avantajlarından bazılarının, adil bir öğrenme fırsatı yaratması, öğrencilerin derse yönelik motivasyonunu artırması ve öğrencilerin kendi hızlarında öğrenmelerini sağlaması olduğunu ifade etmişlerdir. Literatür doğrultusunda elde edilen bu bulgular mevcut çalışma bulgularıyla benzerlik göstermektedir.

5.2.11. Yabancı dil öğretmenlerine göre etkili bir Öğretimsel Okul Sokağı nasıl olmalıdır? sorusuna ilişkin sonuç ve tartışma

Sınıf dışı öğrenme ortamları bireylerin yeni bilgi ve beceriler öğrenmek için etkileşim kurduğu ve birbirleriyle etkileşimde bulunduğu yerlerdir. Öğrenciler resmi program ve sınıf dışında bu ortamlarda bir dizi şeyler öğrenebilmektedir. Geleneksel ortamlardan farklı olarak bu yerler eğer bireyin ilgi, ihtiyaç, seviye v.b özelliklerine göre dizayn edilirse bireyin öğrenimine daha fazla katkı sağlayabilir. Son yıllarda yabancı dil öğretmenleri öğrenciler açısından yeterli öğrenme imkanını sağlayacak elverişli ortamların oluşturmanın önemini fark etmişlerdir. Hızla gelişen ve çağdaş eğitim sisteminin gereklerinden biri de öğrenmeyi olumlu etkileyen ve bireyin öğrenmesini kolaylaştıran uygulamaları geliştirmektir. Öğretmenin ve öğrencinin gün boyunca vakit geçirdiği okul ve okulun içerisinde barındırdığı bölümlerin öğrencinin ihtiyacı olan birçok bilgiyi öğrenmesine yardımcı olabilecek ortamlardır.

Bu araştırmada Örtük program uygulaması olarak ‘Etkili bir öğretimsel okul sokağı uygulaması nasıl olmalıdır?’ sorusuna ilişkin elde edilen bulgular incelendiğinde yabancı dil öğretmenlerinin etkili bir öğretimsel okul sokağı uygulaması “İlgi / Dikkat çekici ve güncel materyal, Kazanımlara uygun, İş birliği ile hazırlanan, Öğretimi destekleyici, Yenilenebilir, Materyal çeşitliliği, Ferah bir ortam” olmalıdır şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Alan yazın incelendiğinde, örtük programın kapsamında yer alan öğretimsel okul sokağı uygulamasının daha etkili bir uygulama olmasına yönelik elde edilen bulgular ile benzer sonuçlarla karşılaşılmaktadır.

Yaşar (2014) çalışmasında; Materyal hazırlamak için alınacak malzemelerin fiyatlarının uygun olmasını, hazırlanmış olan materyallerin dayanıklı olmasını dile getirilen diğer görüşler arasındadır sonucuna ulaşmıştır.

Sergiovanni & Starrat (1983) tarafından yapılan bir araştırmada; çekici, kullanışlı elverişli araç gerece sahip olan iyi planlanmış, konforlu ortamlar istenilir bir eğitim programı için mkemmek bir katkı sağlarlar. Ayrıca okullar öğretimsel programın amaçlarını gerçekleştirmek için uygun teçhizat araç gereçlere sahip olmalıdır. Bununla birlikte rahat bir öğrenme ortamında bilişsel çalışmalar, duygusal gerginlik ve başarısızlık duyguları mevcut değildir. ğrenme ortamı neşeli ve mutlu bir yer olmalıdır. Çünkü ğrenciler, ilgileri ve değerli etkinlikleri ile meşgul olurken başarının hazzını yaşamaktadırlar.

Howard & Major'a (2004) göre; Etkili bir öğrenme ortamı ve materyal kullanımında dikkate alınması gereken ilk etmenin öğrenciler olduğu ve öğretmenler tarafından oluşturulacak olan öğrenme ortamlarının ve burada kullanılacak olan materyallerin dersin amacına uygun, ğrenci ilgi, motivasyon ve belirli ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte olması gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca kullanılacak olan materyallerin ğretim programı ile bağlantılı olması gerektiğini vurgulamışlardır. Bir de öğrenme ortamında kullanılacak olan malzemelerin birden fazla kullanılması gerekiyorsa veya birçok farklı ğrenci tarafından kullanılacaksa, gerekli mesafeye dayanacak kadar sağlam hale nasıl getirilebilecekleri dikkate alınmalıdır diye belirtmişlerdir. Etkili bir öğretimsel okul sokağı uygulaması nasıl olmalıdır sorusuna ilişkin elde edilen bulguların yukarıdaki sonuçlar ile pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Etkili bir öğretimsel okul sokağı uygulamasına yönelik bulgular ve alan yazı incelendiğinde etkili bir öğretimsel okul sokağı uygulaması hazırlanırken öğrencilerin öğrenmelerini destekleyici, onları yabancı dil derisine motive eden ve ilgi/dikkat çekici, kazanımlar ile uyuşan çeşitli materyallerin kullanılacağı bir yer olmalı şeklinde görüş bildirilebilir.

VI. ÖNERİLER

Bu bölümde yapılan araştırma sonucunda elde edilen bulgular sonucunda önerilere yer verilmiştir.

. Öğretmenlerin, okul idaresinin ve velilerin okullarda yer alan öğretimsel okul sokağı uygulaması konusunda bilinçlendirilmesi amacı ile onlara yönelik bu konuda ders, seminer v.b tarzda etkinliklerin düzenlenmesi onların bu konuda daha fazla bilgi sahibi olmasına neden olabilir.

. Bu araştırmanın tek ve önemli bir sınırlılığı alan ve çalışmanın daha geniş bir alanda yapılabilmesi adına öğretimsel okul sokağı uygulamasına yer veren ülkemiz genelindeki resmi ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerle bu konuda görüşmeler yapılabilir.

. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ve özel kurumlarda öğretimsel okul sokağı uygulamasına yönelik çalışmalar yapılabilir ve bu uygulama tüm ülke genelinde yaygınlaştırılabilir ve resmi ve özel kurumlar arasında bu uygulamanın etkinliği hakkında karşılaştırmalar yapılabilir.

. Öğretimsel okul sokağı uygulamasına yönelik öğrenci düşünce ve görüşlerine yönelik araştırmalar yapılabilir.

. Yine Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ve özel kurumlarda yer alan farklı eğitim kademeleri (İlk okul / Orta okul / Lise) ayrı ayrı araştırılarak öğretimsel okul sokağı uygulamasına yönelik görüşler alınıp kademeler karşılaştırmalar yapılabilir.

. Öğretimsel okul sokağı uygulamasının planlanması, hazırlanması ve uygulanması aşamaları katılımcılarında katkısı ile gözlemlenip bu uygulama hakkında farklı bakış açıları elde edilebilir ve yaşanan süreç daha detaylı incelenebilir.

. Öğretimsel okul sokağı uygulamasının süreçlerinde okul idaresi, öğretmenler, okul çalışanları, öğrenci ve öğrenci velilerinin daha etkin olarak bu sürece dahil edilmeleri bu uygulamanın daha verimli olmasını sağlayabilir.

. Öğretimsel okul sokağı uygulamasında yer alan materyallerin temini konusunda öğretmen ve öğrencilere destek amacı ile okul idaresinin ve velilerin yeni fikirlere ve uygulamalara açık olması teşvik edilmelidir.

KAYNAKLAR

- Adıay S. (2011). *Başarı düzeyleri farklı ilköğretim 7. sınıf ortamlarının örtük programın sınıf iklimi boyutu açısından incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya).
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Ajoke, A.R. (2017). The importance of instructional materials in teaching English as a second language. *International Journal of Humanities and Social Science Invention*. ISSN (Online): 2319 – 7722, ISSN (Print): 2319 – 7714
- Akbaşı, S. & Kavak, Y. (2008). Ortaöğretim okullarındaki okul aile birliklerinin görevlerini gerçekleştirme düzeyleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19.
- Akran S.K. & Koyuncu A. (2018). The hidden curriculum of a school according to teachers and students. *Journal of International Social Sciences Education* 2018:4(2):73-89
- Akyüz, Y. (2016). *Türk Eğitim Tarihi M.Ö. 1000- M.S. 2016 (Güncelleştirilmiş 29. Baskı)*. Ankara: Pegem Akademi
- Akran S.K. (2020). Yeni öğretmenler odası tasarımı modeline yönelik öğretmen görüşleri. *AJER-Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi* 2020, 5(2), 207-219
<https://dergipark.org.tr/pub/egitim-e-ISSN-2619-9351>
- Akyıldız S.T. (2019). *İngilizce öğretiminde görsel materyal kullanımına ilişkin öğretmen görüşleri*. <https://www.researchgate.net/publication/337022401>
- Alizadeh M. (2016). The impact of motivation on English language learning. *Alizadeh Lahijan Branch, Islamic Azad University, Lahijan, Iran*
- Atay D. (2004). İngilizce öğretmenlerinin motivasyon stratejileri. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 1 (2004), 99-108.
- Archana S. & Usharani K. (2017). Role of a teacher in English language teaching (Elt). *International Journal of Educational Science and Research (IJESR)* ISSN(P): 2249-6947; ISSN(E): 2249-805. Vol. 7, Issue 1, Feb 2017,1-4
- Başkale, H. (2016). Nitel araştırmalarda geçerlik, güvenilirlik ve örneklem büyüklüğünün belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 9(1), 23-28.
- Beydoğan, H. Ö. (2012). Okullarda uygulanan sosyal ve kültürel etkinliklerin öğrencilerin değer edinimine etkisi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences. Volume 11 (04)*. 1171 – 1197
- Coşkun, A. (2016). Benefits of out-of-class speaking activities for EFL students. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 5(3), 1448-1464.
- Çalışkan N. & Ayık A. (2015). Okul aile birliği ve velilerle iletişim. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* Y.2015, C.1, S.2, s.69-82

- Çetin D. (2010). *İlköğretim 1. Sınıf Matematik Programına Yönelik Öğretmen Görüşleri*. (Yüksek Lisans Tezi, Aydın).
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Daniels E. (2010). Creating motivating learning environments: what we can learn from researchers and students. *The English Journal* 100(1):25-29.
- Demir, A. vd. (2019). *Sosyal bilgiler öğrenci çalışma kitaplarının kaldırılmasına ilişkin bir olgubilim araştırması*. *Journal of History Culture and Art Research*, 8(4), 445-463.
doi:<http://dx.doi.org/10.7596/taksad.v8i4.2290>
- Demirel Ö. (2012). *Eğitimde Program Geliştirme Kuramdan Uygulamaya*. Ankara: Pegem Akademi.
- Demirpolat. B.C. (2015). Türkiye'nin yabancı dil öğretimiyle imtihanı sorunlar ve çözüm önerileri. *Analiz Temmuz 2015* sayı 131.
http://file.setav.org/Files/Pdf/20150707131308_131_yabancidil_web.pdf
- Dhokal, K.J. (2020). Challenges of the use of instructional materials in Geography classroom in secondary school: *Nepal*. *Journal of Geographical Research* | Volume 03 | Issue 03 | July 2020
- Duman, G.B. (2013) Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde materyal geliştirme ve materyallerin etkin kullanımı. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(2),1-8.
- Ellis, R. v.d (2009). *Implicit and Explicit Learning, Knowledge and Instruction*. In *Implicit and Explicit Knowledge in Second Language Learning, Testing and Teaching*, (eds.) 3-25, NY: Multilingual Matters.
- Erden M. (1998). *Eğitimde Program Değerlendirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Eser Ş. (2010). *Okul Öncesi Öğretmenlerinde İş Doyumu, Meslektaş İlişkileri ve Okul İdaresi Desteği Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi (Tekirdağ İli Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale On sekiz Mart Üniversitesi. Çanakkale.
- Fonnlem C.T v.d. (2020). School environments and elementary school children's well-being in Northwestern Mexico.
<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2020.00510/full>
- Gardner, D. & Miller, L. (1999). *Establishing Self-access: From Theory to Practice*. UK: Cambridge University Press.
- Göçen, G. (2020). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yöntem. *Rumelide Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (18), 23-48. DOI: 10.29000/rumelide.705499.
- Guo M. (2011). Impact of an out-of-class activity on students' english awareness, vocabulary, and autonomy. *Language Education in Asia* 2(2):246-256

- Gün M. (2018). *Türk Hava Kuvvetleri Subay ve Astsubay Yetiştirme Okulu Örtük Program Kapsamının Okul İklimi ve Sınıf İklimi Boyutlarıyla İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi).
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Howard J. & Major J. (2004). Guidelines for designing effective English language teaching materials.
https://www.researchgate.net/publication/237476568_Guidelines_for_Designing_Effective_English_Language_Teaching_Materials
- Kara N. Vd. (2018). Sınıf öğretmenlerinin mesleki gelişimleri açısından sınıf eğitimi lisans programının yeterliliği. *Turkish Studies Educational Sciences* Volume 13/19, Summer 2018, p. 1061-1082
- Kentli F.D. (2009). Comparison of hidden curriculum theories. *European Journal of Educational Studies*, 1(2),84-86.
- Kolukısa, A. A. & Kulamshaeva, B. (2015). Yabancı dil eğitiminde örtük öğrenim yönteminin okuma parçalarına uyarlanması. *International Journal of Humanities and Education*, 1:2, 168-181
- Köse E. (2013). Eğitim kurumlarında gerçekleştirilen ders dışı etkinliklerin sınıflandırılmasına yönelik bir öneri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi* Sayı: 2/2 2013 s. 336-353.
- Kubat U. (2018). Fen bilimleri öğretmenlerinin kullandıkları araç-gereçler ve bunların kazanımlara uygunluğu. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2018 (43): 63-75.Denizli.
- Lodhi M.A. vd. (2019). Relationship of school environment and English language learning at government schools. *Canadian Center of Science and Education Public Administration Research*; Vol. 8, No. 1; 2019
- Okwelle, P., & Allago, C. (2014). Enhancing teachers' competence in the use of instructional materials in electronics education in senior secondary schools in Nigeria. *Research on Humanities and Social Sciences*, 28(4)
- Türk Dil Kurumu. (2021). <https://www.tdktr.com/motivasyon-kelimesinin-turkce-karsiligi.html>
- Orkun M.A & Bayırlı A. (2019). Öğrenme stratejileri ve öğretimi. *Uluslararası Sosyal ve Beşerî Bilimler Dergisi*. Mm-Ijsahs (2019) 2 (1):64-74
- Özaslan D. (2019). *Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Örtük Program Algılarının İncelenmesi*. (Yüksek Lisan Tezi. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş).
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Özerem, A., & Akkoyunlu, B. (2015). Learning environments designed according to learning styles and its effects on mathematics achievement. *Eurasian Journal of Educational Research*, 61, 61-80. <http://dx.doi.org/10.14689/ejer.2015.61.4>

- Patton, M. Q. (2014). *Nitel Araştırma ve Değerlendirme Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Posner, G. J. (2004). *Analyzing the curriculum*, (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Rahayuningsih D. (2016). Student teachers challenges in developing teaching materials during teaching practicum in vocational school. *Journal of English and Education* 2016, 4(2), 24-34
- Russell E.J & Flynn R.B. (2017). Education Corridors: An Emerging Phenomenon. <https://journals.iupui.edu/index.php/muj/article/view/20170>
- Sak İ.M. (2019). *Cumhuriyet Dönemi Ortaöğretim İngilizce Dersi Öğretim Programlarının Tarihsel Gelişimi*. (Yüksek Lisans Tezi, Bolu). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Sergiovanni T.J. & Starrat R.J. (1983). Supervision: Human Perspectives. (Çev. H. Güneş,2004). *Eğitim-iş Dergisi*. Sayı:5
- Seven M.A. & Engin A. O. (2007). The Importance And Effect Of Using Aid Materials In Foreign Language Teaching. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED497456.pdf>.2021
- Sönmez, V. (2012). *Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Tavakoli N., vd. (2016). Language learning beyond the classroom. *JIEB-4-2016*
- Taylor, F. W. (2005). *Bilimsel Yöntemin İlkeleri* (Çev:H. B. Akın.). İstanbul: Çizgi Yayıncılık.
- Tekir S. Akar H. (2020). Preparing pre-service english language teachers for classroom realities: strengthening their competence in instructional materials. *Eurasian Journal of Educational Research* 86 (2020) 197-222
- Temizyürek F. & Birinci F.G. (2016). Yabancı dil öğretiminde otantik materyal kullanımı. *bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* Cilt 5, Sayı 1, s. 54-62.
- Ulusoy Y. (2010). *Eğitim ve Geleceğimiz*. <http://www.yilmazulusoy.com/tr/makaleler/egitim-ve-geleceğimiz>
- The University Of Helsinki Language Centre (2011). Out-of-classroom language learning. *Helsinki University Printing House*.
- Usman v.d. (2019). Evaluation of the effect of learning environment on student's academic performance in Nigeria. *Chukwuemeka Odumegwu Ojukwu University*, Uli, Anambra State, Nigeria.
- Yalın, H.İ. (2002). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: Nobel Yayınları.

Yaşar F.Ö. (2014). Nitel bir araştırma: Türkçe dersinde beceri eğitimi. *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 9/6, Spring, p. 865-886.

Yıldırım A. & Şimşek H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları

Yüksel H. (2021). *Investigation Of Teacher Opinions About Teaching Materials Designed To Support Foreign Language Learning Of Kindergarten Students*. (Yüksek Lisans Tezi, İlhan Doğramacı Bilken Üniversitesi, Ankara).
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

Yüksel, S. (2002). Örtük program. *Eğitim ve Bilim*, 27(126): 31-37.
<http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/5140/1222>

Zhuang J. (2010). The changing role of teachers in the development of learner autonomy—based on a survey of “English dorm activity”. *Journal of Language Teaching and Research*, Vol. 1, No. 5, pp. 591-595.

EKLER

Ek-1: Kişisel Bilgi Formu

Ek-2: Örtük Program Uygulaması Olarak Öğretimsel Okul Sokağı Uygulamasının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi Öğretmen Görüşme Formu

EK-1: Kişisel Bilgi Formu

Katılımcımın;

Cinsiyeti;

Kadın () Erkek ()

Mesleki Kıdem

1 – 5 yıl ()

6 – 10 yıl ()

11 – 15yıl ()

16 ve üzeri ()

Eğitim Durumu

Lisans mezunu ()

Yüksek lisans mezunu ()

Doktora mezunu ()

Sınıfının bulunduğu katta öğretimsel okul sokağı var mı?

Var ()

Yok ()

Öğretimsel okul sokağı kurulmasında görev aldınız mı?

Evet ()

Hayır ()

Öğretimsel okul sokağı hakkında eğitim/ders/seminer vb. aldınız mı?

Evet ()

Hayır ()

Ek-2: Örtük Program Uygulaması Olarak Öğretimsel Okul Sokağı Uygulamasının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi Öğretmen Görüşme Formu

Öğretimsel Okul Sokağı Uygulamasına Yönelik Görüşme Soruları

- 1- Okul Sokağı uygulamasının sizin için eğitsel açıdan anlamı nedir?
- 2- Öğretimsel okul sokağınızı oluştururken öğrencilerinizin, kurum yöneticilerinizin ve velilerin yaklaşımı nasıldı?
 - Destek olma ya da engelleme bakımından neler söyleyebilirsiniz?
- 3- Okul Sokağında ne tür materyallere yer veriyor, materyal hazırlama ve seçiminde nelere dikkat ediyorsunuz?
- 4- Okul sokağındaki materyaller (Poster, Yazı, Afiş, Öğrenci Çalışması v.b) İngilizce dersi öğretim programındaki kazanımlar ile ne derece tutarlıdır?"
- 5- Okul Sokağınızı ne sıklıkla düzenliyorsunuz?
- 6- Okul Sokağı hazırlama konusunda problemle karşılaştığınız mı? Karşılaştığınız problemler nelerdi?
- 7- Okul Sokağı uygulamasının öğrencilerinizin Yabancı Dil dersine yönelik motivasyonları hakkında neler düşünüyorsunuz?
- 8- Okul Sokağı uygulamasının öğrencilerinizin Yabancı Dil dersindeki akademik başarısına nasıl bir etkisi oluyor?
- 9- Size göre Okul Sokağı uygulamasının Yabancı Dilin ders dışı öğretimine etkisi nedir?
- 10- Okul Sokağı uygulamasının ders sürecinize etkileri nelerdir?
- 11- Sizce etkili bir Okul Sokağı uygulaması nasıl olmalıdır?

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı: Ethem ERBAŞ

Yabancı Dili: İngilizce

Eğitim Durumu

Lise: Mehmet Akif ERSOY Lisesi (YDA). Kırşehir.

Lisans: Lefke Avrupa Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği

Yüksek Lisans: Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretimi

Mesleki Deneyim

İş Yeri: Boğazevci İlköğretim Okulu, Çiçekdağı Anadolu Lisesi, Yerköy FEN lisesi.

İş Yeri: (Halen) Yerköy Atatürk İmam-Hatip Orta Okulu